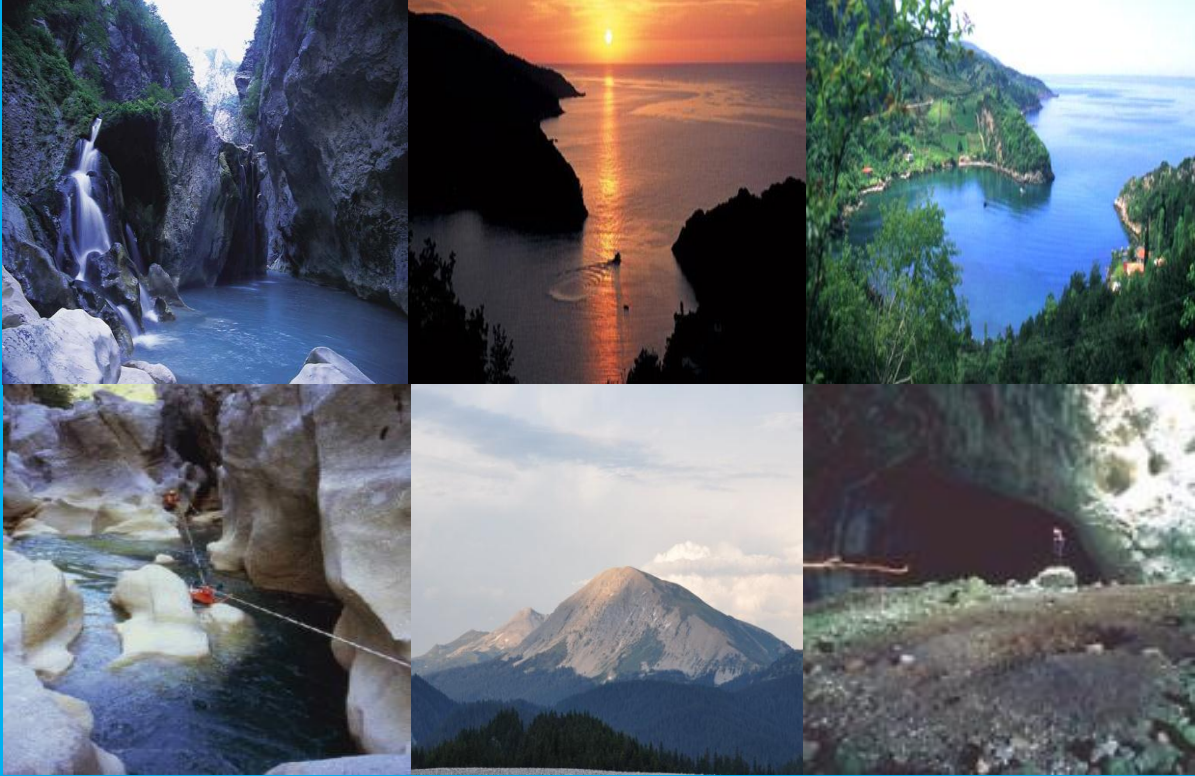




KASTAMONU DOĞA TURİZMİ MASTER PLANI



T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
10. Bölge Müdürlüğü

2013





KASTAMONU DOĞA TURİZMİ MASTER PLANI

Hazırlayanlar

Ercan YENİ

Orman ve Su İşleri Bakanlığı 10. Bölge Müdürü

Funda GÜRLEYEN KURU

Doğa Koruma ve Sulak Alanlar Şube Müdürü

Özlem GÜLNAR

Biyolog

Yalçın UYANIK

Kastamonu Orman ve Su İşleri Şube Müdürü

Ferda TARHAN DUMAN

Mühendis

Serkan EROL

Mühendis

Tarkan DEMİRCİ

Teknisyen

2013

Her Hakkı Mahfuzdur ve Müelliflerine Aittir, İzin Alınmadan Alıntı Yapılamaz.

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AD	: Avcı Dernekleri
AFAD	: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, İl Müdürlüğü
Aİ	: Avlak İşletmecileri
AK	: Alan Kılavuzları
AKUT	: Arama Kurtarma Derneği
ASPİM	: Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
AvS	: Tescilli Avlak Sahası
AY	: Aktif Yaylacılık
B	: Bölgesel
Ba	: Bankalar
BaGİ	: Suda Garantili Çıplak Gözle Balık Gözleme İmkânı
BAKKA	: Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı
BB	: Belediye Başkanlıkları
BKK	: Bakır Küçük Koylar
BOG	: Botanik Gezilerine Uygun Saha
BSTM	: Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
BŞD	: Büyükşehir Dernekleri
Cn	: Canyoning/Kanyon Yürüyüşü
Ca	: Kanoing
CBS	: Coğrafi Bilgi Sistemi
Cz	: Cezaevi
ÇEKÜL	: Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı
ÇŞ	: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
D	: Dernekler
DaÇiG	: Çayır Şeklinde Gruplanmış Dağ Çiçekleri Gezisi
DB	: Dağ Bisikletçiliği
DBKMG	: Dokusu Bozulmamış Kırsal Miras Gezisi
DD	: Denizel Değerler
DG	: Dağ-Yayla Gezisi İmkânı
DGR	: Düzenlenmiş Doğa Gezisi Rotası
DKMPGM	: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
DSİ	: Devlet Su İşleri Bölge/Şube Müdürlüğü
DTG	: Doğal taşlardan tabiat tarihi gezisi
EBG	: Endemik Bitkilerin Gözlemi
EGM	: Estetik göl/baraj olan yerler
EM	: Emniyet Müdürlüğü
EŞ	: Estetik şelale bulunan yerler
F	: Festivaller
FAM	: Fahri Av Müfettişleri
GDS	: Geri Dönüşüm Şirketleri
GG	: Gastronomi Gezisi
GHS	: Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü



GHSM	: Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü
GMM	: Gümrük Muhafaza Müdürlükleri
GTH	: Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü
HEM	: Halk Eğitim Müdürlüğü
İE	: İzole İlginç Ekosistemler
İKTM	: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
İÖİ	: İl Özel İdaresi
J	: Jandarma
K	: Konsey
KA	: Kalkınma Ajansları
KDMP	: Küre Dağları Milli Parkı
KED	: Küre Dağları Ekoturizm Derneği
KeG	: Kelebek Gözlemciliği
KHŞM	: Kır Havasında Şehir Merkezleri
KK	: Kamu Kurumları
KKDYP	: Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı
KMG	: Tabiata Uyumlu Kırsal Miras Gezisi
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KP	: Köy Pazarları
KSM	: Aktif Kış Sporları Merkezi
KSP	: Kış Sporları Potansiyeli
KuG	: Kuş Gözlemciliği
KUZKA	: Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
Ky	: Kaymakamlık
LB	: Liman Başkanlığı
M	: Milletler Arası
Mğ	: Mağaracılık
MEM	: Milli Eğitim Müdürlüğü
MO	: Meslek Odaları
MP	: Milli Park
MPK	: Milli Park'da Konaklama
Mu	: Muhtarlar
Mü	: Müstecir
OBM	: Orman Bölge Müdürlüğü
Oİ	: Orman İşletmeleri
OrFTGİ	: Ormanaltı Florası Tanıma Gezi İmkanı
OSİ	: Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bölge/Şube Müdürlüğü
ÖG	: Özel Girişim
P	: Pansiyonculuk
Pa	: Pansiyoncular
Panparks	: Avrupa Seçkin Korunan Alanlar Ağı (Protecting Area Network)
PF	: Peyzaj Güzelliği/Fotosafari
PPY	: Panparks Yönetimi
R	: Rafting
Re	: Rehberler



SA	: Seyahat Acenteleri
SF	: Sonbahar Fotoğrafçılığı
SGK	: Sahil Güvenlik Komutanlığı
SM	: Sağlık Müdürlüğü
SMMO	: Serbest Mali Müşavirler Odası
SOB	: Sportif olta balıkçılığı
STGS	: Sürdürülebilir Turizm Gelişimi Stratejisi
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
SuYaGi	: Sualtı Yaşamı Gözleme İmkânı
T	: Türkiye
TA	: Tabiat Anıtı
TAj	: Tanıtım Ajansı
TATUTA	: Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi ve Gönüllü Bilgi, Tecrübe Takası Projesi
TEMA	: Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma (Vakfı)
THK	: Türk Hava Kurumu
THY	: Türk Hava Yolları
Tİ	: Turizm İşletmecileri
TKA	: Tabiatı Koruma Alanı
TO	: Ticaret Odası
To	: Tur Operatörleri
TP	: Tabiat Parkı
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TURSAB	: Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜRKVET	: Veteriner Bilgi Sistemi
UB	: Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
UNEP	: Birleşmiş Milletler Çevre Programı
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
Ünv	: Üniversite
VM	: Valilik Makamı
WWF	: Dünya Doğal (Vahşi) Hayatı Koruma Vakfı
YaHaG	: Garantili Yaban Hayatı Gözlemi
YF	: Yüksek Falezler
YHGS	: Yaban Hayatı Geliştirme Sahası
YK	: Yayılda Konaklama/Kamping
YP	: Yamaç Paraşütçülüğü
YY	: Yerel Yönetimler

SUNUŞ

Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Veysel EROĞLU'nun 2012 yılındaki talimatları üzerine bütün Türkiye'de Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı illerde DOĞA TURİZMİ MASTER PLANI çalışmaları başlatılmıştır.

Bu çalışmaların temel hedefi “kırsal sahaların, yaylaların, köy kültürünün turizmle tanışması, bundan gelir elde etmesi ve dolayısı ile ülkemizin turizminin geliştirilmesinin yanında doğal alanlarını koruma etkinliğinin artırılmasıdır”.

Turizm faaliyetlerinin uzun dönemde sürdürülebilir olması için geniş kapsamlı, dikkatli, katılımcı ve paylaşımcı olarak planlaması, sürecin etkin yönetimi ve izlenmesi de gereklidir. Aksi takdirde, bu faaliyetlerin geri dönüşü mümkün olmayan olumsuz etkileri ortaya çıkacak ve turizm bu alanları tahrip eden bir faktör haline gelecektir. İşte bu nedenle bu çalışmaya, “**DOĞA TURİZMİ GELİŞME (MASTER) PLANI**” çalışmasına lüzum duyulmuştur.

Bu hedef doğrultusunda planın ilk bölümlerinde yer alan metodoloji kapsamında Bölge Müdürlüğümüz liderliğinde bağlı illerimiz olan SİNOP, KASTAMONU, BARTIN, KARABÜK ve ZONGULDAK illerinde çalışmalar, etütler, literatür taramaları, çalıştaylar, anketler, birebir görüşmeler ve toplantılar yapılmıştır.

Daha sonra her il kendi özel durumu çerçevesinde ayrı ayrı ele alınmış analiz ve sentezler yapılarak il planları hazırlanmıştır.

KASTAMONU iline ait bu plan zamanla geliştirilebilecektir. Bundan sonraki aynı veya benzer konudaki çalışmalar için iyi bir altlık olma özelliği vardır.

Çalışmanın hayırlı neticeler doğurması temennisiyle..

ÖNSÖZ

Doğal alanlarda turizmin planlanması ve yönetimi çok önemli ve hassas bir husustur. Doğa turizmi planlaması; doğa turizmi arzının ve talebinin kırsal kalkınma yönünden analizi, talebin ve arzın miktarı ve şeklinin doğayı korumayı garantilemek için taşıma kapasitesi ile sınırlandırılması, SWOT ve benzeri analizlerden hareketle stratejik uygulama kararlarının alınması, kıyas metodu ile başarı faktörleri analizi, stratejiler ve Stratejik faaliyetler (eylem planı) gibi çalışma aşamalarını içermektedir.

Planlamada; Doğa Turizmi, Ekoturizm, Taşıma kapasitesi, Sürdürülebilir kalkınma, Kırsallık, Kırsal miras, Kırsal kalkınma, Ekosistem, Eşsizlik (Unique değer olma), İmaj, Markalaşma ve Kümelenme gibi kavramlar sıkça kullanılan terimlerdir.

Planlamada şu hususlara dikkat edilmiştir;

- 1.Doğa Turizmini geliştirme planlarının doğayı rant kaynağı olarak görmemesi,
- 2.Doğa Turizminden beklentilerin, uygulanabilir ve sürdürülebilir seviyeden daha fazla yükseltilmemesi,
- 3.Doğanın doğası ile oynanmaması ve karşılıklı zarar görme sonucunun çıkmaması,
- 4.Herkesin doğanın içinde sorumluluklarını bilmesi, başkalarına hatırlatması (otokontrol) ve kamu duyarlılığının gelişmesi,
- 5.Doğada yapılan tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması,
- 6.Doğa Turizminin ve değerlerinin garanti edilmesi açısından, doğayı etkileyen yatırımlarda doğaya pozitif ayrımcılık yapılması,
- 7.Doğa turizminden elde edilecek gelir imkanlarının kırsal kalkınma maksadına hizmet etmesi.



İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1: DOĞAL ALANLAR, KIRSALLIK VE DOĞA TURİZMİ

1.1.DOĞAL ALANLAR, YÖRE İNSANININ GELENEKSEL HAYATI, KIRSAL KALKINMA, SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM ALTERNATİFİ ve KASTAMONU VİLAYETİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ

1.2.DOĞAL ALANLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Kırsal alan, Kırsal kalkınma, Yöresellik ve Sürdürülebilir kalkınma

Kırsal alan

Kırsal kalkınma kavramı

Kırsal alan kalkınması

Yöresellik;

Sürdürülebilir kalkınma:

1.2.DOĞA TURİZMİ

1.3.DOĞA TURİZMİ GELİŞME STRATEJİSİ,

-Pazarlama stratejisi

-Turizm destinasyonu yönetimi;

-Ziyaretçinin izlenmesi ve ziyaretçi yönetim planı:

BÖLÜM 2: DOĞA TURİZMİ GELİŞİMİNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

2.1 KAYNAK ANALİZİ

2.1.1 Kaynak analizinde ele alınacak unsurlar;

a. Doğal kaynaklar:

Seçkin doğal kaynaklar:

Seçkin doğal kaynakların halihazırdaki ekonomik kullanımlarının tanımlanması,

Kaynağın korunma durumu ve statüsü

İklim

Turizm gelişimi için potansiyel doğal kaynaklar

b. Kültürel kaynaklar:

c. Sosyo-ekonomik kaynaklar:

Altyapı

İnsan kaynakları

2.2 TURİZM POTANSİYELİ

Turizm talebi

Turizm arzı:

Konum faktörü

Doğal alanın kendine has özellikleri.

2.3 TAŞIMA KAPASİTESİ

Taşıma kapasitesinin elemanları;

Sosyal taşıma kapasitesi,

Ekonomik taşıma kapasitesi;

Ekolojik taşıma kapasitesi;

İdari/fiziki taşıma kapasitesi;

Fiziksel kapasiteyi değerlendirmek için aşağıdaki bilgiler gerekmektedir;

Psikolojik taşıma kapasitesi;

BÖLÜM 3



İLGİ GRUBU ANALİZİ VE YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

3.1 İLGİ GRUPLARI/PAYDAŞLAR

3.2 İLGİ GRUBU KATEGORİLERİ

3.3 İLGİ GRUBU ANALİZİ

3.4 TOPLUM TEMELLİ YAKLAŞIM

3.5 YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

BÖLÜM 4

4.1 KASTAMONU'NUN TÜRKİYE VE BÖLGESİNDEKİ YERİ, COĞRAFİ VE İKLİM ÖZELLİKLERİ, KIRSAL KESİM EKONOMİSİ

4.2 KASTAMONU'NUN 'NUN TARİHİ, KÜLTÜREL VE ARKEOLOJİK DEĞERLERİ

4.3 KASTAMONU'NUN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ(DOĞA TURİZMİ ARZI)

Kastamonu'nun Doğa Turizmi (Arzı) Değerleri ve Bilinirlik Değerlendirmesi

Doğa Gezisi Güzergahları:

BÖLÜM 5

5.1 KASTAMONU'DA SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ STRATEJİLERİ

Gelişme Stratejileri

Pazarlama Stratejisi

Ziyaretçi Yönetimi Stratejisi

İzleme ve Değerlendirme Stratejisi (Turizmin etkilerinin ve sürdürülebilirliğin izlenmesi)

5.2. PLANIN STRATEJİK UYGULAMA İLKELERİ:

Ek- UYGULAMA EYLEM PLANI

GİRİŞ

Doğa Turizmi Master Planı;

- Doğada yapılan etkinliklerin doğaya saygılı bir planla planlı şekilde yönetimi,
- Türkiye’de kitle turizminin yanında alternatif turizm türlerinin gelişmesini sağlamak,
- Türkiye tabiatının korunmasına destek verecek insan sayısını artırmak,
- Kırsal ekonominin güçlenmesini ve bu sayede köyden kente göçün yavaşlamasına katkı sağlamak,
- Şehirde yaşayan insanları doğayla buluşturarak ülke ve coğrafya bilgi ve sevgisini geliştirmek,
- Türkiye’deki insanların kırsal sahada yaşanan problemleri görüp, yaşayıp anlamasını sağlamak ve çözüm ortağı olmaları için fırsat sağlamak,
- İnsanları, doğanın karşı karşıya olduğu meselelere çözüm aramaya teşvik etmek,
- Ferdi tatmin ve mutluluğun artmasını temin etmek

Maksatlarını gerçekleştirmek üzere hazırlanmıştır.

Master planlar ana plan özelliği göstermektedir. Bu plan alt-uygulama planlarının ve projelerinin yapılması ile daha etkin olarak uygulama imkanı bulacaktır.

BÖLÜM 1

DOĞAL ALANLAR, KIRSALLIK VE DOĞA TURİZMİ

1.1 DOĞAL ALANLAR, YÖRE İNSANININ GELENEKSEL HAYATI, KIRSAL KALKINMA, SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM ALTERNATİFİ ve KASTAMONU VİLAYETİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ

Tabiatı korumanın geleceği kırsal alanların geleceğine, kırsal hayatın korunmasına ve sağlıklı yürüyen bir kırsal ekonomiye bağlıdır. Kırsal alanlardaki düşük ve dağınık nüfus ile beraber yetersiz gelir söz konusu olduğunda bu alanların turizm köyleri vb. faaliyetler için kullanılması söz konusu olacaktır. Bu tür girişimlerin önemli bir kısmı korunan alanlarda veya dışında yapılmaktadır. Bazı etkinliklerin koruna alanlara ve tabiata çok zarar verdiği de görülmektedir. Bu sebeple tabiatı korumakla görevli olan bizlerin çevremiz ile iyi bir proaktif ilişkiler içinde olmamız lüzumludur. Proaktif kişi/Kurum; ilişkilerde ve faaliyetlerde inisiyatif eline alan kişi/kurum demek olup tabiattaki faaliyetlerin kontrolü için Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü taşra kuruluşlarının kırsal sahalarda doğa turizminin geliştirilmesinde öncü olması doğru bir harekettir.

Son yıllarda sivil toplum kuruluşları ve diğer kuruluşlar korunan alanlar, doğal alanlar, kırsal kalkınma, kalkınma için işbirliği gibi konuları tamamıyla farklı bir bakış açısı ile algılamaya başlamışlardır. Tabiat ve geleneksel kültürler üzerinde turizmin yarattığı olumsuz tesirler ve bunların neticesinde duyulan korkular kitle turizmine karşı alternatif çevre duyarlı turizmi ve tabiatı korumayı öne çıkarmıştır. Sürdürülebilir doğa turizmi ve ekoturizm yaygın turizm odaklı turizm endüstrisinin doğada yapmış olduğu tahribata karşı tabiatın korunması için bir umut olarak ortaya çıkmıştır. Algılamadaki bu değişiklik, doğal alanlar, korunan alanlar ve çevresinin bölgesel planlamasında turizme ilişkin proje ve çalışmaların giderek artmasına yol açmıştır. Bu sayede turizm, zaman içinde kırsal alanların kalkınmasında, yoksulluğun azaltılması ve yöresel kültürel zenginliğinin korunmasında anahtar bir kelime haline gelmiştir.

Doğa turizmi, kırsal ekonominin çeşitlendirilmesi, kırsal nüfus için yeni bir bakış açısı yaratılması, yoksulluğun ve kırsal göçün azaltılmasında en önemli seçeneklerden biri

olarak görülmektedir. Ancak, turizmin yalnızca yerel ekonomi ile doğru şekilde bütünleştirildiği takdirde beklentileri karşılayabileceği ve yöre halkı ile diğer ilgi gruplarına fayda sağlayacağı unutulmamalıdır.

1.2 DOĞAL ALANLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

1980’li yıllardan itibaren Birleşmiş Milletler Çevre Programının (UNEP) çevre konularına ilişkin çalışmaları giderek artan bir etki yaratmıştır. Dünya Çevre Kalkınma Komisyonu’nun 1987 yılında tamamladığı çalışmalar sonunda “ortak geleceğimiz” adlı bir rapor hazırlanmıştır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, çevre ve kalkınma konularına çok farklı yaklaşılması gerektiği bu raporda vurgulanmış olup, kalkınmanın ve insanlığın sahip olduğu kaynakların sürdürülebilir olduğuna değinilmiştir. Raporla ortaya kona “sürdürülebilir kalkınma” kavramı, insanların elinde bulundurduğu ve onlara muhtaç olduğu ekolojik, kültürel ve sosyo-ekonomik kaynakların nadir ve eşsiz olduğu görüşüne dayanmaktadır.

Bir sahanın sahip olduğu kaynaklar, çok farklı maksatlar için kullanılabilir. Örneğin, bir orman kereste imalatı için kullanılabilir, üzerindeki ağaçlar kesilerek tarım toprağı olarak kullanılabilir, korunan alan olarak kullanılabilir. Alanın ve alanda yaşayan yöre halkının özelliklerine bağılı olarak bu seçeneklerden bazıları uygulanabilir, bazıları ise kesinlikle uygulanamaz. Yalnızca korumacı bir yaklaşım içine girildiğinde doğru görülen seçenek ormanın el değmemiş eski haline bırakılması olsa da yöre halkı ve diğer iş gruplarının bu kaynakların sürdürülebilir kullanımı yaşam kalitelerini yükseltmek için ormandan hak iddia etmeleri mevzuubahistir. Bu sebeple yüzde yüz sürdürülebilir kalkınmaya her zaman ulaşılamasa da bu hedef üzerine yoğunlaşılmalıdır.

Doğal ve korunan kırsal alanlarda, geçmişten günümüze yerel topluluklar ile arazinin beraberliği çok önemli olmaktadır. Korunan alan ağı büyüdükçe korunan alan kavramının anlamı da değişmeye ve gelişme göstermeye başlamıştır. Bu gelişme içinde yöre insanların varlığı ve faydalanmalarının sürdürülebilirliği de öne çıkmaktadır.

Doğal alanlar ve korunan alanlar içinde yer aldığı bölgenin sürdürülebilir kullanımı, turizm, ekolojik tarım, hayvancılık, yeni bölgesel ürünler, sürdürülebilir ormancılık, hatta enerji üretimindeki yatırımlarla birlikte düşünüldüğünde daha başarılı olacaktır.

Doğal alanlarda faaliyetlerin açıklanmasında **Kırsal alan, Kırsal kalkınma, Yöresellik** ve **Sürdürülebilir Kalkınma** gibi kavramlar değerlendirilmelidir, bu kavramlar şu şekilde açıklanabilir;

Kırsal alan; Şehir diye tabir edilen yerleşme sahalarının dışında kalan tarımla ilgili etkinliklerin yapıldığı alanları da içeren köy, mezra, kom vb. adlarla anılan insan yerleşimlerinin var olduğu alanları “kırsal alan” olarak tanımlayabiliriz.

Kırsal kalkınma kavramı: Kırsal kalkınma, küçük toplulukların içinde bulundukları ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulları iyileştirmek amacıyla giriştikleri çabaların devletin bu konudaki çabalarıyla birleştirilmesi, bu toplulukların tüm ülke insanlarının tümüyle kaynaştırılması ve ulusal kalkınma çabalarına tam biçimde katkıda bulunmalarının sağlanma süreci şeklinde tanımlanmıştır.

Kırsal alan kalkınması; hem bir eğitim hem de örgütlenme işi olup kırsal alan, toplumun gereksinimlerinin göz önünde tutulması, kırsal alan kalkınma politikası ile ilgili planların alınması sırasında topluma zorla kabul ettirilmemesi gereken bir konudur. Toplum istediklerini elde etmedikçe kırsal alan çalışmalarına katılmayacaktır. Tarımsal çalışmalar, beslenme, eğitim, mesleki önderlik ve öğretim, kooperatifler, el sanatları, küçük sanayiler, sosyal güvenlik çalışmaları, planlama ve sağlık politikaları nitelikleri kırsal alan ve ülke planları ile bir bütünlük sağlamalıdır.

Yöresellik; Sürdürülebilir turizmin merkezinde bulunan bir kavramdır.

Sürdürülebilir kalkınma: Ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel kaynakların sürdürülebilir kullanımına dayanmaktadır. Burada ekolojik, ekonomik ve sosyo kültürel sürdürülebilirlik şartlarının tamamının sağlanması önemli olmaktadır.

Kırsal alanlar turizm ve boş zamanların değerlendirilmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Kırsal alan, turistlere sakin ve huzurlu bir seçenek sunmaktadır. 2005 yılında Fransız vatandaşları tatillerinin %52’sini ya bir ailenin yanında ya da bir arkadaşının evinde, %26’sı evlerinde geçirdiklerini ve %9’luk bir kısmı ise kırsal alanda ikinci bir eve sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Kırsal alanlar ayrıca doğa için önemli role sahiptirler. Tabii kaynakların korunması, biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesi, doğal felaketlere karşı koruma, iyi hayat şartlarının korunması ve doğal manzaranın korunması doğal çevre ile ilgili hususlardır.

1.3 DOĞA TURİZMİ

Sürdürülebilir kalkınma ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel kaynakların sürdürülebilir kullanımına dayanmaktadır. Sürdürülebilir turizmin gelişimi de sürdürülebilir kalkınma ile bağlantılı bir yaklaşımdır. Sürdürülebilir turizm gelişiminde turistlerin ve ziyaret edilen bugünkü ihtiyaçlarının, gelecekteki fırsatları koruyup genişleterek karşılanması amaçlanmaktadır. Bu yaklaşım, ekonomik, sosyal ve estetik ihtiyaçların, kültürel bütünlüğün, gerekli ekolojik süreçlerin, sosyal ve estetik ihtiyaçların, kültürel bütünlüğün, gerekli ekolojik süreçlerin, biyolojik çeşitliliğin ve kırsal hayatı destekleyen süreçlerin devamını içerecektir.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün tanımına göre sürdürülebilir bir turizm gelişimi;

Çevresel kaynakların en iyi şekilde kullanılmasını sağlamalı,

Ziyaret edilen toplulukların sosyo-kültürel yapısına, gelenekselliğine saygı göstermeli,

Bütün ilgi gruplarına adil bir şekilde dağıtılan sosyo-ekonomik faydalar ile tutarlı ve uzun vadeli ekonomik faaliyetler ortaya koymalıdır.

Buna göre sürdürülebilir kırsal/doğa turizminin gelişme ölçütleri;

- Biyolojik çeşitliliğin korunması,
- Ekonomik tutarlılık,
- Kültürel zenginlik,
- Yöre halkının refahı,
- İstihdam kalitesi,
- Sosyal eşitlik,
- Ziyaretçi memnuniyeti,
- Yetkinin yerele doğru dağıtılması,
- Toplumun genelinin refah ve mutluluğu,
- Fiziki bütünlük,
- Kaynakların etkin kullanımı,
- Çevre temizliğidir.

Korunan alanlar açısından; tabiatın seçkin parçaları olan korunan alanlar ile turizm arasındaki bağ, koruna alanların tarihçesi kadar eskidir. Korunan alanlar turizme, turizm korunan alanlara ihtiyaç duymaktadır. Turizm korunan alanların kurulması ve yönetiminde göz önüne alınması gereken önemli bir bileşendir.

Aynı şekilde koruma altında olmayan flora ve faunanın tutunduğu tabiat alanlarına ve insanın yaşadığı sahalardaki yöresel kültüre de turizm bağımlıdır. Bu bağımlılık doğa ve kültürün bozulmaması için tedbirler gerektirir. Bu tedbirlerin neler olacağının “sürdürülebilir kırsal kalkınma” ilkeleri çerçevesinde tespiti de lüzumludur.

Turizmin önemli bir ekonomik faaliyet olması ve tüm göstergelerin bu faaliyetin büyüme eğiliminde olacağı yönünde olması önemli bir husustur. Turizmdeki büyümeyle beraber sürdürülebilir turizm, ekoturizm gibi doğayla ilgili turizme olan talep artmış ve turizm ürünleri ile destinasyonlar çeşitlenmiştir. Turistlerin talepleri de değişmiş ve çeşitlenmiştir. Turistlerin talepleri konaklamada konforun sağlanması yanında, yöreye özgü kültürel değerler hakkında bilgi edinme, yöre halkıyla iletişim, bölgenin flora ve faunası, özel ekosistemler, doğal hayat ve bunların korunması da dahil olmak üzere daha sorumlu bir seyahat deneyimi kazanmak da söz konusudur.

15

Beklenen büyüme ve yeni eğilimler turizmi o kadar stratejik bir konuma taşımıştır ki, turizm eşiz özellikli doğal veya korunan alanların sürdürülebilirliğinin yanı sıra bu alanların çevresinde yaşayan yöre halkının kalkınma potansiyeline de müspet etki sağlayabilmektedir. Bu durumda turizm, doğal alanların korunması ve yöre halkı ile ziyaretçilerin çevre bilincinin artırılmasında kullanılabilecek çok önemli bir araç olabilmektedir. Dolayısıyla turizm sayesinde koruma çalışmaları için gerekli mali kaynakların kazanılmasının yanı sıra ziyaretçiler ile yöre halkına yönelik bilinçlendirme ve eğitim programlarının oluşturulması ve uygulanması gibi hedeflere de ulaşılabilmektedir.

En önemli husus; turizm faaliyetlerinin uzun dönemde sürdürülebilir olması için geniş kapsamlı, dikkatli, katılımcı ve paylaşımcı olarak planlaması, sürecin etkin yönetimi ve izlenmesi de gereklidir. Aksi takdirde, bu faaliyetlerin geri dönüşü mümkün olmayan olumsuz etkileri ortaya çıkacak ve turizm bu alanları tahrip eden bir faktör haline

gelecektir. İşte bu nedenle bu çalışmaya,“ **DOĞA TURİZMİ GELİŞME (MASTER) PLANI**” çalışmasına lüzum duyulmuştur.

1.4 DOĞA TURİZMİ GELİŞME STRATEJİSİ

Yukarıda da bahsedildiği üzere, insan kullanımı bakımından hassas olan sahalarda turizm söz konusu olduğunda turizmin iyi planlanması ve yönetilmesi önemli olmaktadır.

Alışılmış turizm stratejileri ile Doğa Turizmi Gelişme Stratejisi arasındaki fark şudur; alışılmış yöntemler yukarıdan aşağıya bakış açısı ile uygulanmaktadır. Yani kararlar merkezden alınmakta ve uygulanması için yerele taşınmaktadır. Yöre halkı katılımcı olamamaktadır.

Sürdürülebilir turizm ise aşağıdan yukarıya bir yaklaşım için gayret göstermektedir. Bu yaklaşımda *yöre halkının beklentileri ele alınır, yönetime katılmasını sağlayıcı yapı kurulur*, yörenin kalkınma potansiyelini bünyesinde barındıran tabii değerlerin korunması için kararlar ortak alınır ve karar almanın yanında uygulama ve izleme aşamalarında da yöre halkının becerilerini, bilgisini, en uygun şekilde kullanmak esastır. Bu yaklaşım yöre halkının, yerel otorite ve organizasyonların yetkilendirilmesine dayanır.

16

-Sürdürülebilir turizm gelişim aşamasında doğa ve çevresinin ortak çıkarları söz konusudur. Konaklama ve diğer turizm altyapıları mümkün olduğunca doğal alan dışında olmalıdır. Bu durum doğaya ve kültüre zararı en aza indirdiği gibi ev pansiyonları gibi faaliyetlerin yapılabileceği yöreye faydayı arttırabilir.

-Yöre halkı ve diğer bölgesel ilgi grupları turizm gelişiminde önemli ortaklardır, söz konusu gruplar turiste konaklama imkanı sunacaklar, sunacakları ürünün kalitesinin korunmasında da sorumluluk alacaklardır.

-Günübirlik ziyaretçiler yerine uzun süreli konaklamaya lüzum duyan turistlerle hedefleniyorsa, doğal ve kültürel mirasa dayalı **çekim noktaları**, el sanatları gibi faaliyetler ortaya konmalıdır.

-Doğal alanlar genellikle çok hassastır, bu sebeple ekolojik değerler, belirli bir saha ile sınırlı olmayacaktır. Geleneksel hayat, yerel kültür, kırsal sosyal ekonomik yapılar da aynı zamanda turizmin temel kaynağı olmaktadır.

- Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı'nın ilimizde doğa turizmine konu sahaların tüm ilgi grupları için anlamlı ve cazip bir bakış açısına dayandırılmasına esas olmalıdır.

- Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı'nda turizm doğayı koruma, kırsal kalkınma için bir araç olarak ele alındığından, *doğa turizmi yönetim planı* olarak ele alınmalıdır. Hâlihazırda olan turizm etkinlikleri de tartışılmalı ve değerlendirilmelidir. İlimizde sürdürülemez olan turizm veya gelir getirici çeşitli faaliyetleri de tanımlanmalıdır. Ayrıca iyi bir yönetim yapısı oluşturmak için tehditler ve fırsatları da değerlendirerek ortaya çıkaracak bilgilere gereksinim vardır.

-Doğaya dayalı turizm yönetiminin entegre bir anlayışla (alan ve çevresinin sahip olduğu doğal, tarihi ve sosyo-ekonomik kaynakların bütüncül ele alınması) değerlendirilmesi de önemlidir.

-Turizm gelişimi genel olarak piyasa talebine göre yönlendirilir, bir alanın turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, rekabetçi ve özgün bir destinasyon oluşturması için gerçekçi beklentiler ortaya konulmalıdır. Yüksek ekolojik değerlere sahip olan sahalarda yüksek turizm değeri içermeyebilir. Turizm, ancak doğru pazar ürünlerini hedeflediği zaman başarılı olabilir. Özellikle hassas tabiat alanlarında taşıma kapasitesi düşük iken, bu alanlardan beklenen faydalar yüksek olmaktadır. Taşıma kapasitesinin düşüklüğü sınırlı sayıda turist demektir. Bu sebeple taşıma kapasitesinin değerlendirilmesi de önemli olmaktadır.

-Entegre doğal alan yönetimi, Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı ile doğa ve turizm yönetimi için tüm ilgi gruplarının desteğini almayı hedefler. Tüm ilgi gruplarının etkin desteği önem taşır. Turizm gelişiminin karmaşık yapısı göz önüne alınırsa ilgi gruplarının etkin işbirliği oldukça önemlidir, planın herkes tarafından sahiplenilmesi ayrıcalık olacaktır.

-Sürdürülebilir kırsal kalkınma için kapsamlı bir vizyon belirlenmesine de ihtiyaç vardır.

-Pazarlama stratejisi de Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı'nın bir parçası olup, kalkınma ve rekabete açık ürün-Pazar kombinasyonu için yaratıcı yaklaşımlar içermelidir. Pazarlar, hedef gruplar, turist sayısı, ürünler, hizmetler, yaratıcı yaklaşımlar bu stratejide yer almalıdır.

-Turizm destinasyonu yönetimi; yaygın bir stratejik yaklaşım olup, destinasyonu rekabete açık hale getirir, bir turizm pazarını iyi bir şekilde yönetmek, pazarlamak, bir destinasyonu rekabetçi yapabilmek için gereken tüm unsurları içeren bir rekabetçi yaklaşımdır.

-İyi tanımlanmış amaçlarla ve göstergelerle mantıksal bir çerçeve kurmak, ayrıntılı bütçe, mali portre ve ilgi gruplarının tümüne açık görev ve sorumluluklar veren bir iş planı hazırlamak gereklidir.

-Ziyaretçinin izlenmesi ve ziyaretçi yönetim planı: Madem ki doğa gibi hassas bir sistemde çalışılıyor bu durumda turist ziyaretinin ilkelerini belirleyen bir ziyaretçi yönetim planı gereksinimi vardır. Aynı zamanda hem geri bildirim temin etme hem de taşıma kapasitesinin kontrolü için izleme programı da olmalıdır. Geribildirimler kalitenin artırılması, sunum taleplere uygun hale getirilmesi (iyileştirilmesi) ve hizmetteki aksamalarla doğadaki değişimlerin takibi için çok gereklidir.

Şu unutulmamalıdır ki; turizm, doğanın korunması için ortaya konan ana hedeflere ulaşılacağı garanti edildiği takdirde teşvik edilmelidir.

BÖLÜM 2

DOĞA TURİZMİNİN GELİŞİMİNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

2.1 KAYNAK ANALİZİ

Gelişme planı ve stratejisi için öncelikle kaynak analizi yapılması zorunludur. Bir alanın sahip olduğu kaynaklar, o alanın kalkınması için bir sermaye veya potansiyel

oluşturmaktadır. Bu kaynakların analizi de önemli veri ve bilgi oluşturulmasını temin etmektedir.

Ekolojik ve kültürel kaynakların yanında sosyo ekonomik özellikler de turizm gelişimi için önemli bir temel oluşturmaktadır. Örneğin kırsal turizmin tarımsal faaliyetleri desteklemediği durumlarda kırsal turizmin gerçekleştirildiği bölge hem kendi sermayesini hem de kırsal oma özelliğini kaybedecektir.

Gerek turizm potansiyeli gerekse taşıma kapasitesi turizm kaynaklarının mevcut durumuna bağlı olduğundan kaynak envanterinin yapılması gerekir.

2.1.1 Kaynak analizinde ele alınacak unsurlar;

a. Doğal kaynaklar: turizm gelişim için önemli olan yöreye özgü olan doğal kaynaklardır. Bu kaynakların halihazırdaki ekonomik kullanımları, korunma durumları, statüleri, iklim gibi turizm gelişimi için potansiyel kaynakların envanterini içermektedir.

Seçkin doğal kaynaklar: Turizm yalnızca korunan doğa parçaları ile ilgili değildir. Eşsiz manzaralar, dağlar ve nehirler gibi korunmayan türler de turizm için ilgi çekici olmaktadır. Örneğin ormandaki ağaçların üzerinde gezinen sincapları konakladığımız evin penceresinden gözlemlemek son derece çekicidir. Bir orman öncelikli olarak odunculuk amacıyla kullanılsa da dağ bisikleti gibi bir aktivite için ortamı çekici hale getirmektedir.

Seçkin doğal kaynakların halihazırdaki ekonomik kullanımlarının tanımlanması:

Doğal kaynakların çok çeşitli kullanımları söz konusudur, ormanların odunculuk amaçlı kullanımı, nehirler ve göllerin sportif balıkçılık ve su sporları ve enerji üretmek için kullanımları gibi. Bu kullanımlardan bazıları gelenekseldir ve düşük etkilere sahiptir. Bazıları ise sürdürülebilir olmadığından turizm gelişimi için uygun değildir.

Kaynağın korunma durumu ve statüsü: Bazı doğal kaynaklar mevcut kanunlarla korunur. Bunların turizmde kullanımı da bu kanunlara uygun olmalıdır.

İklim; mevsimlerin dağılımı, ortalama sıcaklık, nem ve günlük ortalama optimal güneş ışığı, saatlerine bağlı olarak iklim analizi yapılmaktadır. Burada önemli olan iklimin farklı mevsimlerde turizm için elverişli olup olmadığıdır.

Turizm gelişimi için potansiyel doğal kaynaklar: Potansiyel kaynakların tespiti turizm planlaması için önemli ve özellikle yönlendirici olmaktadır. Tüm bu kaynakların envanter çalışmalarının haritaya aktarılması, turizm ürünleri ve hizmetlerinin gelişmesi ve altyapı ile tesislerin fiziksel planlaması için önemli olmaktadır.

b. Kültürel kaynaklar: Kültürel kaynakların envanteri doğal kaynaklara ilişkin çalışmalara benzerlik göstermektedir. Özellikle doğal ve kültürel kaynaklardan oluşan kombinasyonlar, turistler tarafından yüksek ilgi ile karşılanmaktadır. Kültürel mirasın korunmasının önemi konusunda farkındalık yaratılabilirse, sürdürülebilir turizm gelişimine ve doğa korumaya verilen destek artacaktır.

c. Sosyo-ekonomik kaynaklar: Altyapı, insan kaynakları ve farklı ekonomik sektörlerin bileşimini içermektedir. Bu konuda yapılacak envanter çalışması, birbiri ile bağlantılı birçok farklı unsurlar içermesi ve bu unsurların turizm gelişimi için ilk bakışta kavranamaması mümkündür. Bölgenin kalkınma potansiyelinde, sosyal ve ekonomik rekabet edebilirlik unsurları büyük öneme sahiptir. Yerel nüfusun turizme yaklaşımı, turizm sektöründe çalışma isteği gibi bazı unsurların turizm ile doğrudan ilişkisi bulunmaktadır.

Altyapı: Bir bölgenin turizmde rekabet edebilirliği ve kalkınma seviyesinin tespiti için altyapı kalitesi önemli bir göstergedir. Altyapının kalitesi, yerel nüfusun hayat kalitesini ortaya koymanın yanı sıra turizm gelişimi için de zorunlu bir şarttır. Alan, güvenli içme suyu, donanımlı sağlık tesisleri gibi temel unsurları içermiyorsa turizm gelişimi asla başarılı olamayacaktır.

Altyapının farklı unsurları için şartlar, kalite ve gelecekteki durum değerlendirilmelidir. Kaynak hâlihazırda turizm için mi kullanılmaktadır sorusu hem kaynağın turizm gelişimi için önemi konusunda hem de kaynak kalitesi hakkında göstergeleri ortaya koyabilmektedir.



- Su kaynaklarına yönelik etütler; kaliteli su kaynağının sağlanması, su kaynağının sürdürülebilir kullanımı ve su çıkarmanın çevresel etkisini de içerir.
- İletişim ağına yönelik etütler; turistlerin refahı ve turizm gelişimi için önemli olan cep telefonlarının da olmak üzere telefon ve internet ağlarının kalitesine yönelik etütleri içermektedir.
- Sağlık hizmetlerinin; kalite, miktar ve coğrafi dağılımı son derece önemlidir.
- Güç kaynaklarına yönelik etütler; elektrik şebekesi, ısınma ve yemek pişirme için enerji kaynaklarının varlığı önemlidir. Her ne kadar resmi standartlara göre planlansa ve tehlike içermese de turistler nükleer santrallerin yakınında konaklamamaktadır.
- Su ve toprak kirliliği etkisi olan atık su sistemleri önemli olup, bölgeye gelen turistlerin sayısı ile meydana gelecek atık su miktarı da dikkate alınmalıdır.
- Katı atıkların düzenli depolaması toplum için olduğu kadar çevre için de önemlidir. Katı atıkların görüntü kirliliğine de yol açması ayrı bir menfi etkisidir.
- Yol ağlarının durumu; çoğu turist tercihlerini yaparken en önemli etkidir.
- Güvenlik; kamu güvenliğini ve asayişini sağlamak turist güvenliği gibi unsurlar önemli olmaktadır. Aşırı kar yağışı, kanyon veya dağ kurtarma timlerinin olup olmaması da çok önemlidir.
- Politik istikrarsızlık ve suçlar; turist için caydırıcı etki yapmaktadır.

İnsan kaynakları; Bir bölgenin insan sermayesini ifade eden bu unsur, turizm gelişiminde anahtar etmenlerden biridir. İnsan kaynakları hem hizmeti hem de manevi nitelikteki kültür ve kimliği oluşturmaktadır.

İnsan kaynaklarına ilişkin etütler aşağıdaki unsurları içermelidir;

- Yöre halkının nüfusu,
- Göç vb. eğilimler,
- Demografik yapı,
- Aktif nüfus ve yapısı, eğitim seviyesi, potansiyel bilgi ve beceriler, açık fikirlilik, geleceğe odaklanma, çalışma ahlakı,
- Yöreye özgü geleneksel ekonomik faaliyetleri ve yöresel sanatları yapabilme,
- Turizm gelişimine ilişkin tutum, misafirperverlik duygusu, hizmete yönelim,

- Sosyal tutarlılık, esneklik, mevcut sosyal ilişkilerin kalitesi ve aralarındaki işbirliğini içeren sosyal yapı,
- Yerel kurumlar, idareler, yönetişim, bürokrasiden kaçınma vb. hususlarla finansal kaynaklar ve yönetimleri,
- Alanın kültürü ve kimliği, alanda etkin görev alacak kişilerin ortak değerleri, ilgileri, yaklaşımları, algılama şekilleri, özel ilgi ve becerileri, özgün gelenekler, o topluma ait olma ve o toplumda yaşamaktan onur duyma gibi durumları içerir,
- Farklı ekonomik sektörler; söz konusu coğrafi bölgeye yoğunlaşma durumları, firma sayısı, ölçeği, ortalama karlılık, geleceğe yönelik bakış açısı, pazarları ve dış ilişkileri, sektörler arası işbirliği son derece önemlidir, tüm sektörler turizm sektörü ile ilişkili olabilmektedir.

Kaynak analizinin sonuçları; sürdürülebilir turizm yönetimi ve kalkınmada sermayeyi oluşturan kullanılabilir kaynaklara genel bir bakışı sağlamakla beraber, bölgenin mevcut kalkınma durumunu ve sürdürülebilirliğini değerlendiremeye yönelik bir resim sunmaktadır. Analiz aynı zamanda; bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına yönelik bir vizyon oluşturulmasını ve turizm gelişiminin diğer sektörlerle bütünleştirilmesini sağlayacaktır.

2.2 TURİZM POTANSİYELİ

Yüksek değerlere sahip doğal ekolojik sahalar her zaman yüksek turizm potansiyeli içermezler;

- Bazı doğa parçaları araştırma yapan uzmanlara, iyi eğitilmiş eko turistlere hitap etmektedir. Bu alanlar sayıca az olduğu için de sınırlı bir turizm potansiyeli içerirler,
- Bazı doğal sahalar, erişim, güvenlik gibi nedenlerle turistler için elverişli olmayan yerlerde bulunurlar,
- Ekolojik kaynakların kullanımlar karşısındaki duyarlılığı (taşıma kapasitesi), ziyaretçi girişinde kısıtlamalara sebep olmaktadır,

Bir sahanın daha fazla turist çekebilmesi için ihtimalleri ortaya koyan **turizm potansiyeli** önemli bir konudur. Turizm potansiyelinin tespiti için arz ve talebin ortaya

konması gerekir. Bu potansiyel sınırlıysa başarılı bir turizm girişimini başlatmak imkanı olmayacaktır.

Turizm ekonomik bir faaliyet olduğundan ancak turizm pazarında sürdürülebilirliği için bir talebi karşılaması lüzumludur.

Turizme ilişkin motivasyon ve istekler değişkendir, kaynakların değeri aynı kalırken değişen tüketici davranışları turizm potansiyelini etkilemektedir. Dolayısıyla turizm potansiyeli tüketicinin bakış açısı (talebi) ile değerlendirilmelidir.

Turizm potansiyeline ilişkin veri toplarken, istatistiki veriler, anketler gibi yöntemlerle veri elde edilebilir, ayrıca derinlemesine görüşmeler, katılımcı gözlemleme, olaylar üzerinde çalışmalar ile veri elde etmek için kullanılan niteliksel araştırma metotları kullanılmaktadır.

Turizm potansiyeli için “turizm talebi” incelemesi aşağıdaki hususların tespiti ile yapılabilir;

- Halen yapılan turizm,
 - Halihazırdaki turist miktarı,
 - Her bir ziyaretçinin günde harcadığı miktar,
 - Ortalama kalma zamanları,
 - Turist profili,
 - Dürtü analizi; hangi temel etmenlerin turistler için rol oynadığı,(doğa, kültür, sağlık, güneş, vb.)
 - Benzer bir il veya saha ile kıyaslama yapılması, milli veya milletlerarası bir il ile kıyaslama yapılması ve neden o ilin tercih edildiği,
 - Gelecekte rakip olacak iller hangileridir, nedeni,
- “Turizm arzı” incelemesinde ise aşağıdaki hususlar öne çıkmaktadır;

- İlimizde bir uluslar arası havaalanı var mıdır veya yakın bir ilden yararlanma imkanı makul müdür?
- Alana ulaşım hangi araçlarla olur?(demiryolu, özel taşıt, genel taşımacılık, vd.), bunlara yaklaşım nasıl olmaktadır (kötü, yeterli, iyi gibi),



- Alana ulaşma durumu (kolay-rahatsız, çaba ile, zor ve tehlikeli)
- İle gelmek için yabancı turistler ülkemizden vize alıyor mu?
- Sahamızın istikrarlı bir yönetimi var mı?
- Güvenlik ve ulaşım açısından ne gibi problemler yaşanabilir?
- *Alt yapı incelemesi*; taşımacılık ağı, yerel yolun durumu (toprak, asfalt), anayolla bağlantısı, demiryolu ağı, yerel genel taşımacılığın yaygınlığı, program, ücretler, hat/duraklar, döngü patikaları, patikalar, yollar, işaret levhaları, genel enformasyon levhaları, araç-otobüs park kapasitesi, bilgi alma, tercüme kolaylıkları,
- *Yiyecek içecek ve barınma*; restoran sayısı, restoranların sınıflandırılması (iyi-sayısı, orta iyi-sayısı vb.)
- Hangi standartta yiyecek sunuluyor? (yüksek, yeterli, kötü)
- İl ve çevresinde ne tür barınma alanları var? (otel, hostel, yatak kapasitesi, rota üstü barınma kulüpleri, bungalov parkları, kamp alanı, diğerleri),
- Hangi standartlarda barınma sunuluyor? (yüksek, yeterli, kötü),
- İlinizin seçkin özellikteki doğal alanlarının özellikleri (sundukları ile tek mi? biraz farklı mı? diğer seçkin özellikli yerlere benziyor mu?),
- Alan turist gezi rotasına girecek şekilde turistlerin ilgisini çekebilecek diğer sahalara yakın mı? (diğer çekici sahalara yakın, orta derecede potansiyel, düşük veya yakında böyle bir potansiyel bulunmamakta),
- İlimizin alanlarında yaban hayatı; (bayrak tür, ilginç diğer türler, temsil edici yaban hayatı, farklı yaban hayatı izleme aktiviteleri, yürüyerek, botla, gözlem noktası ile vb.),
- Yaban hayatı izleme de tatmin edicilik durumu (garanti etme, genellikle, şans veya mevsime bağlı),
- Bölgedeki önemli yaban hayatının tanımı,
- Yardımcı tesislerin durumu (rekreasyonel, spor, diğer; durumu: kötü-yeterli-iyi), Kaynakların turizm potansiyelinin değerlendirilmesi;
- *doğal değerler*: (sahiller, sahil kayalıkları, kumullar, dağlar, ormanlar, korunmuş izole olmuş alanlar, şelaleler, göller, nehirler, mağaralar, yaban hayatı-hayvan-kuş, deniz canlıları, iklim, diğerleri),

- *kültürel değerler*; (tarihi binalar, tarihi yerler, anıtlar, arkeolojik yerler ve koleksiyonlar, folklor ve gelenekler, el işleri, müzeler, sahne sanatları, sanayi mirası vd.)
- *Toplumsal turizm potansiyeli*; (insan kaynakları; aktif nüfusun büyüklüğü ve yapısı, eğitim düzeyi ve profesyonel bilgi, beceriler, eğitimler, orijinal-karakteristik ve geleneksel özellikleri, ekonomik faaliyetler-sanatlar profesyonel olmayanlar dahil, resmi olmayan bilgi ve beceriler, turizm gelişimine yaklaşımlar, misafirperverlik anlayışı, hizmet eğilimleri, yerel kuruluş ve idareler ile yönetim, alanın kültürü ve kimliği,
- *Ekonomik kaynakların turizm potansiyeli*; (tarım, ormancılık, balıkçılık, sanayi ve diğer),
- *Altyapı*; (su sistemleri, ulaşım ağları, sağlık imkanları, ulaşım terminalleri, enerji kaynakları, kanalizasyon sistemleri, katı atık ve yok etme sistemi, caddeler/yollar, güvenlik sistemleri vd.)
- *İş ve hizmet altyapısı*; (fırınlr, kasaplar, bakkallar, süpermarketler, doğrudan satış yapan çiftlikler, kiralık araç, servis istasyonları, taksiler, otobüsler, kiralık bisiklet, kiralık spor malzemeleri ve bakımı, postaneler, bankacılık hizmetleri, doktorlar, dişçiler, eczaneler, kafe ve restoranlar, atm'ler, bankalar, diğer iş ve hizmetler.)

Turizm talebi; turizmin mevcut durumunun incelenmesi;

Ziyaretçi; boş zamanlarını geçirmek için bir yere gelen kişi olarak tanımlanabilir, turist ise alanda bir veya daha fazla gece konaklamaktadır. *Her turist bir ziyaretçidir, ancak her ziyaretçi turist değildir.* Dolayısı ile turist ve ziyaretçi sayılarının ayrılması gerekmektedir.

Ziyaretçi ve turist ayrımı farklı talepleri sebebi ile yapılmak durumundadır, ayrıca her ikisinin de farklı etkileri bulunmaktadır. Bir turistin ortalama harcaması alanda daha fazla zaman geçirdiğinden, konaklamaya, ilave yiyecek ve içeceğe ödeme yaptığından genellikle daha yüksek olmaktadır.

Turizme ilişkin mevcut durumun ortaya konabilmesi için;

- Turist ve ziyaretçileri ayrı ayrı sayısı (yıllık, mevsimlik, aylık, haftalık, günlük),

- Son on yılda turistlerin/ziyaretçilerin değişimi,
- Ortalama kalış süreleri, konaklama ve ulaşım şekilleri önemlidir.

(Doğa turizm gelişme planımızda ana unsur turizm olduğundan; turizme ilişkin veri kullanılamaz olduğu hallerde ikinci en iyi seçenek olarak ziyaretçilere ait veriler üzerinden değerlendirme yapılması mecburiyeti doğmaktadır).

- Turist başına ortalama harcama,
- Grup hacmi ve düzeni,
- Turistlerin ağırlıklı yaş grubu,
- Yaptıkları faaliyetler,
- Ziyaret edecekleri-ettikleri yere ilişkin seçimleri,
- Memnuniyeti, deneyimleri ve para harcama şekilleri,
- İkinci ziyaretlerin yüzdesi ve sayısı,
- Kullanılabilir ilave veriler.

Talep incelemesinde ilimizi rakip olarak gördüğümüz veya bizimle rekabet eden benzer il veya illerle karşılaştırmak faydalı ve yerinde olacaktır.

26

Turizm arzı:

Konum faktörü; Bir ilin başka turizm pazarları ile ilişkili olarak nasıl konumlandığını, bir turistin alan ulaşmak için harcadığı zamanı, parayı/enerjiyi belirtir.

Bir saha ne kadar güzel olursa olsun, hedef grup tarafından kolayca ulaşılabilir değilse asla başarılı bir turizm gelişimi sağlanamayacaktır. *Yerel nüfusun değil turistin algılama durumu dikkate alınmalıdır.* Örneğin bakir alanları ziyaret etmekten zevk alan ve ilkel patika yollarla ulaşılan yerleri ziyaret etmek isteyen turistler için düşünülen uzak mesafeler için alanın sınırlı sayıda turist potansiyeli olacaktır.

- Uzun mesafeden gelen turistler için hava alanına uzaklık çok önemlidir,
- Tur operatörlerinin çoğu havayolu ulaşımını zorunlu görmektedirler, bu sebeple bağımsız turistler veya tur operatörleri hedeflenebilir,
- Tren, otobüs veya özel araçlarla erişim de konum faktörleri içinde önemlidir,
- Alana ziyaret iklim şartları açısından da kısıtlı imkanlara neden olabilir,

- İle özgü yapılan bürokratik işlemlerin bıkırtıcılığı da önemlidir, sık sık güvenlik birimleri tarafından kimlik sorulmak, aranmak gibi,
- Turizm arzında; işaretlemeler, doğru yönlendirmeler, bilgiye ulaşma kolaylığı da önem arz etmektedir. Haritalar, broşürler, internet imkanı, kılavuz ve rehberler önemli bir arz faktörüdür.
- Yiyecek içecek sunumu ve konaklama arzı; Sunumun ürün ve hizmet kalitesi, hijyenik standartlar, özgünlük/otantik, yöresel olması, yer ve ürünlerin çeşitliliği, ortam ve konukseverlik önemlidir.
- Restoranların sınıflaması önceden yapılırsa turist için kolaylık olacaktır.
- Konaklama tüm türleri içerebilmelidir, ürün ve hizmetlerin kaliteli olması, özellikle hijyeniklik konaklamada çok önemlidir.

Doğal alanın kendine has özellikleri; Doğal alanların değer yaratması, kırsal kalkınmada rol oynaması beklentisi de son yıllarda öne çıkan bir görüştür. Doğal alanların alternatif kaynak kullanımına dönüştürülmesi için yapılan baskılar sonucu tehdit altında olduğu yerlerde devamlılığını sürdürebilmeleri, diğer alternatif kaynak kullanımları karşısında koruma ve kullanma dengesinin uzun dönemli ekonomik değerinin gösterilebilmesine bağlıdır. Tabiat ve kültürel miras, yaban hayatının gözlemlenmesi, yöreye özgü özellikler ve korunması gereken öncelikli türler, doğa ile ilgili çalışan ve doğanın kıymetini bilen eko-turistler için son derece önemlidir.

2.3 TAŞIMA KAPASİTESİ

- Belirli bir sürede (yıl, ay, hafta, gün, saat) bir bölgenin alabileceği ziyaretçi sayısı veya bölgenin kaynakları üzerinde istenmeyen veya planlanmamış etkilere sahip olmayan ve sürdürülebilir kalkınmayı tehdit etmeyecek düzeyde bir alanda aynı anda bulunabilecek ziyaretçi sayısı,
- Bir bölgenin, hayati önemde olduğu düşünülen değerleri, ekolojik süreç ve koşulları tehlikeye atmadan ve sürdürülebilir kalkınma imkanlarını azaltmadan belirli bir süre boyunca destekleyebileceği insan faaliyetlerinin (ağaç kesimi, avlanma, tarım) ve diğer etmenlerin (örneğin: iklim değişikliği, kirlenme vb.) baskısı,

- Ziyaret edilen bir alan veya tesisin sahip olduğu kaynaklar üzerinde koruma amaçlarını tehlikeye atmadan, istenmeyen ve planlanmayan etkilere neden olmadan belirli bir süre (yıl, ay, gün, an) boyunca alabileceği ziyaretçi sayısı şeklinde tanımlanmaktadır.

Taşıma kapasitesi, *Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planında* önemli bir planlama aracıdır. Turizmin gelişimi ve korunmasında önemli bir kavramdır. Taşıma kapasitesinin analizi ve izlenmesi, yönetim kararları yönünden girdi sağlayacaktır. Taşıma kapasitesi sayesinde kullanımı sınırlamak, en elverişli ziyaretçi sayısını tamamlayarak müspet etkileri azamiye çıkartmak, olumsuz etkileri en aza indirmek mümkün olabilecektir. Kısaca *Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planındaki* “sürdürülebilirlik” taşıma kapasitesinin aşılması ile temin edilir.

Ziyaretçi sayısı ve etkinin büyüklüğü arasında doğrudan ilişki vardır. Ancak alan içinde tek tehdit unsuru ziyaretçiler değildir. Doğa için önemli olan tehditlerin tümünün birleşik etkisidir.

TAŞIMA KAPASİTESİNİN ELEMANLARI;

Sosyal taşıma kapasitesi,

Turizm için yerel tolerans limitleri olarak tanımlanmakta olup yöre halkı üzerindeki olumsuz etkilerinden ve ziyaretçiler ile yöre halkı arasındaki çatışmalardan kaçınılmasını içerir. Bu unsurun turizm gelişimi içerisinde anahtar rolü vardır. Yöre halkı turizmi desteklemezse kalkınma asla olmaz.

Yerel kabulü belirleyen temel etmenler, sosyal yapı ve kültürün hassaslığı, toplumun değişimin üstesinden gelebilme yeteneği, turizmin algılanışı, yöre halkı ile ziyaretçilerin ilişkileri, kullanıcı grupların davranışları, birbiri ile uyumu ve paydaş olmanın ekonomik ve toplumsal faydalarıdır.

Ekonomik taşıma kapasitesi;

Sürdürülebilir bir turizm gelişiminde turizm, ekonomik yapı ile bütünleşmiştir ve diğer sektörleri de desteklemektedir.

Ekonomik taşıma kapasitesi; turizm gelişimini sağlayan bir yerel ekonomi ve yerel ekonominin sürdürülebilirliğini sağlayan bir turizm gelişimi anlamına gelmektedir. Yani temel kıstas; turizm gelişimi ile yerel ekonomi arasındaki sinerjidir.

Ekonomik taşıma önemli olan iki unsur; Beklenen faydaları temin etmek için asgari turist sayısı ve ekonominin üstesinden gelebileceği azami turist sayısıdır.

Ekolojik taşıma kapasitesi;

Ekolojik taşıma kapasitesi, ziyaretçilerin/turistlerin ziyaret edilen alandaki ekosistemler, ikamet yerleri ve canlı türleri üzerinde ortaya koyduğu ekolojik zararlardır. Burada, ekolojik değerlerin, ziyaretçi akışlarının ve davranışlarının uzun süreli ve sistematik olarak izlenmesi ve veri toplanması önemli olmaktadır.

İdari/fiziki taşıma kapasitesi;

Fiziki taşıma kapasitesi aynı anda ve belirli bir zamanda müşteri olarak alınabilecek ziyaretçi sayısıdır. Bu kapasite, alana uygun insan sayısına, yani alanın büyüklüğü ve diğer fiziki şartlar (doğal, coğrafi koşullar ve hava şartları) ile turizm altyapısının kapasitesine dayanmaktadır. Burada temel göstergeler; kalabalık, kuyruklar ve trafik sıkışıklığıdır.

Fiziksel kapasite yönetiminin verimliliği ve etkinliği şu unsurlara bağlıdır;

- Organizasyon kaynaklarının kapasitesi (insan ve ekonomik kaynaklar vb. gibi),
- Ziyaretçi yönetiminin kapasitesi,

Fiziksel kapasiteyi değerlendirmek için aşağıdaki bilgiler gerekmektedir;

Bir sahanın ziyaretçi kullanımına/ turizm gelişimine karşı hassas olan kaynakları:
Kırmızı liste ve endemik türlerin habitatları, alanın savunmasız olan diğer kaynakları, göçe hassas türler,

Ziyaretçi yönetimi de dahil olmak üzere yönetim amaçları ve hedefleri: Genel bir doğa koruma planı, amaçlar, hedefler ve doğa koruma politikası, tür koruma politikaları, bölgeleme sistemi, izleme sistemi,

Ziyaretçiler/turistler, turizm gelişimi ve etkileri üzerine veriler; tüm güzergahlar, tesisler, konaklama ve ziyaretçi/turist için olan etkinlikler ve detaylı haritalar, ziyaretçi sayısı, özellikleri, akımları, ziyaretçi modelleri, etkinlikler ve mevsime bağlı özelliklere ilişkin bilgiler vb., ziyaretçiler tarafından özel olarak gerçekleştirilen faaliyetler, ziyaretçi etkilerine ilişkin veriler, etkilerin izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin yöntemler, ölçütler ve göstergeler.

Coğrafi bilgi sistemleri (CBS) teknikleri ile bilgilerin gösterilmesi mümkündür.

Psikolojik taşıma kapasitesi;

Psikolojik taşıma kapasitesi bir alanın belirli bir zaman diliminde ziyaretçi deneyimleri üzerinde olumsuz etkilenmeye sebep olmaksızın kaldırabileceği maksimum ziyaretçi sayısıdır.

BÖLÜM 3

İLGİ GRUBU ANALİZİ VE YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

3.1 İLGİ GRUPLARI/PAYDAŞLAR

İlgi grupları, “belirli bir koruma ve sürdürülebilir kalkınma projesi ile ilgili olarak fayda sağlayan, projenin içinde yer alan veya söz konusu projeden olumlu ya da olumsuz etkilenen bireyler, gruplar veya organizasyonlar” olarak tanımlanabilirler.

Paydaşlar, bir problemi çözmek için sürdürülebilir doğa turizmi gelişimine ve amaçlarımıza ulaşmak için güvenebileceğimiz kişilerdir.

İlgi gruplarının hepsi sürdürülebilir doğa turizmi gelişimine ortak değildir veya olmaları gerekmez. Çünkü bir ortağın projeye olumlu bir bakışı, tutumu olmalıdır ve amaçlara ulaşmak için işbirliği yapılmalıdır.

Bazen bir ilgi grubu projeye olumsuz bakabilir ve hatta aktif bir tehdit bile olabilir, ilgi gruplarını işbirliği yapılanlar haline getirmek onlara paydaş değeri verilmesi ile mümkün olur.

3.2 İLGİ GRUBU KATEGORİLERİ

Turizmde ilgi grupları;

- Yöre halkı, kişiler ve kurumlar,
- İlin sorumlu yöneticileri,
- Bölgesel yetkililer,
- Ulusal yetkililer,
- Turizm ofisleri, yerel turizm organizasyonları, konaklama ve hizmet sunanlar, taşımacılar,
- Turizmle ilgili sektörler,
- Tarım, ormancılık ve balıkçılık gibi farklı ekonomik sektörlerin temsil edildiği ticaret ve sanayi odaları ve el sanatları ile ilgili birimler,
- İşçi sendikaları, dernekler, STK'lar,
- Eğitim ile ilgili birimler,

31

3.3 İLGİ GRUBU ANALİZİ

İlgi grubu analizi *sürdürülebilir doğa turizmi gelişme planının* ortaya konması ve uygulamasında yer alan farklı taraflara ilişkin genel bir izlenim sahibi olabilmek, niyet okumak için kullanılan bir araçtır. Yalnızca bir envanter olarak ele alınmamalıdır, *doğa turizmi gelişme planının* planlanmasında potansiyel ortaklarımızın kimler olduğunu ve hangi tarafla ilişkiler yaşayacağımızı bize bildirmektedir. Ayrıca projenin farklı seviyelerinde destek temini için de son derece elverişli bir analizdir.

İlgi grupları analizine dayalı olarak *doğa turizmi gelişme planının* yönetiminden sorumlu bir organizasyon oluşturulmalıdır.

Sürdürülebilir doğa turizmi gelişimi için, detaylı bir ilgi grubu analizi, ilgi gruplarının;

- Genel hedeflerini,
- Turizmden beklediği faydaları ve

- Turizmdeki rollerini tanımlamalıdır.

Bu maksatla Kastamonu'da 12 adımdan oluşan bir süreç başlatılmıştır. Bunlar;

1. İlgi gruplarının tanımlanması,
2. Her ilgi grubunun çıkarlarının, önceliklerinin ve değerlerinin belirlenmesi,
3. Her ilgi grubunun davranışlarının belirlenmesi,
4. İlgi grubunun gücünün ve ilgi grupları arasındaki muhtemel koalisyonlarının gücünün tahmin edilmesi,
5. İlgi gruplarının mevcut ihtiyaçlarının ne düzeyde karşılandığının değerlendirilmesi,
6. İlgi grupları ile birebir iletişimlerin başlatılması ve ilgi gruplarının güveninin kazanılması,
7. Ortak menfaatler, sinerji ve başarı unsurlarının tanımlanması,
8. Paydaşların bir araya getirilmesi,
9. Ortak hedef ve amaçların ve onlara ulaşmak için gerekli olan stratejinin ortaya konması,
10. Organizasyon çerçevesinin oluşturulması,
11. Uygulama (zaman çizelgesinin ve hedeflerin ortaya konması, iletişim organizasyonunun oluşturulması, ilgi gruplarına somut sorumlulukların verilmesi)
12. İzleme ve geri bildirimin yapılmasıdır.

Kastamonu Doğa Turizmi Master Planı çalışmasında aşağıdaki şekilde hareket edilmiştir.

1- İlgi grupları tanımlandı.

İL DOĞA TURİZMİ İLGİ GRUPLARI ve PAYDAŞLARI
Belediye Başkanlıkları Kastamonu Merkez Belediyesi, Azdavay Belediyesi, Hanönü Belediyesi, Tosya Belediyesi, Araç Belediyesi, Daday Belediyesi, Ağlı Belediyesi, Küre Belediyesi, Şenpazar Belediyesi, Abana Belediyesi, Cide Belediyesi, Çatalzeytin Belediyesi, Taşköprü Belediyesi, Devrekani Belediyesi, Doğanyurt Belediyesi, İhsangazi



Belediyesi, İnebolu Belediyesi, Pınarbaşı Belediyesi ,Seydiler Belediyesi, Bozkurt Belediyesi
Kaymakamlıklar
Azdavay Kaymakamlığı, Hanönü Kaymakamlığı, Tosya Kaymakamlığı, Araç Kaymakamlığı, Daday Kaymakamlığı, Ağlı Kaymakamlığı, Küre Kaymakamlığı, Şenpazar Kaymakamlığı, Abana Kaymakamlığı, Cide Kaymakamlığı, Çatalzeytin Kaymakamlığı, Taşköprü Kaymakamlığı, Devrekani Kaymakamlığı, Doğanyurt Kaymakamlığı, İhsangazi Kaymakamlığı, İnebolu Kaymakamlığı, Pınarbaşı Kaymakamlığı, Seydiler Kaymakamlığı, Bozkurt Kaymakamlığı
Kamu Kurum ve Kuruluşlar
Orman ve Su İşleri 10. Bölge Müdürlüğü, DSİ 23.Bölge Müdürlüğü, Orman Bölge Müdürlüğü, Orman ve Su İşleri Kastamonu İl Şube Müdürlüğü, Ilgaz Dağı Milli Park Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Karayolları 15. Bölge Müdürlüğü, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, TEİAŞ İl Müdürlüğü, Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü, İl Müftülüğü
Üniversiteler
Kastamonu Üniversitesi Bartın Üniversitesi Ankara Üniversitesi Gazi Üniversitesi Sinop Üniversitesi
Muhtarlıklar
İlçelerdeki Köy Muhtarlıkları ve Mahalle Muhtarlıkları
Sivil Toplum Kuruluşları
Kastamonu Dernekleri, İstanbul Hemşehri Dernekleri(İlçe ve Köy Dernekleri), Azdavay Turizm Derneği,Kavakoğlu Köyü Derneği, KED Turizm Derneği, Turger Derneği, İstanbul Hemşehri Dernekleri
Turizm İşletmecileri
Yalçın Otel, Parlıca Turizm Tesisi, Dağbaşı Otel, Şadıbey Çiftliği, Merdane Gülü Yöresel Lezzet,
Basın
Ulusal ve Yerel Basın
Doğa Turizmi Yönünden Öne Çıkan İlçe/Köylerin Yöre Halkı

İlgi gruplarının birçoğu ile yoğun bir bilgi alışverişi yapıldığı gibi, *geniş katılımlı toplantılar (Çalıştaylar) da yapıldı.*

KASTAMONU Kuzeybatı Kastamonu İlçeleri: Azdavay Çalıştayı Katılımcıları

Ercan YENİ	Bölge Müdürü	10. Bölge Müdürlüğü
Funda Gürleyen KURU	Şube Müdür V.	10. Bölge Müdürlüğü
İbrahim BALIBAŞ	Emekli	
Tahsin ŞANLI	Emekli	



Muzaffer KURTCUOĞLU	Emekli	
İbrahim ÖMEROĞLU	Memur	
Erkan BULANIK	Memur	Azdavay Bel. Fen İşl.
Feyzullah KAVAL		K.D.M. Pınarbaşı
Ayşegül BIYIKLI		SMMM Azdavay
Murat AYMAZ		Kavakoğlu Köyü Bel.Başkl.
Mehmet ÖZTÜRK		Kavakoğlu köyü Derneği
Atilla AYDIN	Programcı	Azdavay Bel. Başk.
Ömer YILDIZ	Programcı	Azdavay Bel. Başk.
Hasan YILDIRIM		Başören köyü Muhtarlığı
Kamil YILDIZ	Memur	
Mustafa YALÇIN	Şoför	Ağlı Kaymakamlığı
Orhan AKPINAR		Belediye Meclis üyesi
Ayşe ŞAHİN		Merdane gülü Yöresel lezzet
Ferudun ÇEVİK		Azdavay Belediyesi
Atakan KIVANÇLI	Emniyet Amiri	Azdavay Emn. Amiri
Kurtuluş GÜNEŞ		Azdavay Bel. Başkl.
Ozan Yusuf KÜÇÜKBULUT		Ağlı Bel. Başkl.
Faik YALÇIN		Azdavay Yalçın Otel
Şaban Yılmaz		Parlıca Turizm Tesisi
Ali Metin AYDIN		Azdavay İl genel Mec. Üyesi
Mustafa ÇAY		Emekli Bankacı
Fatma KILIÇ	Emekli memur	Azdavay Turizm Dern. Üyesi
Fahrettin CEBECİ		Belediye Başkan vekili
Necdet DEMİR		Belediye Başkanlığı
Mehmet YILMAZ		Belediye Başkanlığı
Kamil AYDINLI		Küre Belediye Başkanlığı
O.Nuri CİVELEK		Azdavay Belediye Başkanlığı
Osman DOĞRAMACI		Azdavay Kaymakamlığı
Serdar KARAL		Ağlı Kaymakamlığı
Levent YETGİN		Şenpazar Kaymakamı
Ramazan TÜRKKAN		Emekli
Yalçın UYANIK	Şube Müdür V.	Kastamonu Orm. Su İşl.Şb. Md.
Tarkan DEMİRCİ	Şube Müdür V.	Kastamonu Orm. Su İşl. Şb. Md.
Şevket YILMAZ	İşçi	Milli Parklar
Tevfik ALMAN	Şoför	Milli Parklar
Eyüp ŞEN	Emekli	
Ferda Tarhan Duman	Mühendis	İl Şube Müdürlüğü
Aynur ARSLAN	Bayan Kuaförü	



**KASTAMONU Merkez İlçesi, Güney , Güneybatı ve Güneydoğu İlçeleri Çalıştayı
Katılımcıları**

Erdoğan TOPUZ		Hanönü Belediyesi
Nurittin HAÇAT		Araç İlçe Mil. Eğ. Müd. Yard.
Zafer YILMAZ	Müdür	Araç GTH ilçe Müd.
Harun DEMİRCİ		Kastamonu Tarım il Müdl.
İbrahim GÜNAY		Şadibey Çiftliği
Eray ÖZTÜRK		Dağbaşı Otel
Kamil KESİMOĞLU	Müdür Yard.	Ilgaz Dağı Milli Park Müdürlüğü
Sıtkı DANACI		Tosya Belediyesi
Hüseyin KUZBUNAR		Tosya Belediyesi
Hasan ARSLAN		KED Turizm Derneği
Ercan YENİ	Bölge Müdürü	10. Bölge Müdürlüğü
Funda Gürleyen KURU	Şube Müdür V.	10. Bölge Müdürlüğü
Çiğdem ERDAŞ		TEİAŞ
Zafer TUNSER	Müdür	Araç İlçe Halk Kütüphanesi Müdürlüğü
Fahrettin ŞENOĞLU	Müdür V.	İl Kültür Turizm Müdürlüğü
Fatih GÖRMÜŞ	Kaymakam	Araç Kaymakamlığı
Fahri ÖZBEK		Yazar Gazeteci
Niyazi ÇİL		Tosya Belediyesi
Ali		Araç Kaymakamlığı
Ferhan KAŞIKÇI	Çevre Müh.	DSİ 23 Bölge Müdürlüğü
Yaşar POLAT		Orman Su Bakanlığı
Nagihan YÜCE		İl Kültür Turizm Müdürlüğü
M.Erhan TEKİNSEN		Karayolları 15.Bölge
İrfan HASANOĞLU		Ilgaz Dağ.Eğt.Merk.
Özlem AYAN		Kastamonu Orm Böl. Müdürlüğü
Sezgin AYAN		Kastamonu Üniversitesi
Turgay ŞİŞMAN		Gıda Tarım Hayv. İl Müdürlüğü
Zühtü ASLAN	Başkan	Tur.Ger.Dernek Başkanı
Zuhal TİFTİK		Daday Belediyesi İnş. Müh.
İlknur DİMİCİ	Ziraat Mühendisi	Kastamonu Gıda Tar.Hayv.İl.Müdürlüğü
Hilal ALKAYA	Ziraat Mühendisi	Kastamonu Gıda Tar.Hayv.İl.Müdürlüğü
Semih ALYAPRAK	Memur	Kastamonu İl Kültür Turizm.Müdürlüğü
İsmail SAVAŞ	Yazı işleri müdürü	Araç Belediye Başkanlığı
Hüseyin AYVERDİ	Endüstri Mühendisi	Bilim Sanayi Ten.İlMüdl.
İrem SAĞLAM FİDE	Müdür Vk.	Ilgaz Dağı Milli Park Müdl.
Ali YILMAZ		Taşköprü Kaymakamlığı
Zafer SAĞ	Kaymakam	Daday Kaymakamlığı



Yalçın UYANIK	Şube Müdür V.	Kastamonu Orm.Su.İşl.Şb.Müd.
---------------	---------------	------------------------------

KASTAMONU Kuzey ve Kuzeydoğu İlçeleri: Bozkurt Çalıştayı Katılımcıları

Engin CANBAZ	Başkan	Bozkurt Belediye Başkanı
Mustafa KAYA	Başkan	Çatalzeytin Belediye Başkanı
Ali AKÇAY		Çatalzeytin Gel.GÜzl.Dayn.Dern.
Şahin YILMAZ		İlçe Müftülüğü
Ercan YENİ	Bölge Müdürü	10. Bölge Müdürlüğü
Funda Gürleyen KURU	Şube Müdür V.	10. Bölge Müdürlüğü
Ali ÇÖMENLİ	Müdür	Bozkurt Özel İd.Müdürlüğü
Naziye DURMAZ		G.T.H. İlçe Müdürlüğü
Esre KARAYILAN	Veteriner	G.T.H. İlçe Müdürlüğü
Hülya KARAASLAN	Müdür	G.T.H. İlçe Müdürlüğü
Musa İhsan UĞUR		Çatalzeytin Beld.Başk.
Abdurrahman AYDIN	Müftü	İlçe Müftüsü
Hülya Solmaz KAYA	Şef	Orman işl.Şefi Bozkurt
Mustafa GÜMÜŞ	Şef	Orman işl.Şefi Bozkurt
Ramazan AK	Müdür Yrd.	Çatalzeytin Orm.İşl.Md.
Ferda TARHAN DUMAN	Mühendis	Kastamonu Orm.Su.İşl. Şb. Md.
Şevket YILMAZ	MP Büro elemanı	
Ümit YORULMAZ	A.A. Muhabiri	
Cemal ÇAĞLAR	Emekli	
Ahmet KARADEMİR	AK Parti İlçe Başkanı	
Cemalettin SARI	Başkan	S.S. Mottaş Koop. Bşk.
Ahmet YÜCEL	Başkan	Bozkurt Avcılar Kulb.Bşk.
H.Hüseyin ACIERİK	Şef	Bozkurt Orm.İşl.Şefi.
Eyüp ERDAŞ	Şef	Bozkurt Orm.İşl.Şefi.
Coşkun DEMİRDÖĞEN	Şef	Bozkurt Orm.İşl.Şefi.
Özkan ÖZDEMİR	Genel Sekreter	Bozkurt Ziraat Odası Genel. Sekrt.
Ali TAŞÇI	Müdür	Yazı İşleri Müdürü
Bayram YILMAZ	Emekli	
Yalçın UYANIK	Şb. Müd. V.	Kastamonu Orman Su İşl. İl. Şb. Md. V.
Hidayet DEMİR	Müdür	Milli Eğitim Müdürü
Sinan KARADAĞ	Başkan	Esnaf Sanatkarlar Odası Bşk.
Tarkan Demirci		Kastamonu Orm. Su İşl. Şb. Müd.
Kazım BAŞAR		Bozkurt Halk Eğt.Merk.
Aycan SANCAR		Gıda Tar. Hayv. Müd.

2- Her ilgi grubunun çıkarlarının, öncelikleri ve değerleri belirlendi. İlgili gruplarının istekleri şu şekildedir;

- Kaymakamlıkların, Belediye Başkanlıklarının, muhtarların, yöre insanının turizmden gelir beklentilerinin olduğu,
- Turizm işletmecilerinin daha fazla turist beklentisi olduğu,
- Kaymakamlıkların ve Belediye Başkanlıklarının Orman ve Su İşleri Bölge Müdürlüğü'nden yatırım talepleri olduğu,
- Kaymakamlıkların köylere hizmet götürme birliği kanalıyla turizm yatırımı yapabilme imkânı olduğu,
- Tanıtım eksikliğinin vurgulandığı,
- Kaymakamlıklar ve Belediyeler tarafından bungalov ev yapılması istendiği,
- Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yeşil ev temasının öne çıkarılmasının talep edildiği,
- Alan Kılavuzluğu kursunun faydalı bulunduğu ve talep edildiği,
- Özellikle pansiyonculuk kursu ve desteklenmelerin yapıldığı köylerde parasal destek ve hibe talepleri olduğu,
- Herkesin turizmde aktif talepleri olduğu,
- Yöreye yabancı turistlerin de gelmesinin istendiği,
- Gastronomi değerlerinin turizme kazandırmada bu değerleri öne çıkarmak gerektiği özellikle köylülerce dile getirildiği,
- Devremülk fikrine sıcak bakıldığı, uzun vadede profesyonel şekilde yapılması istendiği,
- Yöre insanının kendi oturdukları evde küçük dokunuşlarla apart şeklinde kiralamaya sıcak bakıldığı,
- Doğaya yönelik geleneksel doğa sporları (kızak, cirit vb.) etkinliklerinin turizm içinde değerlendirilmesi gerektiği,
- Bazı yerlerde turizm uygulamaları içinde termal tesislerin yapılması istendiği,
- Orman yan ürünlerinden ve dağ bitkilerinden elde edilecek besinlerin(kurutulmuş gıda, marmelat, reçel, pekmez vb.) turizm için kullanılabilir nitelikte olduğunun özellikle köylüler tarafından dile getirildiği,
- Acentelerin güçlendirilmesi gerektiği,

- Altyapının geliştirilmesine yönelik beklentilerin olduğu,
- Eskiden köylülerce gezilmiş yolların özellikle çoban yollarının görsel olarak turistik değer ifade ettiğinin köylülerce dile getirildiği,
- Yöre insanının 12 ay boyunca, yaz-kış turizm beklentisi olduğu,
- İnebolu ve Ankara arasında devam eden tarihi İstiklal Yolu'nun turizme kazandırılmasının talep edildiği,
- Araç İlçesi'ni temsil edenlerin yaylaları öne çıkardığı,
- Azdavay Kaymakamı ve Belediye Başkanı'nın Azdavay'da ekoturizm okulu açılması talebi olduğu,
- Cide İlçesi'nden gelenlerin kanyonları öne çıkardığı,
- Yanık Ali Konağı Şadıbey Konağı, Hanbahçe gibi iyi uygulamaların örnek alınması ve yaygınlaştırılması gerektiği,
- Doğa turizmi uygulamalarında rol almak isteyen yöre halkının diğer illerde uygulanan iyi örnekleri görmek istedikleri talep edildiği,
- Bu konuda oldukça detaylı çalışma yapmış olan Ersizlerdere Kalkınma Eğitim ve Ekoturizm Derneği' "Biz bir turizm beldesi planlamayı hedefledik. Bunun için, pilot bölge olarak Küre-Belören ve Ersizlerdere bölgesini seçerek çalışmalara başladık. Kastamonu valiliği, milli parklar, küre kaymakamlığı ve belediye başkanlığıyla bu konuda ilişkilerimiz devam etmektedir. Çalışmalarımızda İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi şehir ve bölge panlama bölümüyle birlikte bölgeye yönelik bir proje hazırlanmakta olup Kastamonu ilgili makamlarına sunulacaktır ve ortak bir çalışma yapılması hedeflenmektedir". Şeklinde açıklama yapmıştır. Bu dernek tarafından öne sürülen bir çok husus benimsenerek bu planın 5.2 bölümündeki stratejik uygulama ilkeleri içine alınmıştır.

Üniversite'de görevli insanların istekleri ise; özellikle doğa koruma ve turizmi geliştirme maksatlı olup, bunların bir kısmı Stratejik uygulama ilkelerinin ilkeler içinde yer almıştır.

İlgi grupları toplantılarında ortaya çıkan diğer istekler ve görüşler şunlardır.

- Mevcut doğa turizmi yapılabilecek alanlar belirlenmeli, bu bölgeler için koruma, imar ve yapılanma konularında gerekli planlar hazırlanmalıdır.

- Belirlenen alanların alt yapı, üst yapı çalışmalarına öncelikli verilmeli, kısa sürede tamamlanmalıdır.
- Doğa turizmi yapılacak bölgelerdeki köy evleri ve eski konak tarzı yapılar belirlenmeli restorasyonu yapılmalı ve oligopol piyasa yapısında olacak şekilde bu yapılar ortak noktadan kontrolü sağlanacak şekilde konaklama hizmeti verilmelidir. Koordinasyon sağlanmalı ve organizasyon konularında ortak hareket edilmeli ekip ruhu oluşturulmalıdır.
- Doğa turizmi yapılacak köylerde köy mimarisine uygun evlerin yapılması teşvik edilmeli bu konuda hibe ve diğer desteklerle bu yapıları yapmak isteyenlere gerekli imkanlar sağlanmalıdır.
- Arazi revizyonları yapılmalı ve doğa turizm beldeleri ilan edilmelidir.
- Köylerde yaşayan insanlar doğa turizm alanlarında eğitilmeli gerekli deneyim kazandırılmalıdır.
- Bölgemizde türü yok olan hayvan türlerinin üreme çiftlikleri kurulmalı ve bu çiftlikler turistlerin ziyaretine açılmalıdır.
- Dünyadaki eko turizm ve doğa turizminde yapılamayanlar ve bu bölgede yapılabilecek olanlar belirlenmeli bu turizm çeşitlerinin hayata geçirilebilmesi için gerekli adımlar atılmalıdır.
- Açık hava orman müzeleri, engelli yürüyüş parkurları ve diğer turizm guruplarına hitap edebilen aktivite alanları oluşturulmalıdır.
- Reklam tanıtım çalışmaları için bir yol haritası çıkarılmalı gündemde yerini koruma ve etkin tanıtım yapabilme adına faaliyetler sürdürülebilir olmalıdır.
- Kastamonu genelinde bu faaliyetlere sahiplenebilecek insanlar ve bu işin sahipleri o yörenin insanları olmalıdır.
- Göç etmek zorunda kalmış gurbetteki dar gelirli insanlara ulaşılmalı bu insanlara doğdukları topraklarda geçimlerini sağlayabilecek fırsatlar bu insanlara sunulmalıdır.
- Köylerimizdeki kullanılmayan atıl durumda olan evler ve yapılar tespiti yapılmalı kiralama veya onarımı yapılarak yap işlet devret modeli ile doğa turizmine kazandırılmalıdır.

- Kanyonlar, tabiat parkları, avlak alanlar, seyir ve gözlem yerlerinin sayısı artırılmalı yöre insanının geçimini sağlayabilecek şekilde dizayn edilmeli bölge insanı istihdam edilmelidir.
- Bölge insanı alan kılavuzluğu yerel rehberlik konularında uluslararası sertifikasyon yöntemi ile belge alması sağlanmalı, yetiştirilmeli profesyonel hale getirilmeli ve bu kişi veya grupların koordinasyonunu sağlayacak (tek noktadan kontrol edilebilen) ortak birim kurulmalıdır.
- Doğa turizmi ile ilgili bir komisyon oluşturulmalıdır.
- Küre Dağlarına ismini veren ilçeye Küre'ye mutlaka Milli Parklar Şube Müdürlüğü kurulmalıdır.

3- Her ilgi grubunun davranışlarının belirlenmesi çalışmasında şu neticeler alınmıştır:

- Özellikle yöre Belediye Başkanları ve Kaymakamlar hatta Valiler işbirliğine çok açıklardır. Her türlü yapılacak iş ve işlemlerde aktif rol almak istemekte bu yönde atılacak her adımda yardımcı olunacağı belirtmektedirler.
- Üniversite, toplantılara aktif katılım göstermiştir. Özellikle toplantılar sonunda elektronik posta ve yazılı ortamda katkılarda bulunmuşlardır. Bundan sonraki süreçte de destek ve katılımlarının devam edeceğini belirtmişlerdir.
- İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü çalışmalarımıza personel ve diğer imkanlarının pek fazla olmamasına rağmen çalışmalara destekleri görülmüştür.
- Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının da (özellikle Milli Eğitim Müdürlükleri ve Halk Eğitim Müdürlüklerinin) yöre halkının eğitimi, desteklenmesi ve becerilerinin geliştirilmesi maksadıyla programlar oluşturabileceklerini, halihazırda da halk eğitim kurslarında turizme yönelik hediyelik eşya vb. materyali ürettiklerini belirtmişlerdir.
- İl Özel İdaresinin kaynaklarının turizm altyapısı iyileştirilmesi için kullanılabileceği imkanının da olduğu anlaşılmıştır.
- Turizmle iştigal eden restoran, konak, otel, pansiyon sahipleri, tur operatörleri ve alan kılavuzları özellikle Panparks Sertifikası almak, turizmden pay almak bu maksatla işyerlerini yeniden dizayn etmek, tanıtımda aktif rol almak aynı zamanda turizm

konusunda eğitim almak istemektedirler. Kısaca daha kaliteli hizmet sunma yönünde isteklilik söz konusudur. Bazıları şimdiden dönüşümleri başlatmışlardır.

-Turizmle iştigal eden dernekler de doğa turizminin doğal değerlere saygılı olmak kaydıyla mutlaka uygulanması gerektiği, ekoturizm de aktif faaliyette bulunan derneklerin daha ileri seviyede doğa turizminde rol almak istedikleri görülmüştür. Aynı zamanda derneklerin doğa turizmi, ekoturizm içerikli çok sayıda projeye ve proje fikrine sahip oldukları görülmüştür. Dernekler sahalarını çok iyi tanımaktadırlar. Çeşitli doğa aktivitelerinde ve yöre tanıtımında bizzat rol almaktadırlar. Bu rol gönüllülük esasına dayanmaktadır.

-Yöre halkı turizm için çekince göstermemektedir. Hatta her türlü uygulamada var olmak istemekte ve pay alma beklentisi içindedirler.

4- İlgi grubunun gücünün ve ilgi grupları arasındaki muhtemel koalisyonlarının gücünün tahmin edilmesi,

Özellikle köylere hizmet götürme birlikleri ve STK lar arasında güçlü ve muhtemel koalisyonlar kurulabilir. Bunların projelerinin kendi kaynakları ve kalkınma ajansı, AB kaynakları vb. finans imkanları ile desteklenmesi mümkündür. Bugüne kadar bu şekilde başarılı uygulama örnekleri vardır.

Özellikle tanıtım maksadıyla Valilik (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) , Kaymakamlıklar ve Belediye Başkanlıklarının Orman ve Su İşleri Bölge/Şube ve Milli Park Müdürlüğü ile ortaklaşa başarılı çalışmalar yaptıkları bunun daha da geliştirilerek devam ettirilmesi imkanı bulunmaktadır.

Özellikle STK'ların bünyesinde görev alan kişilerin gönüllü tanıtım rehberlik yapabilecekleri görülmüş olup bunların alan kılavuzluğu eğitimi verilerek birlik halinde ve standartlandırılmış halde organize edilmeleri mümkündür.

Panparks sistemi içerisinde yer almak isteyen restoran, konak, otel, pansiyon sahipleri, tur operatörleri ve alan kılavuzları bu sistem içerisinde çok nizami ve işlerliği yüksek bir şekilde turizm organizasyonları, destinasyonlarının gerçekleştirilmesinde başarı vaat etmektedirler. Panparks birlikteliği yörede yeni açılım yapabilecek potansiyele sahiptir. Muhtarlarla köy halkının köyde turizm geliştirilmesi fikri üzerine birlikte hareket etmesi de önemli bir harekete geçirici birlikteliktir.

İstanbul ve diğer büyük şehirlerde bulunan bu yöre insanları, bunların kurdukları dernekler gerek eğitim seviyesinin yüksekliği gerekse mali güç yönünden daha güçlü olmaları, genç insan kaynağına sahip olmaları ve ayrıca yöreleriyle ilgili projeleri gelecekte iş fikirleri ile ayrı bir potansiyel içermektedirler. Bunların yöre STK ları ve turizm aktörleri ile yapacakları işbirlikleri yüksek değer ifade edeceği gibi başarılı uygulama örneklerinin ortaya çıkması sağlanacaktır.

5- İlgi gruplarının mevcut ihtiyaçlarının ne düzeyde karşılandığının değerlendirilmesi,

- Turizm işletmecileri özellikle yaz sezonuna bağlı olan kısa süreli turizm faaliyeti turizm işletmecilerinin ihtiyaçlarını yeterli seviyede karşılamamaktadır.
- Turizm işletmecilerinin; tanıtım yapılması yönünde çalışmaların yetersiz olduğu, tanıtım ihtiyacının karşılanmadığı, yeterince turizm desteklerinden yararlanamadıkları anlaşılmıştır.
- Yöre insanları turizmden yeterli pay alamamaktadırlar. Turizm içerisinde rol alma çabaları olmasına rağmen bu çabaların karşılığı oluşmamıştır.
- Yöre insanları turizm faaliyetinde öncülük yapacak kişi ve kuruluşlarla ilgili beklenti içindedirler. Bu beklentiler kısmen ve çok az karşılanmıştır.
- Bazı yatırım yapma gücünde olanlar yöre de şekillenmiş, net olarak ortaya konmuş, fizibilitesi yapılmış projelerin olmaması, detay turizm planlarının olmaması sebebiyle bu yörede turizmde gelecek göremediği için yatırımlarını, başka yönlere, il dışına yönlendirmektedirler.
- Doğa turizmine hizmet edebilecek yöre halkına ait olan köy evlerinde küçük dokunuşlarla yapılacak restorasyonların devlet desteği ile yapılması beklentisi olduğu gözlenmiştir. Bu durumun kişilere sunulacak restorasyon örneği ile kendi imkanları ve/veya küçük bir katkı ile gerçekleştirilebileceği anlaşılmaktadır.
- Tur Operatörleri ve acentelerin yetersiz sayıda oldukları, A sınıfı seyahat acentelerinin az sayıda olmasının yanında doğa turizmi ile ilgili aktif rol almadıkları, bu hususta proje geliştirmedikleri anlaşılmıştır. Doğa Turizmi Master Planı çalıştay ve toplantılarında tur operatörleri ve acentelerinin doğa turizmi konusunda da faaliyette bulunabileceklerini fark ettikleri gözlenmiştir.



- Yöre insanı, turizmle iştigal edenler, turizmle ilgili fikirleri olanlar ve STK larda çalışanlar özellikle alan kılavuzluğu eğitimi, turizm eğitimini almak istemekte, doğa turizmi ile alakalı iyi uygulama örneklerini yerinde görerek tecrübelerini arttırmak istenmektedirler.
- İlgi gruplarının tamamının yabancı dil eğitimine ihtiyaç duydukları, yetersiz düzeyde oldukları yabancılara yönelik turizm için bilgi altyapısının geliştirilmesinin gerekli olduğu, yabancı dil kurslarının açılarak yabancı dil eğitiminin verilmesi lüzumludur.
- Turizmin gıda ihtiyacının doğa turizmi konseptine uygun olarak organik tarım ürünlerinin yetiştirilerek temin edilmesi uygun olmakla birlikte yörede sertifikalandırılmış organik tarım uygulamaları yetersizdir. TATUTA Çiftlikleri örneğinde model-tip uygulamalarının gerçekleştirilerek yaygınlaştırılması talepleri vardır.
- Sivil toplum kuruluşları sayısının yetersiz olduğu görülmüştür. Var olanların da mali kaynakları yetersizdir. Üye sayısı azdır.
- İl Özel İdaresinin doğa turizmine ayırmak için önceliklendirdiği ödenek, yatırım vb. kısıtlı miktardadır.
- Küçük ilçe belediyeleri turizmi kalkınma için gerekli görmekle beraber yeterli turizm deneyimine sahip değildir.
- Kalkınma ajansının turizm öncelikleri olmasına ve buna kaynak ayırmasına rağmen projeler için istediği şartlar tabana yaygın kaynak kullanımını engellemektedir. Aynı zamanda kalkınma ajansının ayırdığı toplam kaynakta yeterli büyüklükte değildir.
- Yörede doğa turizmi ve turizm konusunda tecrübeli yeterli sayıda uzman yoktur.
- Yöre insanı girişimcilik yönünden gerek mali gerekse bilgi yönünden yeterli seviyede olmadığı görülmektedir. Girişimci sayısı çok azdır. Girişimcilik eğitime ihtiyaç olduğu görülmektedir. Özellikle bu yörenin insanı olup büyükşehirlere göç etmiş olanların yörede girişimlerde bulunması, ortaklıklar kurması gerekli görülmektedir.
- Yöre insanı özellikle ayıdan şikâyet etmektedir. Aynı zamanda yol alt yapısının yetersizliği sebebiyle sağlık imkânlarından yararlanmakta güçlük çekmektedir.

Yörede/kırsalda yaşamanın zorlukları söz konusu olup bunun doğa turizmine de menfi etki yapacağı dile getirilmektedir.

6- İlgili grupları ile birebir iletişimlerin başlatılması ve ilgi gruplarının güveninin kazanılması için;

Köylere kadar gidilerek birebir görüşmeler, toplantılar, anket çalışmaları, çalıştaylar, kendilerinin sunduğu proje fikirlerini değerlendirme, projelere katılım sağlama, projelerde düzeltme ve iyileştirme yapma, örnek projeler üzerinde görüşme, saha gezileri, problemlerin tespiti ve kayıt altına alınması, iletişim içerisinde bulunma, alan kılavuzluğu, ev pansiyonculuğu gibi eğitimleri yapma, Panparks sürecini paylaşma, işbölümü yapma, güçlü yönlerini, fırsatları beraberce ele alma ve değerlendirme, birlikte karar alma, uygulamada rolleri paylaşma gibi etkinliklerle güven temini sağlanmaya çalışılmış iletişim imkanları kurulmuştur.

7- Ortak menfaatler, sinerji ve başarı unsurlarının tanımlanması için;

Doğa turizminin yöre insanına fayda temin edeceği gibi doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve kullanımı yanında korunması için de bir araç olarak kullanılma imkanı olduğundan doğa turizmi ortak menfaatlerin birleşebileceği ortak payda olarak görülmektedir.

Doğa turizmi ortak paydasında buluşulup geliştirilmesine yönelik eylemlerin paylaşılması, uygulamaya konulması halinde turizmin geliştirilmesi, yöreye turizm gelirinin girmesi ve korumanın etkinleştirilmesi süreçlerinde bir sinerjinin ortaya çıkacağı öngörülmüştür.

Çok sayıda paydaşın aynı hedefe (doğa turizmini gerçekleştirme hedefi) rol ve güç paylaşımında bulunarak ortak katılımcı mekanizmalarla yönelmesi önemli bir başarı unsurudur. Bu bölgede kırsal kalkınmanın sağlanması için, önemli bir şart olan birlikte hareket etme ve kaynakları aynı hedef için kullanma istekliliği mevcuttur.

8- Paydaşların bir araya getirilmesi için;

Yukarıda bahsedildiği gibi çok sayıda toplantı, görüşme, çalıştay yapılmış, paydaşların birbirlerini daha iyi tanımalarını sağlayacak ortam sağlanmış, iletişim araçlarından yararlanarak iletişim mekanizmalarının kurulmasına çalışılmıştır. Aynı zamanda

toplantılarda bu plana konan eylemlerin gerçekleşmesinde rol dağıtımı da yapılmıştır. Paydaşların Doğa Turizmi Master Planı çalışmasına başlanmadan öncekine göre daha fazla işbirliğine eğilimli, daha net fikirlere sahip oldukları gözlenmiştir.

9- Ortak hedef ve amaçların ve onlara ulaşmak için gerekli olan stratejinin ortaya konması için;

Gerekli olan stratejinin ortaya konması maksadıyla, bu planın gerek uygulama ilkeleri gerekse eylemler bölümünde ortaya konan stratejiler ve stratejik eylemler çerçevesinde ortak hedef ve amaçlara ulaşılması planlanmıştır. Doğa Turizmi Master Planının tamamı gerek olan stratejinin özünü yansıtmaktadır.

10- Organizasyon çerçevesinin oluşturulması,

Doğa Turizmi Master Planının gerçekleştirilmesi için paydaşlara yapılan işlerin uygulanması, kaynakların temini, zamanında gerekli eylemlerin yapılması, eğitimlerin gerçekleştirilmesi gibi tüm iş ve işlemlerin takibi, geri bilgilendirilmesi vb. hususlarda konsey benzeri Valilik Makamı emrinde ilgi grubu ve paydaşların temsilcilerinin katılımıyla bir yönetim/danışma organının oluşturulması karara bağlanmıştır. Bu organ 3.5 Yerel Organizasyonun Oluşturulması ve uygulama ilkeleri bölümünde detaylı olarak anlatılmıştır.

Bu plan aynı zamanda Valilik Makamı onayı ile uygulamaya konacaktır. Planın uygulama alt planları;

- Atık Yönetim Alt Planı,
- Tanıtım ve Pazarlama Alt Planı,
- Alt Yapının Geliştirilmesi Planı,
- Ziyaretçi Yönetim Planı,
- Taşıma Kapasitesini İzleme,
- Uygulamaları Kontrol ve Geribildirim Alt Planı,
- Ürün Geliştirilmesi ve Tasarımı Alt Planı,
- Kapasite Geliştirme Alt Planı,
- İletişim Alt Planı,
- Güvenlik Alt Planı,

- Finans Temini Alt Planı,
- Kaynak Kullanımı Alt Planı,
- Maliyetlerim İzleme Alt Planı,
- Rekabet Edebilmenin Geliştirilmesi Alt Planı,
- Yenilikçilik/ İnovasyon Alt Planı,
- Girişimciliği Geliştirme Alt Planı,
- Ortaklar Arasında Otokontrol ve Hizmet Kalitesini Geliştirme Alt Planı,
- Toplam Kalite Yönetimi Alt Planı,
- Engelli Grupların Hizmete Erişimi Alt Planı,
- Kadın Emegini Geliştirme ve Kadının Turizm Gelirinden Daha Yüksek Oranda Pay Almasının Sağlanması Alt Planı,
- Özel Gruplara çocuk/yaşlı/genç Pozitif Ayrımcılık Uygulamaları Alt Planı,
- Av Koruma ve Kontrol Planı,
- Biyogüvenlik Alt Planı ,
- Çevresel Etkilerin İzlenmesi Alt Planı

vb. ayrıca yapılacaktır.

46

11- Uygulama,

Uygulama takvimi, zaman çizelgesinin ve hedeflerin ortaya konması, iletişim organizasyonunun oluşturulması, ilgi gruplarına somut sorumlulukların verilmesi çalışması eylemler bölümündeki faaliyet çizelgesinde yapılmıştır.

12- İzleme ve geri bildirim için;

İzleme ve değerlendirme birimi oluşturulmuştur. Bu birimde milli park yönetimi, kaymakamlıklar, bazı muhtarlar, gönüllüler, STK lar yer alacaktır. Eylemler bölümünde de belirtildiği üzere her faaliyetin izlenmesi önemli olmaktadır. Değişimin sınırlarının belirlenmesi, Panparks gerçekleştirme programının izlenmesi, çevresel etkilerin izlenmesi, ekonomik etkilerin izlenmesi, sosyal ve kültürel etkilerin izlenmesi, sürdürülebilirliğin izlenmesi, uyumun izlenmesi, izlemenin raporlama ve geri bildirimlere dönüştürülmesi,

3.4 TOPLUM TEMELLİ YAKLAŞIM

Doğa Turizmi Gelişme Planı'nın hazırlanmasında toplum temelli yaklaşımın uygulanması ile;

- Yöre halkı için sürdürülebilir geçim kaynakları ortaya koymak,
 - Toplulukların kendi yapılarını korumalarını teşvik etmek ve
 - Doğal alanların koruma hedeflerinde yerel faydayı oluşturmak mümkündür,
- Toplum temelli turizmin en önemli özelliği, doğal kaynakların kalitesi ile alanın kültürel mirasının bozulmamış ve mümkünse turizmle güçlendirilmiş olmasıdır. Doğal çevre üzerindeki olumsuz etkiler en aza indirilmeli ve yerel kültür korunmalıdır. Turizm, insanların kendi yerel kültürlerini yaşatma ve değerlendirmeye teşvik etmelidir.

3.5 YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

İlgi grubu analizine dayalı olarak, korunan alan ve çevresi için, Doğa Turizmi Gelişme Planını izlemek veya biçimlendirmek amacıyla, korunan alan yönetimi ve tüm ilgi gruplarının resmi işbirliğine dayalı bir organizasyon oluşturulmalıdır.

Bu işbirliği imzalanmış resmi bir dokümana dönüşebilir, Doğa Turizmi Gelişme Planını uygulamak, desteklemek, sorumluluklar ve karar verme esasları gibi hususlar düzenlenebilir.

Bu maksatla İlimiz genelindeki doğa turizmi faaliyetlerini bu plan çerçevesinde koordine edecek, takip edecek, aksamaların ve gelişmelerin raporlayacağı, tavsiyelerde bulunacak Valilik Makamına bağlı olarak çalışan İL DOĞA TURİZMİ KONSEYİ kurulması uygun görülmüştür.

İL DOĞA TURİZMİ DANIŞMA/YÜRÜTME KONSEYİ
Başkan
Vali Yardımcısı
Üyeler
Turizm değerleri öne çıkan ilçelerin Kaymakamları ve Belediye Başkanları
Orman ve Su İşleri Bölge Müdürü
Küre Dağları, Ilgaz Dağı Milli Parkı Müdürleri ve İl Şube Müdürü

Orman Bölge Müdürü
İl Kültür ve Turizm Müdürü
Doğa turizmi yönünden güçlü ilçeleri temsilen 2 Orman İşletme Müdürü
İl Özel İdaresi Genel Sekreterliği'nde konuyla ilgili Müdür
Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü
İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü
İl Mili Eğitim Müdürü
Üniversiteden varsa turizm ve orman fakültelerinden veya biyoloji bölümlerinden doğa turizmi ve doğa koruma ile alakalı birer öğretim üyesi
Kalkınma ajansını temsilen 1kişi
Turizmle alakalı sivil toplum kuruluşlarından en faal olanları temsil etmek üzere 3 temsilci,
Tur operatörlerinden/seyahat acentelerinden 2 temsilci
Otel işletmecilerini temsilen 1 kişi,
Pansiyonları temsilen 1 kişi,
Konakları temsilen 1 kişi
Restoranları temsilen 1 kişi,
Hediyelik eşya üreticilerini temsilen 1 kişi,
Doğa turizminin en yoğun yaşandığı 2 köyü temsilen 1 muhtar ve köy halkından 1 kişi

Doğa turizminin en yoğun yaşandığı 2 köyü temsilen 1 muhtar ve 1 köy halkından olmak üzere toplam 4 kişiden oluşan KONSEY 6 ayda bir toplanacaktır. Alınan kararlar Valilik Makamı onayına müteakip uygulayıcılara gönderilecektir.

48

BÖLÜM 4

4.1 KASTAMONU'NUN TÜRKİYE VE BÖLGESİNDEKİ YERİ, COĞRAFI VE İKLİM ÖZELLİKLERİ, KIRSAL KESİM EKONOMİSİ

Kastamonu ili Batı Karadeniz bölgesinde 41 derece 21' kuzey enlemi ile 33 derece 46' doğu boylamları arasında yer alır. Deniz seviyesinden yüksekliği 775 m'dir. Yüzölçümü 13.108,1 km²dir. Bu ülke topraklarının %1,7'sini oluşturur.

Kastamonu İli çoğunlukla engebeli arazilerden oluşmaktadır, ilin kuzeyinde Batı Karadeniz Dağları bulunmaktadır. Karadeniz sahiline paralel olarak İsfendiyar (Küre)

Dağları il merkezinin kuzeyinde, güneyinde ise yine doğu batı uzantılı Ilgaz dağları yer alır. Türkiye'nin Karadeniz'e doğru uzanan çıkıntısının büyük bölümünü kapsar. Doğuda Çatalzeytin ilçesinin Sinop ile birleştiği noktadan, batıda Kerempe burnuna kadar kıyı düz bir şerit halinde uzanır. Kerempe Burnunda bariz bir çıkıntı meydana getirerek güney batı doğrultusunda Bartın il sınırına kadar kıyı devam eder. Karadeniz'e olan bu kıyının uzunluğu 170 km'dir.



Kastamonu ilinin konumu (www.kastamonu.gov.tr)

Kastamonu'nun yüzölçümünün %74,6'sı dağlık ve ormanlık, %21,6'sı plato ve %3,8'i ovadandır. Dağılımdan da anlaşılacağı gibi ilin tarıma elverişli geniş alanları yoktur. Ancak vadiler etrafında küçük ovalar göze çarpar. Bunlardan önemlileri Daday ve Taşköprü ovalarını içine alan Gökırmak ile Tosya tarım alanını kapsayan Devrez Vadileridir. Ayrıca Araç Cide ve Devrekani çay yatakları çevresinde de ekim ve dikime elverişli alanlar bulunmaktadır.

Münferit olarak Yaralıgöz Dağı (1985m.), Göynük Dağı (1770m.), Dikmen Dağı (1471m.), Kurtgirmez Dağı (1450 m.) ,Güruh Dağı (1493m.), Ballıdağ {1400 m.), İsrırganlık Dağı, Harami Dağı ve Elek Dağı önemli yükseltileri teşkil etmektedir. İlin güneyinde ise Ilgaz Dağları uzanmaktadır. Bu Dağlar yüksek ve devamlıdır. Kuzeyde Gökırmak ve Araç Çayı, güneyde ise Devrez Çayı vadileri ile sınırlanmıştır. En yüksek noktası Çatalılgaz tepesi (2565m.) dır.

İklim: Kastamonu topraklarının büyük bir kısmı Karadeniz Bölgesinde bulunmakla birlikte, Karadeniz ikliminin tesirlerini tam olarak gösterememektedir. Bu bölgede Karadeniz İklimi bölgeyi kuzeyinden çevreleyen Küre dağlarına bağlı olarak kıyı kesimlerinden içeriye doğru girememektedir. Nitekim, Karadeniz kıyısında bulunan İnebolu’da 1026 mm olan yıllık yağış ortalaması Kastamonu şehrine gelindiğinde 450 mm’ye inmektedir. Yıllık ortalama **sıcaklık** değeri 9.7 C olan Kastamonu’da en yüksek ortalama sıcaklık Temmuz ayında 20, 1 C, en düşük ortalama sıcaklık ta Ocak ayında-1, 2 C’dir. En fazla yağışın İlkbahar mevsiminde düştüğü Kastamonu’da en yağışlı ay 74, 1 mm ile Mayıs ayıdır.

Yaklaşık üç ay boyunca su eksikliği yaşayan Kastamonu’nun bu iklim özellikleri incelendiğinde, bu bölgenin Karadeniz ve İç Anadolu Karasal iklimleri arasında bir geçiş sahası özelliği gösterdiği anlaşılmaktadır.

Akarsular: Karadeniz Havzasının akaçlama sahası içerisinde yer alan Kastamonu’nun toplam su potansiyeli 2677 hm³/yıl’dır. 3 Kastamonu’nun büyük nehirleri Kızılırmak’ın kollarıdır. Bunlar Gökırmak ve Devrez Çaylarıdır. Gökırmak; Karaçomak, Karadere ve Daday çaylarının Taşköprü Ovasında birleşmesiyle oluşmakta ve Boyabat yakınlarında Kızılırmak’a katılmaktadır. Kastamonu şehri Gökırmak’ın bir kolu olan Karaçomak deresinin her iki yakası boyunca uzanmaktadır. Kastamonu’nun diğer büyük çayı olan Devrez çayı ise Kuzey Anadolu Fay Kuşağı boyunca uzanarak Tosya ovasında Kastamonu topraklarına girmekte ve Kargı yakınlarında Kızılırmak’a katılmaktadır.

Kastamonu’nun diğer önemli akarsuları da Araç çayı ve Devrekani çaylarıdır. Kastamonu’da yağış ve sıcaklık şartlarına bağlı olarak doğal bitki örtüsü ormandır. Ancak ormanlar tahribatlara bağlı olarak Devrekani ve Taşköprü ovalarında yükseklerle

çekilmiştir. Strabon'un "Orman Denizi" olarak ifade ettiği bölgede Ilgaz Milli Parkı sınırları içerisinde bulunan korunmuş ormanlar, ülkemizin en güzel örneklerindendir.

Kastamonu ormanlarının başlıca ağaçları sarıçam, karaçam, göknar, kızılçam, kayın, karaağaç, akçaağaç ve kestanedir.

Deniz sahili: Kastamonu ilinin yaklaşık 170 km'lik bir sahil şeridi bulunmaktadır. Burada Cide, İnebolu, Abana ve Çatalzeytin gibi ilçelerin kıyılarında geniş kıyı kumulları bulunmaktadır. Buralar deniz turizmine müsait alanlardır. Ayrıca bu kıyılar bozulmamış doğası ile yeşil ile mavinin bütünleştiği Türkiye'nin nadir yerlerindendir.

Kastamonu ilinin nüfusu; Kastamonu ülkemizin en fazla iç göç veren illeri arasındadır. İlde özellikle kırsal kesimde yaşayan nüfus, içinde bulunduğu geçim şartlarının yetersizliği sebebiyle göç etmektedir.

İlçelere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu – 2011			
Kastamonu	İl/İlçe merkezi	Belde/Köy	Toplam
Merkez	93.347	32.440	125.787
Abana	2.813	691	3.504
Ağlı	1.954	990	2.944
Araç	5.908	13.731	19.639
Azdavay	2.708	4.684	7.392
Bozkurt	5.153	3.788	8.941
Cide	6.004	14.081	20.085
Çatalzeytin	2.530	4.278	6.808
Daday	3.050	6.431	9.481
Devrekani	5.569	7.698	13.267
Doğanyurt	1.189	6.257	7.446
Hanönü	1.791	2.280	4.071
İhsangazi	2.701	3.049	5.750
İnebolu	9.653	13.445	23.098
Küre	2.947	3.934	6.881
Pınarbaşı	1.672	3.368	5.040
Seydiler	2.550	1.537	4.087
Şenpazar	1.624	3.524	5.148
Taşköprü	16.550	23.045	39.595
Tosya	27.991	12.804	40.795
Toplam	197.704	162.055	359.759
Yüzde	%55	%45	%100

Kastamonu İl ve İlçe nüfusları 2011

YILLAR	ERKEK NÜFUSU	KADIN NÜFUSU	TOPLAM NÜFUS
1927	148579	187922	336501

1935	163162	198029	361191
1940	164223	205624	369847
1945	177797	207613	385410
1950			412016
1955	184303	209436	393739
1960	205756	227864	433620
1965	209389	232249	441638
1970	214490	232111	446601
1975	214148	224095	438243
1980	216207	234739	450946
1985	216132	234221	450353
1990	202583	221028	423611
2000	181511	193965	375476
2007	176954	183412	360366
2011	177666	182093	359759

Kastamonu nüfusunun yıllara göre değişimi

Kastamonu’da göç hareketleri 1950’li yıllardan itibaren ulaşım ağının kırsal alanlara ulaşmasıyla kendisini göstermiş, 1960’lı yıllardan sonra ülkemizin kalkınması trendine girmesiyle birlikte hız kazanmıştır. Günümüzde de devam eden göçler başta İSTANBUL olmak üzere ANKARA, KOCAELİ ve KARABÜK gibi geniş iş imkanlarına sahip olan illere doğru olmaktadır. Göçlerle KASTAMONU’ nun kır-şehir nüfusu oranları arasındaki denge sürekli olarak şehir nüfusunun lehine değişmektedir. Kastamonu’dan daha çok aktif nüfus göç etmektedir. Bu durum ilin kalkınmasının önünde büyük bir engeldir. Dolayısıyla yerel kalkınmayı sağlamak için göçleri engelleyecek tedbirlerin alınması gerekmektedir. Bu tedbirlerden biri de sürdürülebilir doğa turizmi, ekoturizm çeşitleri olarak öne çıkmaktadır. Çünkü Kastamonu coğrafi özellikleri ve kırsal yapısı ile doğa turizmi için çok uygun özellikler göstermektedir.

Kırsal turizme destek açısından Kastamonu Tarımı:

Kastamonu ili arazilerinin çoğunluğunun ormanlık ve fundalık olması, kışların uzun ve sert geçmesi, arazi yapısının engebeli olması, birinci sınıf tarım arazisinin az olması, sulama imkânlarının yetersizliği bitkisel üretimde çeşitliliği azaltmaktadır. Tarım arazilerinin darlığı tarla bitkileri üretimini kısıtlamakta, ilkbahar geç donları meyveciliğin ekonomik olmasını zorlaştırmaktadır. İlimizin bazı yöreleri hava şartları itibarıyla meyvecilik için oldukça müsait bir iklime sahiptir. Ancak; tarımsal girdi fiyatlarının yüksekliği ve uygun pazar bulunamaması sebepleri ile meyvecilik istenilen

düzeyde gelişmemiştir. Buna karşılık hayvansal üretim daha yoğun olarak yapılmakta ve daha iyi karlılık getirmektedir.

Kesme Çiçek: İlimiz süs bitkileri ve kesme çiçek yetiştiriciliği açısından diğer illere göre daha avantajlıdır. Bunun nedeni Akdeniz ve Ege bölgelerinde yaz aylarının sıcak ve kurak gitmesi ve aynı zamanda yaz aylarında yüksek sıcaklıktan dolayı çiçeklerin kalitesinin düşmesi sorununun ilimizde görülmemesidir. İlimizde gece ve gündüz sıcaklık farkının fazla olması süs bitkileri ve kesme çiçek üretimini olumlu yönde etkilemektedir. En çok üretilen kesme çiçek glayöldür.

Yem Bitkileri: İlimizde 2007 yılı istatistiklerine göre toplam 33.087 ha alanda yem bitkileri üretimi gerçekleştirilmiş olup, 2008 yılında yem bitkileri desteklemesi kapsamında 19.494 ha alanda yem bitkileri üretimi gerçekleştirilmiştir. Bu üretimin % 84'ünü tek yıllık, % 3'ünü çok yıllık yem bitkileri oluşturmaktadır. Silajlık mısır ekiliş oranı ise % 12'dir.

Sarımsak Ekiliş ve Üretimi: İlimizin açısından sarımsak önemli bir ürün olup ülkemiz üretiminin yaklaşık dörtte biri Kastamonu'da gerçekleştirilmektedir. Ayrıca topraklarımızda bulunan selenyum minerali sayesinde Kastamonu sarımsağının tat ve kalitesi diğer ürünlerden daha iyi olmaktadır. 10 yıllık dönem içerisinde sarımsak ekiliş ve üretiminde dalgalanmalar olsa da yükselen bir eğilim görülmektedir. Sarımsak ekim alanlarında görülen sarımsak nematodu üretimi tehdit etmektedir. Üreticilerimiz karlı olduğu için her yıl veya en fazla bir yıl ara ile üretim yapmaktadırlar. Ancak bu zararlı 4 yıllık bir münavebe ile etkisiz hale getirilebilmektedir.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKDYP): Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından, Kırsal kalkınma plan ve programları ile 2006 -2010 Ulusal Tarım Stratejisi çerçevesinde, tarım üreticilerine kırsal alanlarda bireysel ve/veya bir arada yapacakları öz sermayeye dayalı projeli yatırımları için belirlenen iller dâhilinde kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak için kırsal kalkınma programları uygulamaya konulmuştur.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı adına Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü vasıtasıyla Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı 2006 yılında uygulanmaya başlanmıştır. Program kapsamında, I, II, III ve IV. Etap yatırım

başvuruları alınmış, değerlendirilmiş ve hibe desteği kapsamında uygun görülen yatırımlara ait uygulamalar devam etmektedir.

Tarımsal Desteklemeler: 2008 yılında tarımsal desteklemeler kapsamında Doğrudan Gelir Desteği (DGD) ile buzağı ve gebe düve desteği kaldırılmış olup, mazot ve kimyevi gübre, yem bitkileri, süt, alabalık, anaç sığır desteklemeleri ile diğer bazı desteklemeler devam etmektedir. Desteklemeler içerisinde Doğrudan Gelir Desteği (DGD) önemli bir paya sahiptir. Ancak son yıllarda ürüne ve üretime yönelik desteklerin arttırılıp DGD desteğinin önce azaltılması ve 2008 yılında kaldırılması ile DGD nin desteklemedeki payı azalmıştır. 2007 ve 2008 yıllarında ilimizde en önemli tarımsal destekleme yem bitkileri üretiminin desteklemesidir.

Kastamonu'nun coğrafi konum özelliklerinin sürdürülebilir doğa turizmi için uygunluğu: Kastamonu ili, yukarıda da belirtildiği üzere, Batı Karadeniz Bölümü'nün en geniş vilayeti durumundadır. Oldukça engebeli ve yüksek bir topografya şartlarına sahip olan bu vilayetin kuzeyinden ve güneyinden yüksek sıradağlarla çevrilmiş olduğu görülmektedir. İl Yüzölçümünün % 74, 6'sı dağlarla, % 21, 6'sı platolarla ve sadece % 3,8'i de ovalarla kaplı bulunmaktadır. İli kuzeyinden çevreleyerek doğu-batı istikametinde uzanan bir masif küttedir. Büyükhacettepe'de 2587 metreye ulaşan Ilgaz Dağları, 1775 metre yükseklikteki Ilgaz geçidi ile aşılmakta ve böylece Anadolu'nun İç kesimleri ile başkent Ankara Karadeniz'e bağlanmaktadır. Kastamonu vilayetinde yükselti; kompartıman şeklinde kuzey ve güneyden çevreleyen yüksek sıradağlardan, bu dağlardan kaynaklarını alan akarsuların parçaladığı plato düzlüklerine doğru azalmakta, plato düzlüklerinden de akarsular boyunca uzanan alçak ova düzlüklerine geçilmektedir.

Ilgaz Dağları ve Daday-Devrekani masifleri, Kastamonu'nun I. Zamana ait en eski arazileridir. II. Zamana ait araziler ise Kastamonu'nun kuzeyinde yayılmaktadır. Bölgede Tersiyer arazileri Alpin hareketlerden etkilenmiş olan Küre dağlık kuşağında görülmektedir. Kuaterner arazileri de Kastamonu, Taşköprü, Daday, Devrekani ve Tosya ovalarında ve ırmak kenarlarındadır.

Yukarıda yazılan coğrafik konum, yer şekilleri, bitki örtüsü, kıyı ve dere oluşumları, dağlar ve peyzaj özellikleri Kastamonu İlini doğa turizmi uygulamaları yönünden

elverişli hale getirmektedir. Şöyle ki: Küre Dağları eşsiz özellikleri sebebiyle Milli Park olarak ayrılmış ülkemizin nadide bir yeridir. Dipsizgöl eşsiz güzellikleri sebebi ile tabiat parkı olarak ayrılmıştır. Aynı şekilde Kastamonu’da Yaralığöz Dağı ve çevresi Abana’da Hacıveli Kanyonu, Çatalzeytin’de Ginolu Koyu, Araç Yaylaları, Devrekani Baraj Gölleri, Azdavay Suğla Yaylası, Pınarbaşı Kokurdan Yaylası, Küre Belören Yaylası, Ersizler Vadisi, Daday Ballıdağ, Tosya Hacettepesi-Kösençayırı, Hanönü GürleyikGökçeagaç Şelaleleri gibi doğal oluşumlar da yüksek görsel özellikler içerdiği gibi turizm için kullanılabilirlik, turizm uygulamalarının yapılabilirliği hususlarında imkanlar sunmaktadır.

4.2 KASTAMONU’NUN TARİHİ, KÜLTÜREL VE ARKEOLOJİK DEĞERLERİ

Tarihi

Kastamonu’nun bilinen geçmişi, **Hitit İmparatorluğu** ile başlar. Hititlerden sonra **Frigya** ve **Lidya** Krallıklarının egemen olduğu bu topraklar M.Ö. 4.yy’da **Perslerin** eline geçmiştir. M.Ö. 4.yy’da **Büyük İskender** Anadolu ile birlikte Kastamonu topraklarını da Makedonya’ya katmıştır.

İskender’den sonra yöreyi ele geçiren **Pontus** Krallığı M.Ö. 1.yy’da **Romalılar** tarafından ortadan kaldırılmıştır. Uzun yıllar Roma İmparatorluğu sınırları içinde kalan Kastamonu M.S. 395 yılında İmparatorluğun bölünmesiyle bütün Anadolu gibi **Bizans** İmparatorluğuna katılmıştır.

Romalı ve Bizanslılar dönemi

Bugün Kastamonu ve çevresindeki illeri de içine alan ve Romalılar devrinde adına **Paflagonya (Paphlagonia)** denilen bölgede yer almaktadır.

Romalılar devrinde **Taşköprü’nün** (Paphlagonia) eyalet merkezi olduğu zamanlar Kastamonu küçük bir kasaba olup, Bizans devrinde ve özellikle imparatorluk hanedanlarından olan **Kommenler** soyunun memleketi olan şehrin iktidarları döneminde gelişmeye başlamıştır. Bu hanedan zamanında buraya bir kale yapılmış ve

Kommenler'in kalesi anlamında “**KastraKomneni**” denilmiştir. Bu kelimenin **Türkmenlerin** bölgeye yerleşmesiyle zamanla (“**Kastamoni**”, "Kastamonu") bugünkü şekline dönüşmüştür.

Selçuklu ve Osmanlı dönemi

Moğol istilasını önünde Türkistan ve İran'dan kaçan Türklerin, ikinci büyük göç dalgasından da en fazla etkilenen şehirlerin başında Kastamonu gelmiş ve İç Anadolu'da **Moğollara** karşı tutunamayan birçok Türk boyu Ilgaz Dağlarının kuzeyine yani Kastamonu'ya sığınmıştır. Yirmi dört Oğuz boyunun neredeyse tamamı Kastamonu çevresinde yurt tuttuğu gibi, **Alpı, Alpağut, Dânişmendli, Kıpçak, Karluk, Çiğil, Yağma** gibi Türk boyları da Kastamonu'ya yerleşmişlerdir. Kastamonu'da hâlen birçoğu yaşatılan **Kayı, Bayat, Çavundur, Kınık, İğdir, Afşar, Kıyık, Büğdüz, Bayındır, Çepni, Karaevli** gibi yer adları **Oğuziskânının** mahiyetini çok iyi ifade etmektedir. 1260'lı yıllarda İbnSa'd bu kente "*Türkmenlerin Başkenti*" adını vermiştir. Yine onun kaydına göre, bu tarihlerde Kastamonu bölgesinde 100 bin çadır halkı yığılmıştır.

56

Kastamonu'nun ilk defa Türklerin eline geçmesi **Danişmentliler** zamanında Ahmet Gazinin Oğlu **Gümüş Tekin** devrinde “1105 yılında” gerçekleşmiştir. 100 yıla yakın bir zaman Danişment idaresinde kalan şehir ve çevresi 15 yıl süre ile tekrar Bizanslılara geçmiş, 1213 yılında Anadolu Selçuklu Sultanı **Alaaddin Keykubat**'ın emriyle Selçuklu kumandanı **Hüsametdin Çobanbey** tarafından zaptedilmiştir.

Moğollar tarafından bölgenin ikinci kez zaptına memur edilen Şemsettin Yaman Candar kumandasındaki ordu 1292 yılında Kastamonu'ya giderek Muzafferettin Yavlak Arslan birliğini bozguna uğratmış kendisi de öldürülmüştür. Muzafferettin Yavlak Arslan'ın oğlu Mahmutbey, babasının intikamını almak için mücadeleye girmiş ve Şemsettin Yaman Candar'ı buradan batıya sürmeyi başarmıştır. Şemsettin Yaman Candar'ın ölümünden sonra Süleyman Paşa tarafından 1309 yılında Kastamonu yeniden zaptedilmiş, toprakları genişletilerek “**CandaroğullarıBeyliği**”ni kurmuş ve Çobanlar hakimiyetine son vermiştir.

Osmanlı Devletinin kuruluş sürecinde Bizans'a karşı düzenlenen seferlerde Kastamonu'da yerleşik Türkler, Osmanlı Beyliğine yoğun bir destek vermişlerdir.

1333'lerde Kastamonu'ya uğrayan ünlü gezgin **İbn Batuta**, "*Kastamonu (Anadolu'daki) şehirlerin en büyük ve en güzellerindendir... Hiçbir ülkede fiyatları bu şehirden daha ucuz bir yer görmedim.*" şeklindeki açıklamalarıyla şehrin büyüklüğüne ve hayat şartlarının elverişliliğine ışık tutmuştur. İsfendiyar Beyden sonra "**İsfendiyaroğulları**" adını da alan Kastamonu beyliği 1460 yılında Osmanlı idaresine girinceye kadar önemli bir ilim ve kültür merkezi olmuş, bir çok ilim adamı yetiştirmiş, **Osmanlılar** zamanında da bu özelliğini devam ettirmiştir.

Kastamonu, **Fatih Sultan Mehmet**'in 1460 yılında Sinop'la birlikte bu şehri alarak Candaroğulları Beyliğini ortadan kaldırmasından sonra Osmanlı Devletine katılmıştır. Osmanlı döneminde önemli bir eyalet merkezi olan Kastamonu, uzun süre Üsküdar'a kadar olan bölge ile **Sinop, Çankırı, Zonguldak, Bolu, Çorum** illerinin yönetim merkezi olmuştur.

Millî Mücadele ve Cumhuriyet dönemi

Kastamonu Milli Mücadele sırasında lojistik destek açısından en güvenilir bölge olması nedeniyle büyük yarar sağlamıştır. Özellikle Ankara'ya **İnebolu-Kastamonu** yoluyla yiyecek, giyecek, para, cephane ve silah gönderimi yapılmıştır. Kurtuluş Savaşı'nda cepheye en çok asker gönderen ildir.

Türk egemenliğine geçtikten sonra hiç düşman istilasına uğramamış olan Kastamonu, Çanakkale ve İstiklâl savaşında *en fazla şehit veren* illerimizden biridir. İl, Çanakkale Savaşında 2.527 şehit verdi. Meşhur "**Çanakkale Türküsü**", Kastamonulu Aşık **Yorgansız Hakkı**'ya aittir.



Kastamonu Valiliği Binası ve Meydanı

Kültürel Yapı

Tarihçesi binlerce yıl öncesine dayanan önemli uygarlıklar merkezi olan ve kültür şehri olarak gelişen Kastamonu zengin tarihi ile arkeolojik bakımdan zengin illerimizden biridir.

Kastamonu, Anadolu Türk-İslâm kültürünün önemli merkezlerinden biridir. Bu kültür, yörenin Türkler tarafından fethinden sonra Beylikler-Selçuklu-Osmanlı ve Cumhuriyet döneminde inşaa edilen ve bir kısmı günümüze kadar gelen mimarî eserler ve yer isimleri yanında halkın günlük yaşantısında etkili örf-adet ve geleneklerde de kendini göstermektedir.

İl'in görülmeye değer başlıca tarihî-kültürel eserleri arasında **camiler, külliyeler, medreseler, türbeler ve kale** bulunmaktadır.

Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi ilin en büyük ve en önemli dini turizm merkezidir. Hisarardı semtinde yer alan külliye; Camii, Türbe, Asa Suyu, Şadırvan, Kütüphane ve Ahşap Konaklardan meydana gelmektedir. Külliye M.1575-1900 yılları arasında yapılanmalar ile genişlemiştir. Buna ek olarak **Karanlık Evliya Türbesi, Aşıklı Sultan Türbesi, Atabey Gazi Türbesi, Hepkebirler Türbesi, Müfessir Alaaddin Türbesi, Hatun Sultan Türbesi, Şeyh Mehmet Efendi (Sacayaklı Sultan) Türbesi, Yılanlı Külliyesi, Nasrullah Külliyesi** ve içerisinde yer alan **Münire Medresesi (Bayraklı**

Medrese), Benli Sultan Külliyesi diğer başlıca turizm noktaları arasında yerini almaktadır.

Taşköprü ilçesinde **Pompeipolis Harabeleri** ve hâlen kullanılan-ilçeye ismini veren tarihî "taşköprü", Kastamonu Endüstri Meslek Lisesi yanında **Ev-Kaya mezarı**, **İsmailbey Şehinşah kaya mezarları**, **Arslantaş mezar odası**, Tekkeşin ve Ömerli köyleri arasında **Kalenderağa kaya mezarları**, Emirler köyünde **Berat kaya mezarları**, Kayalı köyünde **İnönü mağaraları**, Kavak köyünde **Arı kayası**, Baltacıkuyucağında **Molla Ahmet kayası**, **Pınarbaşında Ilgarini Mağaraları** arkeolojik alanlardan bir kaçıdır.

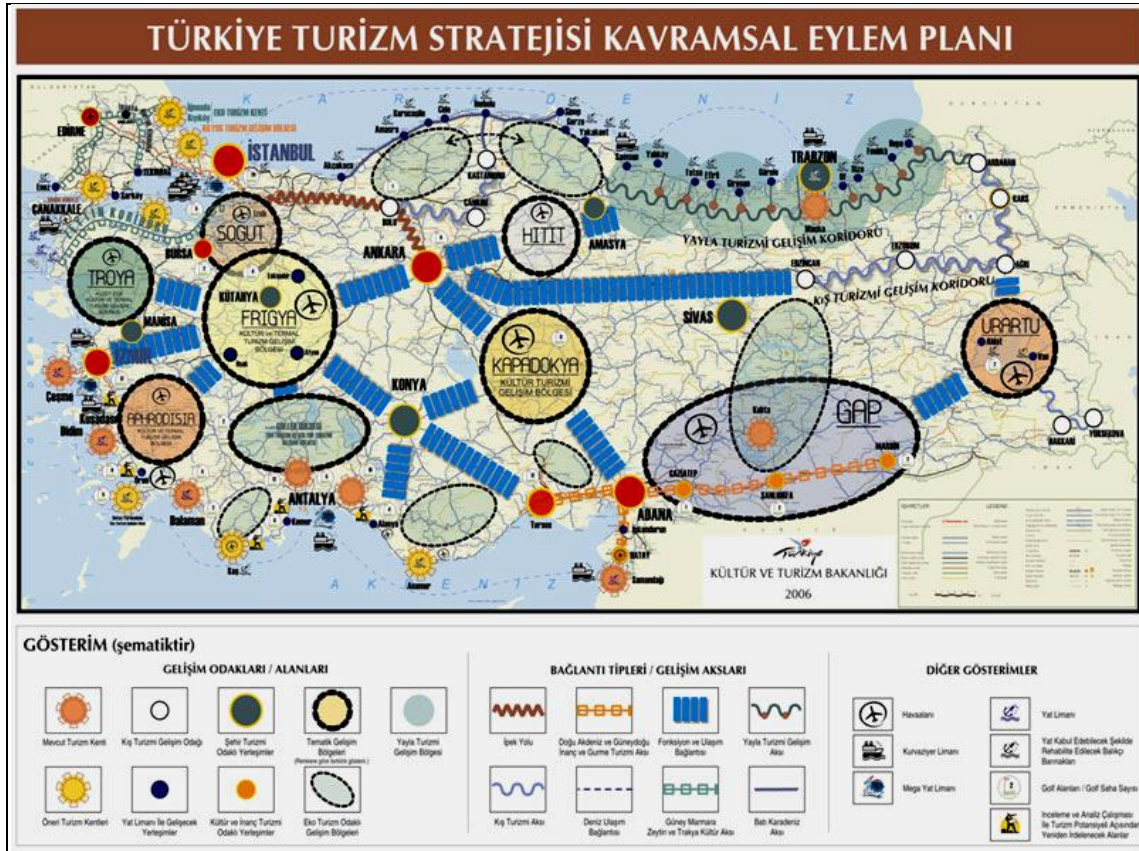
Kastamonu Arkeolojik ve Etnoğrafya Müzesi Batı Karadeniz bölgesinin Milli Sanat ve kültür kalıntılarının toplandığı bir müzedir. Müze binası Mimar Celaleddinbey tarafından 1909 yılında planı çizilmiş ve 1910 yılında İttihak ve Terakki Kulübü olarak inşa edilmiştir. İstiklal Savaşı yıllarında Kastamonu Gençlik Teşkilatı, sonra İstiklal Mahkemesi olarak kullanılmıştır. (Kaynak; Wikipedi-Kastamonu maddesi).

4.3 KASTAMONU’NUN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ (DOĞA TURİZMİ ARZI)

Kastamonu, geniş topraklar üzerinde kurulu olmasının da bir sonucu olarak tabii değer dediğimiz değerlerden ve güzelliklerden fazlası ile nasibini almış bir ildir. Dağ ekosistemleri, orman peyzajları, yaban hayatı ve bitki çeşitliliği, jeomorfolik ilginç yapılar, yaylalar, kanyonlar, şelaleler, tabiatla uyumlu kırsal mimari, köylerin kültürel orijinallliği, insanı bunaltmayan sağlıklı soğuk-ılıman iklimi ile turizme doğaya yönelik aktiviteler vb. her türlü faaliyet için imkanı sağlar. Küre Dağları Milli Parkı, dünyada seçkin ve iyi yönetilen milli parklara verilen PanParks Sertifikasını 2012 yılında almaya hak kazanmış ülkemizin ilk milli parkıdır. Bu haliyle saha tek başına yüksek doğa turizmi değeri ifade etmektedir.

Bu çalışma, kapsam itibariyle doğaya yönelik aktiviteleri detaylı incelemek ve geliştirme stratejisini oluşturmak için yapıldığından özellikle sürdürülebilir doğa turizmi gelişimi için uygun yerler ve faaliyetler ele alınacaktır.

İlimiz Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı'nda ekoturizm ve deniz turizmi odaklı gelişme bölgesi içine alınmıştır. Dolayısıyla bu doğa turizminin desteklenebileceği düşünülerek bir avantaj olarak değerlendirilmektedir.



Kastamonu, Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı'nda ekoturizm odaklı gelişme bölgesi içine alınmıştır.

Kastamonu'nun Doğa Turizmi (Arzı) Değerleri ve Bilinirlik Değerlendirmesi

Değerin bilinirliği; Bölgesel seviyede B, Ülke seviyesinde T, Milletlerarası seviyede: M

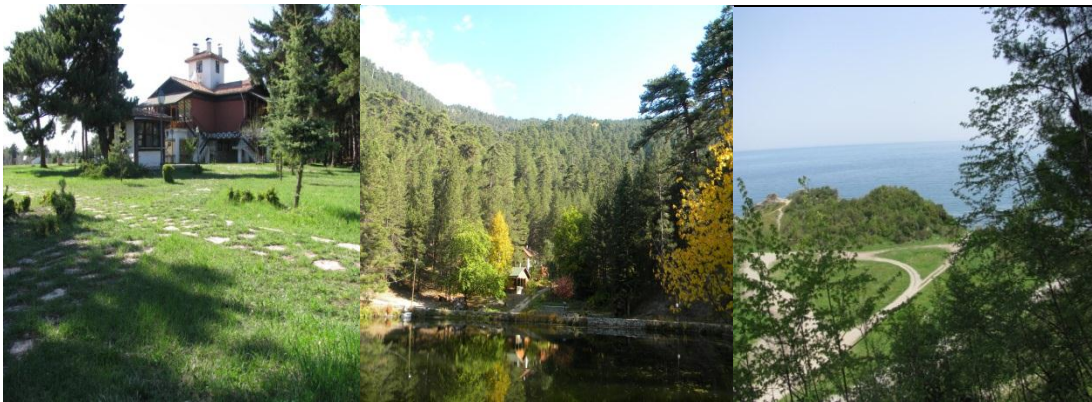
1- Milli Park ve benzeri sahalar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Küre Dağları Milli Parkı	Azdavay, Pınarbaşı,	M

	Şenpazar, Cide	
İlgaz Dağı Milli Parkı	Kastamonu Merkez İlçe	M
Dipsiz Göl Tabiat Parkı	Tosya	T
Şerife Bacı Tabiat Parkı	Kastamonu Merkez İlçe	B
Yeşil Yuva Tabiat Parkı	Abana	T



Küre Dağları Milli Parkı Valla Kanyonu Girişi

Foto:M.Ayhan YILMAZ



Şehit Şerife Bacı Tabiat Parkı , Dipsizgöl Tabiat Parkı, Yeşilyuva Tabiat Parkı (Foto: Tarkan DEMİRCİ)



Kastamonu Milli Park ve benzeri sahalarına ait SWOT Analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
- Küre Dağları Milli Parkı'nın (KDMP) dünyaca ünlü bir milli park (Panparks üyesi) olması - Milli Park Müdürlüğü şeklinde tek elden yönetilmesi, - KDMP'de Milli Park Yönetimi konusunda proje uygulanması, - Bu projenin dünyanın en başarılı 9 kalkınma projesinden biri olması - Proje deneyimi olan milli park yöneticileri - KDMP'nin ülkemizde de tanınırlığının olması, - Kastamonu İl Yönetimi, İlçelerin kamu ve yerel yönetimlerinin tamamının KDMP için yatırım yapma düşüncesi ve projelerinin olması, - KDMP'nin Uzun Devreli Gelişme Planının bitirilmiş olması, - Şerife Bacı Tabiat Parkı'nın (ŞBTP) ulaşım yönünden avantajlı konumu, - Dipsiz Göl Tabiat Parkı'nın (DGTP) konaklama imkanlarına sahip olması, - (DGTP)'nin geleneksel müşteri kitlesinin olması, - Yeşilyuva Tabiat Parkı'nın (YYTP) konum olarak uygun yerde kurulu olması, vatandaşlarımıza kamping ve plaj hizmetlerini bir arada verebilmesi, - Ilgaz Dağı Milli Parkı'nın (IDMP) ünlü bir milli park olması, - IDMP'nin yeterince tesise kavuşması, yatırımlarının yapılmakta olması, - Alan Kılavuzluğu kursunun tamamlanarak alan kılavuzlarının yetiştirilmiş olması, - 2013 yılı içerisinde havalimanının hizmete alınması, - Doğa gezisi ve doğa yürüyüşü rotalarının planlanmış olması,	- KDMP'nin çok geniş bir alanda kurulu olması, - KDMP çevresinde çok sayıda köy yerleşiminin olması, - KDMP'nin Müdürlük olarak yetersiz sayıda teknik ve idari elemanı olması, - Uzun devreli gelişme planının henüz tamamlanması, - Milli park civarında insan kaynağının yaşlı olması bazı avantajlar getirmekle beraber doğa turizmi yönünden rol almada zayıf kalması, - Milli park çevresinde konaklama tesisleri yapımı için gerekli sermayeyi ortaya koyarak asgari seviyede yatırım yapacak yatırımcıların bulunmaması, - Devlete bağımlı kırsal yapı, - Milli parkın koruma görevlisi sayısının yetersizliği, - Milli park içinde sürdürülebilir doğa turizmine hizmet edecek özellikte patika yol ve toprak araç yolu ağının yetersizliği, var olanların bakıma ihtiyaç göstermesi, - ŞBTP'nin mesire yeri özelliklerinin olması, cazip özellikler içermemesi, - ŞBTP'nin biyolojik açıdan az sayıda türe sahip olması, ekosistem olarak çeşitliliğe sahip ve ilginç olmaması, - DGTP'nin eskimiş binalara sahip olması, - DGTP'nin saha olarak küçük olması, - IDMP'nin saha olarak küçük olması, iki ile bölünmüş olması, - IDMP'nin daha fazla ziyaretçi taleplerine yetecek kadar tesisleşmeye müsait yapısının olmaması, - IDMP'nin turizm ve sit alanları ile iç içe olması

Fırsatlar	Tehditler
- KDMP'nin ülkemizin ilk Panparksı olması - KDMP'nin Uzun Devreli Gelişme	- Vatandaşların beklentilerinin bazı bölgelerde yükseltilmiş olması, - Turizm yatırım taleplerinin ölçsüz



- Planının tamamlanmış olması, - KDMP'nin bugünlerde Dünya ve Türkiye'de çok gündemde olması, - STK destekleri, - Alan Kılavuzluğu Kursu açılması, - Halkın ve yöneticilerin etkin katılımı, - Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın ödenek gönderme yönünde politikalarının olması, - Coğrafi bilgi sistemlerinin gelişmesi - Ücretsiz/ücretli tanıtım fırsatlarının olması,	- olması ve muhtemelen yönetim planına aykırı olması, - Beklentilerin gerçekleşmemesi ihtimalinin varlığı, - Yerel yöneticilerin kırsal kalkınmada turizmi gerek ve yeter şart olarak görmeleri, - Yerel yöneticilerin korunan sahalara korunan alan değil de turizm alanı olarak bakmaları,

Milli Park ve benzeri sahalara dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- 1- Kastamonu geneli itibarıyla doğa turizmi henüz taşıma kapasitesine ulaşmamıştır. Bu sebeple turizmin geliştirilmesi ve daha da artırılması imkanı vardır.
- 2- Turizm sahalarımızdaki etkinliklerde tabiatın öne çıkan özelliklerinin daha fazla insanlara sunan sürdürülebilir turizme yönelik uygulamalara ihtiyaç vardır. Bunlardan Abana Yeşilyuva Tabiat Parkına manzara seyir terasları konularak görsellik değeri çok yüksek olan deniz ve günbatımı manzarası ziyaretçilerin faydalanmasına sunulabilir.
- 3- Şehit Şerife Bacı Tabiat Parkı'nda konaklama tesislerinin yapılması gereklidir..
- 4- Tosya Dipsiz Göl Tabiat Parkı'nın yolunun yapılması ve yine tabiat parkına bitişik Yangın Gözetleme Kulesinin olduğu yere manzara seyir noktası yapılması gereklidir..
- 5- Yaralıgöz mevkiinin görsellik değerleri ve orman ekosistemi potansiyelleri göz önünde bulundurularak ziyaretçilerin hizmetine açmak amacıyla Tabiat Parkı olarak ilan edilmesi gereklidir.
- 6- Abana'da Hacıveli Kanyonu'nun tabiat anıtı olarak tescili ve burada rekreasyonel ve tanıtıcı düzenlemeler yapılması gereklidir.
- 7- Çatalzeytin'deki Ginolu Koyu gerek görsel özellikleri gerekse kıyı ekosistemi olarak seçkin özelliklere sahip olması sebebiyle tabiat parkı olarak tescil edilerek gerekli rekreatif faaliyetlerin başlatılması gereklidir.
- 8- Araç İlçesi Yaylaları ile öne çıkan bir bölgedir. Yaylaların birkaçının tabiat parkı olarak tescil edilmesi yaylada konaklama imkanı sağlayacağı gibi biyolojik çeşitliliğin korunmasında faydalı olacaktır.
- 9- Azdavay Suğla Yaylası, Pınarbaşı Kokurdan Yaylası, Daday Ballıdağ gibi yayla ekosistemleri de koruma statüsü verilmesi ve aynı zamanda uygun rekreasyonel faaliyetlerin planlanarak halkımızın faydalanmasına sunulması gereklidir.
- 10- Küre Belören Yaylası, Ersizler Vadisi, Tosya Hacettepesi-Kösençayırı, Hanönü Gürleyik Gökçe ağaç Şelaleleri gibi doğal oluşumlar da yüksek görsel özellikler içerdiği gibi turizm için kullanılabilirlik, turizm uygulamalarının yapılabilirliği hususlarında imkanlar sunmaktadır.
- 11- Küre Dağları Milli Parkı'nda ziyaretçilerin yeme içme gezinme imkanlarını temin etmek amacıyla restoran, kafe gibi kolaylık tesislerinin yapılması gereklidir.
- 12- Milli park ve tabiat parklarımızda bisiklet yolları ve patikalarda yürüyüş aktif gezinme imkanlarının oluşturulması gereklidir.
- 13- Küre Dağları Milli Parkı'nda bazı bölümlerin Açık Hava Doğa Eğitim Merkezi olarak planlanarak bu merkezde sertifikalı doğa eğitim programlarının oluşturulması tatil-doğa eğitimi temasıyla insanların tatil yapması ve aynı zamanda doğa eğitimi almaları sağlanmalıdır. Bu doğa eğitimleri yaz ve kış dönemleri için ayrı ayrı eğitim programları ile planlanması gerekmektedir. Doğa eğitimlerinin uygulanması doğa turizminde ek hareketlilik getireceği öngörülmektedir.



- 14- Küre Dağları Mili Parkı ve çevresi doğa gezisi konseptine uygundur. Buna ek olarak Cide, Şenpazar, Pınarbaşı ve Azdavay, Daday İlçelerinin gastronomi değerlerinin ilave edilerek ziyaretçilerin daha fazla yöre halkına gelir bırakması sağlanmalıdır. Aynı zamanda Kastamonu Merkez ve tüm İlçelerinde doğal ürünlerin ceviz, turşu, fındık, pekmez, kurutulmuş sebze, kurutulmuş meyve, konserve gıdalar, reçel, vb. ürünlerin turizm pazarında değerlendirmesi turizme ilave değer katacaktır.
- 15- Turizmin ilimizde deniz turizmi şeklinde uygulaması olan Çatalzeytin, İnebolu, Cide ve Abana'dan çıkıp Küre Dağları ve Yaralıgöz yönünde, yaylalara yani kırsal kesime doğru gelişmesini temin edecek çalışmaların yapılması gerekmektedir. Yukarıda bahsedilen tescil edilecek sahalar bu gerekliliği sağlamış olacaktır.
- 16- İlimiz Azdavay Suğla Yaylası, Pınarbaşı Kokurdan Yaylası, Daday Ballıdağ gibi yayla değerlerine sahip olup buralarda kış turizm teması ve yaz aylarında yaylada konaklama teması öne çıkacağı bir planlama ile ele alınmalıdır. Bu sahalar, yaz-kış konaklamaları ve doğaya yönelik her türlü etkinlik için çok uygundur. Gençlik kampları, yaz okulları burada yapılmalıdır.
- 17- Kastamonu genel itibariyle yaban hayatı gözlemi, kuş-kelebek vb doğa fotoğrafçılığı, doğa gezisi, trekking, doğayla bütünleşmiş otantik köylere geziler, yayla gezileri, doğada konaklama, denizel etkinlikler yapma gibi yayla-orman-deniz-kültür gibi unsurları birlikte sunan çok değerli kapasiteye haizdir. Bu sebeple mevcut tescilli ve gelişme planları olan sahaların lüzumlu görülmesi halinde plan değişiklikleri yapılarak yukarıda ön görülen tesis ve benzeri kolaylık tesislerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- 18- Doğa turizmi potansiyeli yüksek olduğu düşünülen tescil edilmemiş sahaların bir an önce tescillerinin ve planlarının yapılarak yatırım programına alınması gerekmektedir.
- 19- Tescil edilmiş ya da tescili yapılmamış tüm sahaların doğa yürüyüşü trekkinglerle birbirine bağlanması gerekmektedir.
- 20- Kastamonu ilinde konaklama imkanlarının ev pansiyonculuğu, butik otel ve hostel tarzında geliştirilerek artırılması gerekmektedir.
- 21- Kastamonu ilinin turizm imkanlarının milli ve milletlerarası alanda tanıtılması için havayolu şirketleri, otobüs firmaları gibi ulaşım araçlarında sunulan dergilerde Küre dağlarından makale, yazı ve görsellerle bahsedilmesi, fuarlarda tanıtılması gerekmektedir.
- 22- İlimizin doğa turizm potansiyelinin tanıtılması amacıyla Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden teknik ve maddi kaynaklarının harekete geçirilmesi gerekmektedir.
- 23- İlimize gelen yabancı turistlere yönelik ayrı bir tanıtım stratejisinin oluşturulması gerekmektedir.
- 24- Yabancı turistlerin havayolu ile Ülkemize çekilmesinde Kastamonu Havalimanı'nın güçlü yön olarak, İlimiz için büyük bir fırsat olarak ele alınması gerekmektedir.



Ersizler Vadisi

Foto: M. Ayhan YILMAZ

2- Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları (YHGS)		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Ilgaz Dağı YHGS	Merkez İlçe	T-M (Av turizmi)
Kartdağı YHGS	Azdavay	T-M
Elekdağı YHGS	Taşköprü	T-M
Gavurdağı YHGS	İhsangazi	T-M
3- Avlaklar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Sepetçioğlu Örnek Avlağı	Araç	T-M
Düzdağ Örnek Avlağı	Taşköprü-Hanönü	T-M
Ballıdağ Devlet Avlağı	Daday	T-M
4- Yerleştirme Sahaları		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Sülün	Cide	T-M



Ilgaz YHGS

Foto: Tarkan DEMİRCİ



Elekdağ YHGS

Foto: Tarkan DEMİRCİ



Kastamonu iliYaban Hayatı Geliştirme Sahaları ve Avlaklar SWOT analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
- Av turizmi deneyimi, - Çok çeşitli yaban hayvanlarını barındırması, - Zorlu kış aylarında yaban hayatına yem desteği yapılabilmesi imkanlarının olması, - Kaçak avcılığın fazla olmaması, - Sahaların her yıl envanterlerinin yapılması, - Koruma ve kontrol teşkilatının olması, - Geyik ve Yaban Domuzu varlığının ve trofe kalitesinin yüksekliği - Yönetim planı yapım deneyimine sahip personeller, - Avlak sayısının artırılması imkanı, uygun sahaların mevcudiyeti. - Av ve yaban hayatı bölümlerinden mezun olan elemanların kurumumuzda istihdam edilmesi,	- Havaalanı olmaması sebebi ile turist ulaşımındaki problemler, - Av turistlerinin avlaklara yakın yerlerde konaklama imkanlarının yetersiz oluşu, - Yetişmiş profesyonel av kılavuzlarının olmaması, - Seyahat acentelerinin av köşkü yapma taleplerinin orman arazilerinde karşılanamaması, - Kastamonu'nun geniş coğrafyası ve köy sayısının fazla oluşunun insan baskısını önleme yönünde fazla sayıda personel gerektirmesi, - Yönetim planlarının olmaması, - Avlak potansiyelinin (taşıma kapasitesinin altında) avcı gelmesi,
Fırsatlar	Tehditler
- Coğrafi bilgi sistemlerinin gelişmesi, - Mali imkanların teknolojik gelişimleri takip ve satın alma için yeterli olması - Avlak şirketlerinin kurumsallaşma çabaları, - Av sayısının artma eğilimi, - Kastamonu avlaklarının ünü, - Havaalanının açılmak üzere olması, - Av köşkü yapımı için köylerde çok sayıda uygun boş ev bulunması,	- Avrupa'daki kriz sebebi ile turist sayısının azalması, - Envanter giderlerinin çok yüksek olması sebebi ile mali külfet, - Gelir-gider dengesinin bazen negatif olabilmesi,

Av turizmine ve av yaban hayatı değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, **güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;**

- 1- Havaalanının açılması ile beraber en büyük problemlerden biri çözüleceğinden, Kastamonu'nun geniş avlak potansiyelinden faydalanılacaktır.
- 2- Av turistlerinin konaklama ihtiyacının nitelikli pansiyon ve benzeri küçük kapasitesi butik otellerle giderilmesi iyi bir çözüm olacaktır,
- 3- Butik otel/pansiyon tarzı yapıların köylerde yapılmasının teşvik edilmesi önemli kırsal kalkınma için uygun olacaktır, bu oteller yayla turizmi ve diğer turizm çeşitlerinin de konaklama altyapısını temin edeceklerdir.
- 4- Yerel profesyonel av kılavuzu ihtiyacının 10. Bölge Müdürlüğü imkanları ile eğitim yapılarak giderilmesi, eğitilenlerin seyahat acentelerinde staj imkanlarının olması, yabancı dil eğitimini konuşma seviyesinde almaları faydalı görülmektedir,
- 5- Kastamonu İl Şube Müdürlüğü'nün yaban hayatı bölümü mezunu personel bakımından güçlendirilmesi,

- 6- Avlamlarda av sayısının artırılması için doğada av üretimi metodlarının tatbiki,
- 7- Zorlu kış aylarında av kaynağına yem takviyesinin daha da arttırılması,
- 8- Avlamlarımızın ve av kaynağının fuarlar, yaban televizyonu, av dergileri ve benzeri kaynaklarda tanıtılması, yerli ve yabancı av turizmi acenteleri ile görüşme yapılarak tanıtılması,
- 9- Kırsal kalkınma maksadıyla, av turizmi uygulamalarından yöre insanının daha fazla pay almasına dayalı uygulamanın daha da geliştirilmesi, payın karşılığında yöre insanının av kaynağına müspet fayda temin edebilmesine yönelik düzenlemelerin 10. Bölge Müdürlüğü İl Şube Müdürlüğünce yapılması,

3-JEOLOJİK OLUŞUMLAR

Mağaralar

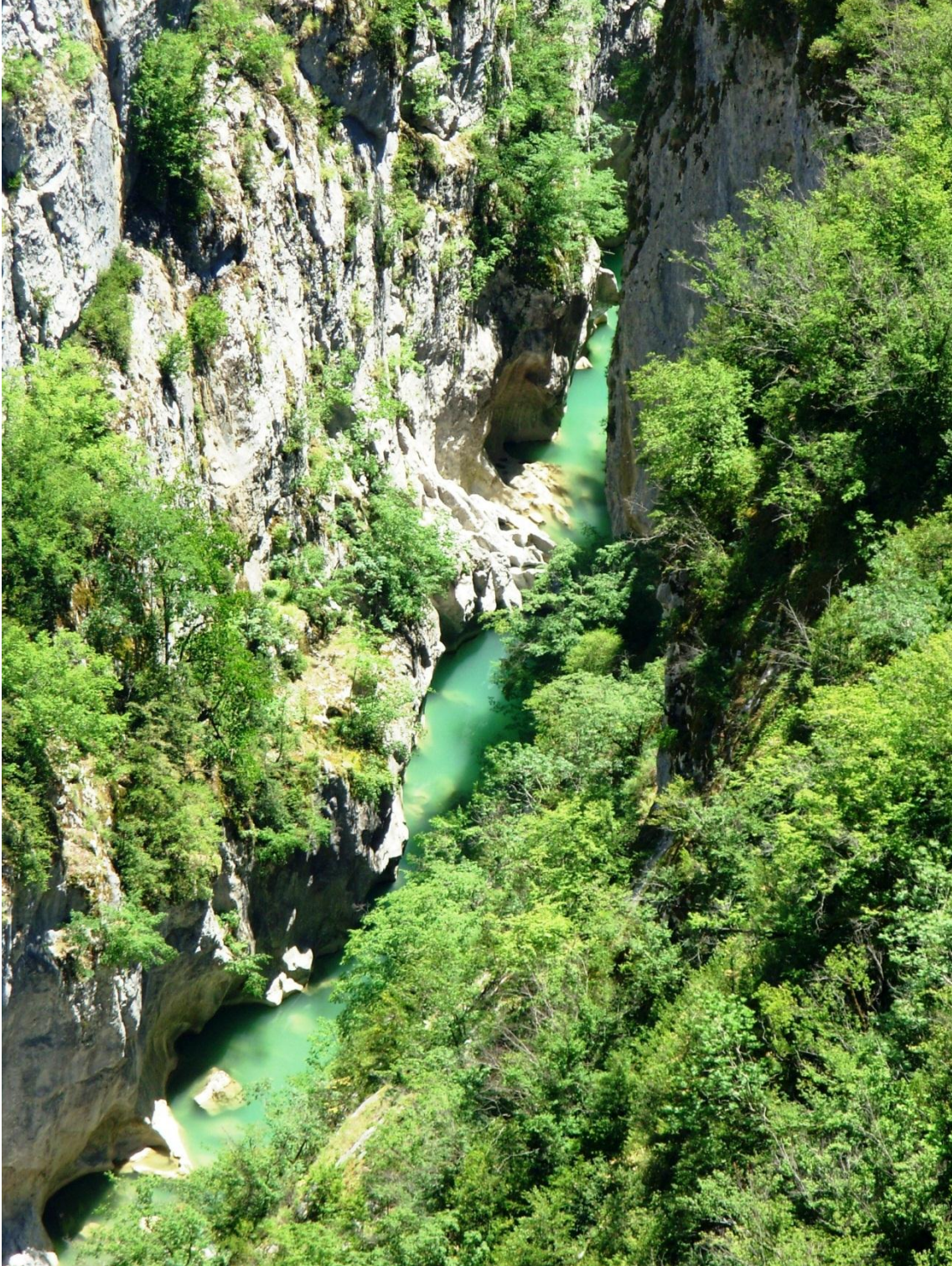
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Sarpu alınca Mağarası	Küre	T
Ilgarini Mağarası	Pınarbaşı	M
Medil Mağarası	Azdavay	M
Kuyuluç Mağarası	Şenpazar	T
Başören Mağarası	Devrekani	B

Kanyonlar

Adı	İlçesi	Bilinirlik
Valla Kanyonu	Pınarbaşı-Cide	M
Çatak Kanyonu	Azdavay	M
Horma Kanyonu	Pınarbaşı	M
Haciveli Kanyonu	Abana	T
Çal Kanyonu	Azdavay	T
Aydos Kanyonu	Cide	T

Şelaleler

Adı	İlçesi	Bilinirlik
Ilıca Şelalesi	Pınarbaşı	M
Azdavay Şelalesi	Azdavay	T
Poyracık Şelalesi	Şenpazar	B
Valla, Aydos ve Çatak Kanyonları içinde çok sayıda şelale bulunmaktadır.	Azdavay-Pınarbaşı-Şenpazar	T
Uçan Şelale	Çatalzeytin	
Okçular Şelalesi	Araç	



Valla Kanyonu

Foto: M. Ayhan YILMAZ



Valla Kanyonu

Foto: M. Ayhan YILMAZ



Sarpı Alınca Mağarası

Foto: İbrahim PARMAKSIZ

72

Kastamonu ili Karstik Yapıları: Kanyon, Mağara ve Şelaleleri SWOT analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
- Kanyonların çok sayıda dev ebatlarda olması, yüksek potansiyeli, çok sayıda kanyon varlığı sebebi ile alternatiflerin bulunması, - Kanyonların Milli Park içinde olması, turizm için uygun ve planlanabilirliği, - Şelalelerin turizm için görselliklerinin bulunması, - Çok sayıda mağaranın ilimizde bulunması, - Karstik yapı elemanlarının görselliklerinin ve boyutlarının çok yüksek olması, - 77 adet mağaranın haritalandırılmış olması, - Yerel yönetimlerin sürekli	- Kanyonların tehlikeli can güvenliği riski oluşturması, - Kanyon, dağ ve mağara kurtarma timi olmaması, - Devrekani Çayının arıtma gerektiren sularının Valla Kanyonuna girmesi, - Mağaraların tarihi olanlarının korunmasında problemler, - Mağaraların dağınık bir coğrafyada ve zor ulaşılır olması korunmasını zorlaştırmaktadır, - Keşif yapacak yeterli eleman ve uzman görevli olmaması, - Statüsü olmayan karstik yapılarla ilgili turizm yatırımı yapmak için yasal imkanların kısıtlı olması,



desteklemeleri, - Ilıca Şelalesinin turizm altyapılarının tamamlanmak üzere olması, yeterli sayıda turist çekmesi,	
Fırsatlar	Tehditler
- Kanyonların dünyaca tanınırlığı, - Reklam yapmak için objenin var olan yüksek gücü, - Kanyonların milli park içinde olması, - Ulaşım imkanlarının bazı mağaralarda çok müsait olması, - Tarihi özellikleri olan mağaraların da bulunması, - Mağara gruplarının bulunması, - Ilıca Şelalesinin çevre düzenlemesi deneyiminin olması, diğer şelalelere de deneyim aktarılabilme fırsatının mevcudiyeti,	- Kanyonlarda, Hes projelerinin fazla sayıda olması, turizmin de etkilenebileceği, - İnsanların mağara merakı ve tahrip etmeleri, kirletmeleri, - Sarkıtları kırma merakının yaygınlığı, - Bilinç eksikliği, - Hazine avcılarının varlığı, - Yarasa gübresi ticareti, - Ilıca Şelalesi ve Ilgarini Mağarasının ziyaretçi etkileri sebebi ile katı atık sorunu, - Bazı ilçelerde belediye ve kamu yöneticilerinin turizm bilgi ve becerisi olmadan giriştikleri faaliyetler, - Kanyonlarda ölüm ve yaralanma olaylarının olması,

Kanyon, Mağara, Şelale ve diğer Karstik değerlere dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- 1- Kastamonu karstik yapılarının tanıtımında ve hatta Kastamonu'nun tanıtımında Kanyonların öne çıkarılması çekici bir değer yaratacaktır,
- 2- Kanyonların sayıca çok ve etkileyici olmaları, turizm destinasyonlarının odağında olmaları özellikle Pınarbaşı, Azdavay, Şenpazar ve Cide ilçelerinin bulunduğu Kuzey Batı Kastamonu bölgesinin (Kanyonlar Bölgesi) turizm yönlendirmesinde ana temel değer olarak yer alacaktır,
- 3- Kanyonlara yürüyüş rotalarının detaylandırılması ve gerekli olan yerlerde yürüyüş platformlarının konulması, işaretlemelerin tamamlanması,
- 4- Diğer doğa ve kültür turizmi değerlerinin kanyonlar bölgesi destinasyonunu destekler mahiyette planlanması lüzumludur,
- 5- Destinasyonları destekleyici konaklama altyapılarının teşvik edilmesi için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün gerekli çalışmaları başlatması gereklidir,
- 6- 10. Bölge Müdürlüğü'nün eğitimi başlatılan Milli Park Alan Kılavuzluğu çalışması önemli bir boşluğu doldurmuş olacaktır, yeterli sayıya ulaşıncaya kadar devam edilmesi,
- 7- Turistlerin can güvenliği sebebi ile Dağ, Kanyon ve Mağara Kurtarma Timlerinin kurulması AFAD İl Müdürlüğü'nün eğitilmeleri lüzumludur,
- 8- Kastamonu'da çok sayıda mağara bulunması mağara turizmine yönelik talepler için iyi bir yönlendirme imkanı verecektir, tanıtımları yapılmalıdır,



- 9- Mağaraların haritalandırılmış olanlarının yabani hayat ve benzeri ekosistem unsurları yönünden zarar görmeyenlerinin ve estetik olanların öncelikli olarak turizme kazandırılması,
- 10- Mağaraların kullanımında ekolojik sürdürülebilirlik ilkelerine dikkat edilmesi,
- 11- Turizme kazandırılacak mağaraların tek başlarına ziyaretçi cezp edemeyecek olanların Küre Dağları MP ve diğer turizm aktivitesi gerçekleşen sahalara yakın olması halinde bunlara ait destinasyonlara eklenmeleri zenginlik katacaktır,
- 12- Mağaralarda tahribat ve benzerinin önlenmesi için lüzumu halinde mekanik tedbirler alınması , jandarmanın bu hususları da gözetmesi, muhtarların duyarlı davranmaları,
- 13- Şelalelerin Ilıca Şelalesi deneyiminden istifade edilerek düzenlenmesi yararlı olacaktır,
- 14- Tüm karstik değerlerin tanıtımı etkin bir program dahilinde İl Turizm ve Kültür Müdürlüğü ile 10. Bölge Müdürlüğü Küre Dağları Milli Park Müdürlüğü tarafından yapılması,
- 15- Kanyonlara gelen suların kirletilmesi buralardaki rafting vb. uygulamalarını engelleyeceğinden Belediyeler ve İl Özel İdaresinin artırılmadan su bırakılmaması için artıma tesisi yapılması yönünde tedbir almaları, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce de gerekli takibin yapılması,
- 16- Kırsal kalkınma maksadıyla, yöre insanının faaliyetlerden daha fazla pay almasına dayalı uygulamaların geliştirilmesi, yöre insanının müspet fayda temin edebilmesine yönelik düzenlemelerin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 10. Bölge Müdürlüğü, Kaymakamlıklar ve diğer ilgili kuruluşlarca yapılması,

Şifalı Sular		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Giricik Şifalı Suyu	Araç ilçesi	B
Acısu	Merkez İlçe	B
Ayazma Suyu	Pınarbaşı-Ilıca Köyü	B
Mendik Çamuru	Araç	B
Kanlıçay Çamuru	Pınarbaşı	B
Sarılık Suyu	Araç	B
Fatma'nın Oluğu	Araç	B

Kastamonu ili Şifalı Suları, SWOT analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
- Bölgesel seviyede tanınırlık, - Çamurların turizm için kullanılabilirliği, - Bazılarının turizm kullanımı için yeterli miktarda olması,	- Şifalı olmaları konusunda tüm kaynakların analizinin olmaması - Bu kaynakları işletecek güçlü girişimcilerin bulunmaması, potansiyelin kullanılamaması,



- Muhtarların bu konuya sahiplenmeleri,	- Kamu kurumlarının sahiplenmesinin az oluşu, - Su kalitesinin ölçülmesi için her zaman bütçe temin edilememesi,
Fırsatlar	Tehditler
- Bölgemize gelen turistlerin bu yöne kolayca kanalize edilebilmesi - Bazı vatandaşlarımızın bu konuda girişim düşünmeleri,	- Bilinçsiz kullanımların problem yaratma riski, - Basit, derme çatma tesislerin turizm faydalanmasını engellemesi,

Şifalı Sular ve doğal çamur ve benzeri değerlere dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- 1- Şifalı su ve çamurların Kastamonu ve bölge için öne çıkarılmamış bir değer olması, sağlık turizmi talebinin bu yöne de gelişmesi sebebi ile bu kaynakların detaylı incelemesinin il özel idaresi tarafından yapılarak uygun olanların projelendirilmesi,
- 2- Bu kaynakların ilimizde yapılmakta olan diğer turizm destinasyonlarına entegre edilerek bu destinasyonlara zenginlik katılmasının uygun olacağı,
- 3- Kaynakların kullanımında ekolojik sürdürülebilirlik ilkelerine dikkat edilmesi,
- 4- Kırsal kalkınma maksadıyla, yöre insanının faaliyetlerden daha fazla pay almasına dayalı uygulamaların geliştirilmesi,

Yaylalar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Yaralığöz	Devrekani	T
Dereyayla- Munay Yaylası	Araç	B
Fındıklı Yaylası	Araç	B
Başköy Yaylası	Araç	B
Sıragözü Yaylası	Araç	B
Yuvalca Yayla	Araç	B
İkiornaz Yaylası	Araç	B
Kirazlı Yaylası	Araç	B
Oluklu Yayla	Daday	B
Ballıdağ	Daday	T
Eğriceova Yaylaları	Daday	B
Suğla Yaylası	Azdavay	T
Ayrancı Yaylası	Küre	B
Göynükdağı Yaylası	Bozkurt	B
Deresökü Yaylası	Bozkurt	B
Kösen Çayırı	Tosya	B

Armutlu Yaylası	Cide	M
Sorkun Yaylası	Pınarbaşı	M
Kokurdan Yaylası	Pınarbaşı	M
Baragöz Yaylası	Şenpazar	B



Gölsökü Yaylası

Foto: M. Ayhan YILMAZ



Araç Yaylası

Foto: M. Ayhan YILMAZ

77



Ballıdağ

Foto: M. Ayhan YILMAZ

Kastamonu ili Yaylaları SWOT analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
- Çok sayıda yaylanın bulunması, - Yaylaların geniş sahalarda olması - Turizm için kullanılabilir nitelikte olanların varlığı, - Yayla turizmi için girişimcilerin olması, - Yaylaların çok sayıda turizm çeşidine imkan veriyor olması, - Yayla evlerinin pansiyon ve benzeri kullanımlar için uygun özelliklerinin olması, - Aktif yaylacılığın azalsa da devam ediyor olması, - Yolların mevcudiyeti,	- Yaylacılığın azalma trendine girmesi, - Bir çok yerde yayla evlerinin sökülüşmesi, eskimesi, tamiri için masraf gerektirmesi, - Yaylacılık yapanların turizm altyapısı ve turizm fikri olmaması, - Bazı mülkiyet ve yönetim meseleleri, - Yayla yollarının bakım istemesi, arazili araçlar dışındakilerin gelmesinin çok zor olması, - Bazı yaylalarda elektrik olmaması, - İnsan kaynağının çok az olması, eğitim seviyelerinin düşüklüğü,
Fırsatlar	Tehditler
- Yaylalarda konaklama için basit kampçılık imkanlarının mevcudiyeti, - Yaylaların mevcut turizm destinasyonlarına yakın ve av turizmine uygun yerlerde bulunması, - Misafirperver köylülerimizin turizmin başlatılması için sıcak bakışları, - Kastamonu'da başarılı pansiyonculuk deneyiminin olması,	- Yaylacılığın bazı yaylalarda tamamen ortadan kalkması, yaylacılık kültürünün yok olma riskinin varlığı, - Yaylalardaki bazı su kaynaklarının isale hatları ile köylere alınmış olması, - Eski yolların bazı yaylalarda bakımsızlık sebebi ile daha da bozulması, - Yaylaların bazılarında düzensiz yapıların yapılması,

Yaylalar ve Yayla değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- Yaylalarda **pansiyonculuk** uygulamalarının geliştirilmesi uygun görülmektedir,
- Yayla evlerinin turizme uygun olanlarının tespit edilerek öncelikle sahiplerinin teşvik edilmesi, bu gerçekleşemezse av köşkü olarak kullanılmak üzere seyahat acentelerinin buna teşvik edilmesi,
- Yaylaların tamamında atlı, yürüyüş ve bisikletli gezi rotalarının tespit edilerek işaretlenmesi işlerinin Kaymakamlıklarca öncelikli olarak yaptırılması,
- Yaylacılığın geliştirilmesi ve desteklenmesi için İl Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünce gerekli uygulamaların başlatılması,



- Mevcut, turizm destinasyonlarına bu sahaların da eklenerek zenginleştirilmesi çalışmasının İl Turizm ve Kültür Müdürlüğü ve Orman ve Su İşleri İl Şube Müdürlüğü'nce yapılması,
- Özellikle Araç İlçesi Yaylalar yönünden zengin olup, ulaşım imkanlarının da uygun olması sebebi ile bu faaliyette ilk planda uygulamalarda yer almalıdır,
- Kırsal kalkınma maksadıyla, yöre insanının faaliyetlerden daha fazla pay almasına dayalı uygulamaların geliştirilmesi,

Kıyılar

Adı	İlçesi	Bilinirlik
Gideros Koyu	Cide	M
Cide- Doğanyurt Kıyıları	Doğanyurt	T
Abana-Çatalzeytin Kıyıları	Abana –Çatalzeytin	T

Kıyılar

Güçlü yönler	Zayıf yönler
- Kastamonu'nun kıyı uzunluğunun 170 km. gibi oldukça uzun olması, - Bazı bölümlerinin (Cide-Doğanyurt-İnebolu arasında) tamamen bakir koylar saklı ve keşfedilmemiş olması, - Deniz Koruma Alanı olarak ayrılabilir seviyede denizel biyolojik çeşitlilik değerlerine sahip olduğunun gözlenmesi, - Gideros Koyu'nun farklı ekolojik sistemi, - Peyzaj karakteristikliği yönünden orijinal olması, yüksek orman ekosistemi çeşitliliği ve biyolojik çeşitlilik, - Plaj kapasitesinin özellikle Abana, Çatalzeytin, Cide ilçelerinde yüksek olması, - İnebolu, Abana ve Cide'de konaklamaya uygun tesisler bulunması, Abana ve Cide ilçelerinin nispeten turizmi tanıyor olmaları, - Kıyı ve dağ ekosistemlerinin bir arada birbirini destekleyebilmesi, turizmi çeşitlendirme imkanı,	- Kastamonu'nun Kuzey Bölgesine ulaşım imkanları yolda geçen sürelerin uzun olması sebebiyle handicap içermektedir, - Kuzey Bölgesinde İnebolu, Abana ve Cide dışında turizm konaklaması için uygun altyapının henüz oluşmaması, konaklamaya uygun tesisler bulunmaması, - Özellikle Doğanyurt, İnebolu, Bozkurt ve Abana Bölümünün turizm destinasyonlarına uzaklığı ve tek başına da sadece deniz turizmi imkanı olan Abana ve Çatalzeytin'in güçlü bir destinasyon oluşturmamaları sebebi ile kısa vadede atak imkanlarının olmaması, - Turizmin sadece deniz turizmi ile sınırlı olması, başka deneyimlerin zayıf olması, - Deniz turizmi vb. etkinlikler için gelen turistlerin gelir seviyesinin düşük olması,
Fırsatlar	Tehditler
- Sinop-İstanbul otoyol projesinin olması,(bu yolun kıyılardan	- Karadeniz kıyı yolu çalışmalarının plaj ve kıyı ekosistemlerine zarar



geçmemesi sebebiyle kıyı tahribatı olmaması ayrı bir fırsattır.) - Bakırlığın muhafazası, turizmin genellikle henüz başlaması, fazla boğucu olmaması, - Abana gibi yerlerdeki turizm deneyiminden çıkan neticelerden faydalanabilme imkanı olması, - Turizme yerel yönetimlerin sıcak bakışı, - Abana'da Yeşilyuva Tabiat Parkı'nın oluşu - Dağ ve Yaylalara yönelik turizm imkanlarıyla kıyılara yönelik turizmin aynı destinasyonda birleştirilebilme imkanı, - İkinci konutların olmasının turizm için kullanılabilme imkanı sunması,	vermesi, - Turizm sahalarında atıl vaziyette ve turizme sunulması düşünülmeyen çok sayıda ve boş tutulan ikinci konutların olması, bunların turizm değeri taşıyan bazı koyuları işgal etmeye başlaması, - Katı atıkların görsel ve kıyı kirliliği yaratması,
---	---

Dağlar

Küre Dağları	Pınarbaşı-Azdavay-Cide-Şenpazar	M
İsfendiyar Dağları, Yaralığöz	Ağlı, Küre, Devrekani,	T
Ballıdağ	Daday	T



Ayı Yavruları

Foto: M. Ayhan YILMAZ

Dağlar	
Güçlü yönler	Zayıf yönler
- İnebolu, Abana ve Cide’de konaklamaya uygun tesisler bulunması, Abana ve Cide ilçelerinin nispeten turizmi tanıyor olmaları, - Kıyı ve dağ ekosistemlerinin bir arada birbirini destekleyebilmesi, turizmi çeşitlendirme imkanı, - Kıyılardaki dik falez ve kayalıkların çok sayıda koy ve mağara içermesi deniz memelileri ve balık yaşamı için müspet etki yapmaktadır. - Dağ ekosistemlerinden geçen kuzey-güney yönlü yolların bulunması,	- Kuzey Bölgesinde İnebolu, Abana ve Cide dışında turizm konaklaması için uygun altyapının henüz oluşmaması, konaklamaya uygun tesisler bulunmaması, - Özellikle Doğanyurt, İnebolu, Bozkurt ve Abana Bölümünün turizm destinasyonlarına uzaklığı ve tek başına da sadece deniz turizmi imkanı olan Abana ve Çatalzeytin’in güçlü bir destinasyon oluşturmamaları sebebi ile kısa vadede atak imkanlarının olmaması, - Turizmin sadece deniz turizmi ile sınırlı olması, başka deneyimlerin zayıf olması, - Kır nüfusunun azalması, - Yetersiz doğal kaynak etüdü, turizm değerleri için yeterli seviyede veri olmaması
Fırsatlar	Tehditler
- Bakirliğin muhafazası, turizmin	- Katı atıkların görsel ve kıyı kirliliği



genellikle henüz başlaması, fazla boğucu olmaması, - Abana gibi yerlerdeki turizm deneyiminden çıkan neticelerden faydalanabilme imkanı olması, - Turizme yerel yönetimlerin sıcak bakışı, - Abana'da Yeşilyuva Tabiat Parkı'nın oluşu - Dağ ve Yaylalara yönelik turizm imkanlarıyla kıyılara yönelik turizmin aynı destinasyonda birleştirilebilme imkanı,	yaratması, - Yağışlı iklim sebebi ile köy ve dağ yollarında problemlerin mevcudiyeti, - Yazın gelen insanların doğadan yaban hayvanlarının yiyeceği meyveleri plansız toplaması,
---	---

Dağ ve Kıyı Ekosistemi değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha da geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- 1- 10. Bölge Müdürlüğü tarafından denizel koruma sahası tespiti için çalışma yapılması, bu şekilde hem biyolojik değerlerin öne çıkarılması ve korunması hem de bu sahada oluşturulacak destinasyonların güçlendirilmesi,
- 2- Kastamonu'nun Kuzey bölgesinin ayrı bir destinasyon olarak planlanması,
- 3- Bu destinasyonda deniz ve dağ ekosistemleriyle yaylaların sundukları değerlerin esas alınması,
- 4- Kırsal kalkınmayı temin maksadı ile yöre insanının içinde aktif olarak yer alacağı planlamalara gidilmesi,
- 5- Turizm değerlerinin ortaya çıkarılması için detaylı etüt ve envanter çalışmalarının İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile 10. Bölge Müdürlüğü tarafından yapılması,
- 6- İkinci konutların turizme kazandırılarak konaklama kapasitesinin geliştirilmesi için bazı pilot bölgelerde çalışmaların başlatılması,
- 7- Av turizminin bu bölgelerde de geliştirilmesi imkanlarının temin edilmesi,
- 8- Mevcut yaz dönemi turizminin altyapı problemlerinin belediye ve kaymakamlıklarca tespit edilerek çözümlerin aranması,
- 9- Katı atıkların bertarafı hususunda gerekli tedbirlerin alınması,
- 10- Kıyılardaki dik falez ve kayalıkların çok sayıda koy ve mağara içermesi deniz memelileri ve balık yaşamı için müspet etki yapmaktadır. Bu sahalarda özellikle Doğanyurt-Cide arasında ve İnebolu Abana arasında DENİZ MİLLİ PARKI tescil edilmelidir.

Göller ve Barajlar, sulak sahalər

Adı	İlçesi	Bilinirlik
Devrekani Çayı,	Devrekani-Pınarbaşı	T
Beyler Barajı,	Devrekani	B
Gökırmak	Merkez-Taşköprü-	B

	Hanönü	
Araç Çayı	Araç	B
Araç Tuzaklı Göleti	Araç	B
Yumurtacı Göleti	Daday	B
Küçüksu Göleti	Taşköprü	B
Yeşilgöl	Tosya	B
Alan Avloğu Gölü	Tosya	B
Valla, Aydos ve Çatak Kanyonları içinde çok sayıda nehir gölü bulunmaktadır.	Azdavay-Pınarbaşı- Şenpazar	T



Beyler Barajı

Foto: Tarkan DEMİRCİ



Araç Tuzaklı Göleti

Foto: M. Ayhan YILMAZ

Kastamonu Sulak Alanları Doğa Turizmi SWOT analizi	
Güçlü yönler	Zayıf yönler
- Sulak alanlarla alakalı bir İl Şube Müdürlüğü ve DSİ teşkilatlarının bulunması, - Bölgede mevcut diğer turizm destinasyonlarına ilave olarak bazı etkinliklere imkan bulunmaktadır, - Bölgemizde sulak alan sayısının azlığı mevcut sulak alanlardaki kuş konaklama sayısını (kuş görseiliğini) arttırmaktadır, - Küre Dağları destinasyonlarına sportif balıkçılık etkinliklerinin eklenme imkanı,	- Dereler üzerinde çok sayıda hes projesi olması turizm için caydırıcı olmaktadır, - Dereler katı ve sıvı atıklarla kirletilmektedir, - Köylere kanalizasyon yapılmakla beraber atık arıtma sistemleri henüz yapılmamaktadır, bu sebeple dereler kirlenmektedir, - Pirinç vb. sulama için yer yer derelerdeki suyun tamamının alındığı görülmektedir (Gökırmak).
Fırsatlar	Tehditler
-	-

Sulak Alan değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha da geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- İç Sular ve kıyılarda Sportif balıkçılığa uygun yerlerin İl Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile Orman ve Su İşleri İl Şube Müdürlüğü tarafından detaylı olarak planlanması,
- Küre Dağları Milli Parkı ve diğer destinasyonlara bağlantılı olarak sportif balıkçılık sahalarının da ele alınması, bu sahalara uygun nitelikli sportif balıkçılık iskeleleri yapılması,
- Bu yerlere ait broşürün basılarak turistlerin istifadesine sunulması,
- Sportif balıkçılık ve kuş gözlemciliği gruplarına ulaşılarak bu sahalarda da çalışmalar yapılması,
- Devrekani Baraj Gölleri ile sulak alanlar açısından değer ifade etmektedir. Beyler Barajına yapılan kuş gözlem kulesinin değer kattığı, uygun olan yerlere yapılmasının doğru olacağı, mevcut barajların kuşların yem bitkisi olarak faydalandığı *Rupia maritima* adlı su bitkisi ile bitkilendirilmesi halinde kuş varlığı besin miktarının artmasına bağlı olarak daha da artacaktır.
- Derelerin katı ve sıvı atıklarla kirlenmesi hususunun katı atık bertaraf tesisleri kurulana kadar bir mekanizma geliştirilerek belediyeler ve il özel idaresi tarafından düzenlenmesi gerektiği, kaynak temini çalışmalarına başlanması,
- Heslerin sahaya bırakması gereken can suyu miktarlarının kontrolünde DSİ ve ilgili kuruluşlar tarafından gerekli titizliğin gösterilmesi,
- Sportif balıkçılık ve sulak sahalara yönelik turizm çeşitlerinde yöre insanının kırsal kalkınmasını temin maksadıyla öncelikli olarak yöre insanının rol alacağı uygulamalara yer verilmesi,
- Ülkemizin enerji ihtiyacı göz önünde bulundurularak yapılması mecburi olan HES'lerin tabiata uyumlu olarak planlanması,

Doğa Yürüyüşü ve Bisikletli Gezi Güzergahları		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Sıragözü-Yuvalca Yayla Yürüyüş Parkuru		T
Sıragözü-Fındıklı-Muna-Kirazlı Yayla Yürüyüş Parkuru		T
Yaralıgöz Yürüyüş Parkuru	Devrekani	T
Küçük Hacet-Büyük Hacet Yürüyüş Parkuru	Merkez	T
Yukarıberçin Köyü-Büyük Hacet Yürüyüş Parkuru	Merkez	T
Bostan – Büyük Hacet Yürüyüş Parkuru	Merkez	T
Hacıveli Kanyonu Yürüyüş Parkuru	Abana	T
Dipsizgöl Yürüyüş Parkuru	Tosya	T
Beyler Barajı-Sarpunalınca Mağarası Yürüyüş Parkuru	Devrekani	T
Ballıdağ Yürüyüş Parkuru	Daday	T
Yeşilgöl Yürüyüş Parkuru	Tosya	T
Sorkun Yaylası - Ilgarini Mağarası- Topmeydanı	Pınarbaşı	T



Yürüyüş Yolu		
Sorkun Yaylası- Menük Mahallesi Yürüyüş Yolu	Pınarbaşı	M
Oruç Mahallesi - Sorkun Yaylası – Çaldibi Sırtı Yürüyüş Yolu	Pınarbaşı	T
Medil Mağarası Yürüyüş Yolu	Azdavay	M
Damla Mah. –Nalbantoğlu Mah. Yürüyüş Yolu	Azdavay	T
Şenpazar-Poyracık Şelalesi parkuru	Şenpazar	T
Dağlı- Harmangeriş Yürüyüş Yolu	Şenpazar	T
Salman-Kızılcasu-Zümrüt Köyü	Şenpazar	T
Şenpazar-Kızılcasu	Şenpazar	T
Harmangeriş-Muna(Cide)	Şenpazar-Cide	T
Dağlı-Valla Kanyonu	Şenpazar-Pınarbaşı	T
Şenpazar-Azdavay 1 (Ambarlı)	Şenpazar-Azdavay	T
Şenpazar-Azdavay2 (Menteşe Değirmeni)	Şenpazar-Azdavay	T
Şenpazar-İlca Şelalesi	Şenpazar-Pınarbaşı	T
Poyracık Şelalesi-Azdavay Şelalesi	Şenpazar-Pınarbaşı	T
Şenpazar-Pınarbaşı	Şenpazar-Pınarbaşı	T
Şenpazar-Ağlı Kalesi	Şenpazar-Ağlı	T
Şenpazar-İlca Şelalesi-Valla Kanyonu-Ilgarini Mağarası-Sorkun Yaylası	Şenpazar-Pınarbaşı	M
Azdavay-Yanıkali Konağı	Azdavay	M
Nalbantoğlu-Yanardağ-İlca Şelalesi	Azdavay-Pınarbaşı	T
Nalbantoğlu-Afetevleri-İlca Şelalesi	Azdavay-Pınarbaşı	T
Azdavay-Çatak Kanyonu Seyir Terası	Azdavay	M
Azdavay-Azdavay Şelalesi	Azdavay	M
Azdavay Şelalesi-Samancı-Tekşen Konağı	Azdavay	T
Azdavay Şelalesi Yanıkali Konağı	Azdavay	T
Azdavay-Nalbantoğlu- Zümrüt Köyü	Azdavay	M
Şenpazar-Ağlı Kalesi	Azdavay-Ağlı	T
Kızılcasu-Küre Ecevit Han-İstiklal Yolu	Azdavay-Küre-Cide	T
Azdavay-Valay	Azdavay-Şenpazar	T

Kastamonu İli Doğa Yürüyüşleri,Bisikletlive Atlı Gezi Rotaları SWOT analizi	
Güçlü yönler	Zayıf yönler
- Azdavay ve Şenpazar ilçelerinde doğa yürüyüşü rotaları profesyonel olarak hazırlanmış vaziyettedir, - Diğer ilçelerde de rota çalışmalarının devam etmesi, - Küre Dağları Milli Parkı ve Ilgaz Dağı Milli Parkı çevresindeki rotaların buradaki destinasyonlara bağlı olarak başarılı olduğu, - Rotaların özellikle yabancı turistler	- Rotaların bazıları pek benimsenmemesi, uzun ve yorucu bulunması, - Atlı geziler için köylerde at/katır bulmanın zorluğu, - Tabelalara zarar verilmesi, - Tabela ve işaretlemelerin henüz tamamlanamamış olması, - Köylerde insan kaynağının zayıf olması,



tarafından kullanılması, - Yerli turistlerin de artan nispette bu güzergâhları tercih etmeleri, rotalardan duyulan memnuniyet, - Rotaların özellikle Küre Dağları Milli Parkın kaynak değerlerini ortaya koymada başarılı olması,	
Fırsatlar	Tehditler
- Rotaların tespiti için gönüllü çalışmayı talep eden grupların bulunması, - Bugüne kadar yapılan çalışmalar sebebi ile deneyimlerin bulunması, - Mevcut rotalardan alınan geribildirimler, - Kaymakamların bu tür çalışmaları yapma yönünde istekli olmaları, - Mevcut destinasyonlara rota eklenerek zenginleştirilme imkanı,	- Küre Dağları Milli Parkı'nın Uzun Devreli Gelişme Planına aykırılık teşkil edecek bazı güzergahların rota kitaplarında bulunması, - Bisiklet yollarında köpeklerin saldırıları, - Rotalarda katı atıkların sorun teşkil etmesi,

Yaya, Atlı ve Bisikletli Doğa gezilerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha da geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- Mevcut başarılı rotalardaki uygulamanın başarı faktörlerinden faydalanarak yeni rotaların da aynı mantıkla yapılması,
- Rotalarda kırsal hayatın değerlerine ve bu kültürün sürekliliğine azami dikkat gösterilerek, kırsal sahalardaki insanlarımızın bu etkinlikten en yüksek seviyede fayda temin etmelerinin sağlanması,
- Alan kılavuzluğu sisteminin özellikle Küre Dağları Milli Parkı içindeki rotalarda etkin olarak uygulanması,
- Mevcut rotalar üzerindeki işaretlemelerin, tabiatın korunmasına ait tanıtıcı düzenlemelerin 10. Bölge Müdürlüğüne bağlı birimlerce yapılması,
- Mevcut rotalar üzerinde manzara seyir noktalarında ilgili birimlerce(Kaymakamlıklar, 10. Bölge Müdürlüğü, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü) seyir terasları yapılması,
- İnsanlarımızın son yıllarda kilo vb. problemleri sebebi ile harekete ihtiyaçlarının olması sebebi ile il-ilçe şehir merkezleri civarında da tabiata gezi amaçlı hafta içi ve hafta sonu aileleri ile beraber yürüyecekleri rotaların Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü tarafından meydana getirilmesi, bu rotalarda tabiatı tanıtıcı düzenlemelerin 10. Bölge Müdürlüğüne bağlı birimlerce yapılması,
- Rotalarda güvenliğin temini için özellikle tehlikeli rotalarda erken uyarı, alan kılavuzu vb. hizmetlerin verilmesinin gerektiği, tehlike anında ne yapmaları gerektiği bilgilendirmelerinin yol boyunca yer verilmesi, (ilk yardım bilgileri panosu, ve telefon numaraları vb.),
- Rotalar üzerinde kişilerin satınalma ihtiyaçlarını gidermek üzere köylü vatandaşlarımıza öncelik vererek uygun yerlerde basit satış noktalarının yapılmasının Kaymakamlıklarca gerçekleştirilmesi, bunun kırsal kesimdeki vatandaşlar için faydalı olacağı gibi rota yürüyen/gezen insanlar için de ihtiyaçlarını karşılama şansı verecektir,
- Rota güzergahları üzerinde uygun yerlere “kuru tuvalet” tabir edilen tuvaletlerin yapılmasının Kaymakamlıklarca gerçekleştirilmesi, 10. Bölge Müdürlüğünce de Mili Parklarda bu uygulamanın gerçekleştirilmesi,



- Bölgesel olarak kaymakamlıklar, belediyeler veya bazı gruplar tarafından tespit edilmiş ve benimsenmiş çok sayıda güzergah olduğu, bunların uygun niteliklere haiz olanların işaretlemelerinin tamamlanması, broşürlerinin basılması işlemlerinin yerine göre Belediye ve Kaymakamlıklarla yapılması,
- Fırtına ve yağmur durumunda gezi gruplarının kaybolma ihtimali veya tehlike altında olmaları durumunda kurtarma ekiplerinin alan kılavuzları ve Jandarma işbirliği ile kurulması,

KASTAMONU İLÇELERİNİN ÖNE ÇIKAN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ MATRİSİ

Aktivite/değer	Merkez ilçe	Abana	Ağlı	Araç	Azdavay	Bozkurt	Cide	Çatalzeytin	Daday	Devrekani	Doğanyurt	Hanönü	İhsangazi	İnebolu	Küre	Pınarbaşı	Seydiler	Şenpazar	Taşköprü	Tosya
Değerler toplamı	25	21	16	23	26	16	27	22	19	21	13	12	13	18	21	25	8	19	15	18
Rafting (R)				X	X		X		X							X				
Canyoning/kanyon yürüyüşü (C)		X			X		X								X	X		X		
Mağaracılık (Ma)				X	X		X		X	X					X	X		X		
Dağ bisikletçiliği (DB)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X			X		X
Denizel değerler (DD)		X				X	X	X			X			X						
Dağ-yayla gezisi imkanı (DG)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X		X	X	X
Peyzaj güzelliği/fotosafari (PF)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X
Yaylada konaklama/kamp ing (YK)	X			X		X	X		X						X					
Düzenlenmiş doğa gezisi rotası(DGR)	X	X	X		X		X		X	X				X	X	X		X		X
Tabiata uyumlu kırsal miras gezisi(KMG)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		
Pansiyonculuk(P)	X	X			X		X	X						X	X	X		X		
Kır havasında şehir merkezleri(KHŞ M)		X	X		X	X		X	X			X	X		X	X	X	X		
Aktif yaylacılık(AY)	X			X		X	X	X		X						X				X
Kelebek gözlemciliği imkanı(KeG)	X		X	X	X		X	X	X	X			X			X	X	X	X	X
Kuş gözlemciliği imkanı(KuG)		X					X	X		X	X			X						
Sportif olta balıkçılığı	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X		X	X	X



imkanı(SOB)																				
Milli park vb sahalar(MP)	X	X			X										X					X
Milli park vb. nde konaklama(MPK)	X	X			X		X								X					X
Kış sporları potansiyeli(KSP)	X									X					X	X				X
Aktif kış sporları merkezi(KSM)	X																			
Estetik şelale bulunan yerler(EŞ)		X		X	X		X	X							X		X			
Estetik göl/baraj olan yerler(EGB)				X						X		X						X	X	
Botanik gezilerine uygun saha(BOG)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tescilli avlak sahası (AvS)				X					X			X							X	
Yabana hayatı geliştirme sahası(YHGS)	X				X								X						X	
Garantili yaban hayatı gözlemi(GYHG)	X				X	X	X	X					X	X		X			X	
İzole ilginç ekosistemler(İE)		X			X		X	X		X	X				X			X		X
Çim kayağı(ÇK)	X		X	X	X				X	X					X	X				
Sualtı Yaşamı Gözleme İmkani (SuYaGİ)			X				X	X				X		X						
Bakir Küçük Koylar (BKK)								X												
Ormanaltı florası tanıma gezi imkanı(Mantar ve benzeri dahil) (OrFTGİ)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Endemik Bitkilerin Gözlemi (EBG)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Köy Pazarları(Orman meyvelerinden reçel marmelat, kurutulmuş meyve satılması kaydıyla) (KP)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Çayır şeklinde gruplanmış dağ çiçekleri gezisi (görselliği yüksek olacak) (DaÇiG)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Doğal taşlardan tabiat tarihi																				



gezisi(Gezi sırasında en az 10-15 değişik taş türü ve jeomorfolojik yapılar tanıtılmalıdır) (DTG)	X																		X	
Gastronomi gezisi (Gezi günü belirlenir. Gezi günü ziyaretçilerle yöresel yemekler yapılarak yedirilir) (GG)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dokusu bozulmamış kırsal miras gezisi (köyler) (KMG)				X	X		X								X	X				
Atla geziye uygun (At)	X			X						X										
Yamaç Paraşütü				X										X						

Kastamonu İli ve İlçelerinin her seviyede ve/veya yüksek doğa turizmi potansiyelleri aşağıda listelenmiştir. Bunların rotalara ve destinasyonlara bağlantıları yapılacaktır.

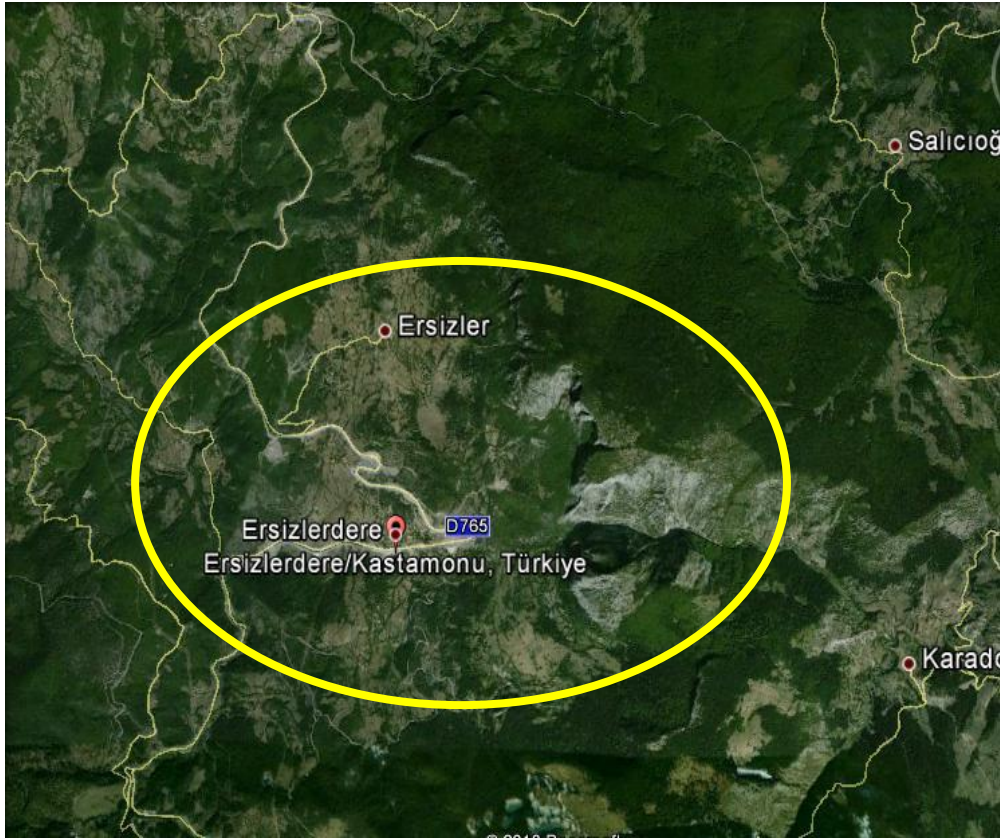
90

Rafting:

Boyalı Köyü Soğanlı Çayı (Araç), Çorumören Çayı (Daday)

Kanyon yürüyüşü:

Cide Aydos Kanyonu, Loç Vadisinden itibaren Valla kanyonuna giriş, Pınarbaşı valla Kanyonu, Horma Kanyonu yürüyüşleri, Şenpazar Aydos Kanyonu, Abana Hacıveli Kanyonu, Azdavay Çatak Kanyonu, Küre ilçesi Ersizler Deresi, Karacehennemboğazı .



Ersizlerdere Kanyonu

(Foto: Ersizlerdere Kalkınma Eğitim ve Ekoturizm Derneği, Foto: Ziver KAPLAN)





Abana Hacıveli Kanyonu

(Foto: Abana Belediyesi Arşivi)

93

Mağaracılık:

İlgarini Mağarası, Ejder Mağarası, Mantar Mağarası, Sorkun Mağarası, Kılıçlı Mağarası, Dağlı Kuylucu Mağarası, Medil Mağarası, Akılçalman Köyü Taşlı Bayır Sarkıt Mağaraları (Daday), İntaş Mağarası(Araç) ,Ersizlerdere kanyonunun devamında Doğanlar Kalesi Mağarası, Köstekçiler Köyü Direkli Mağarası, Sarpun Alınca Mağarası(Küre)

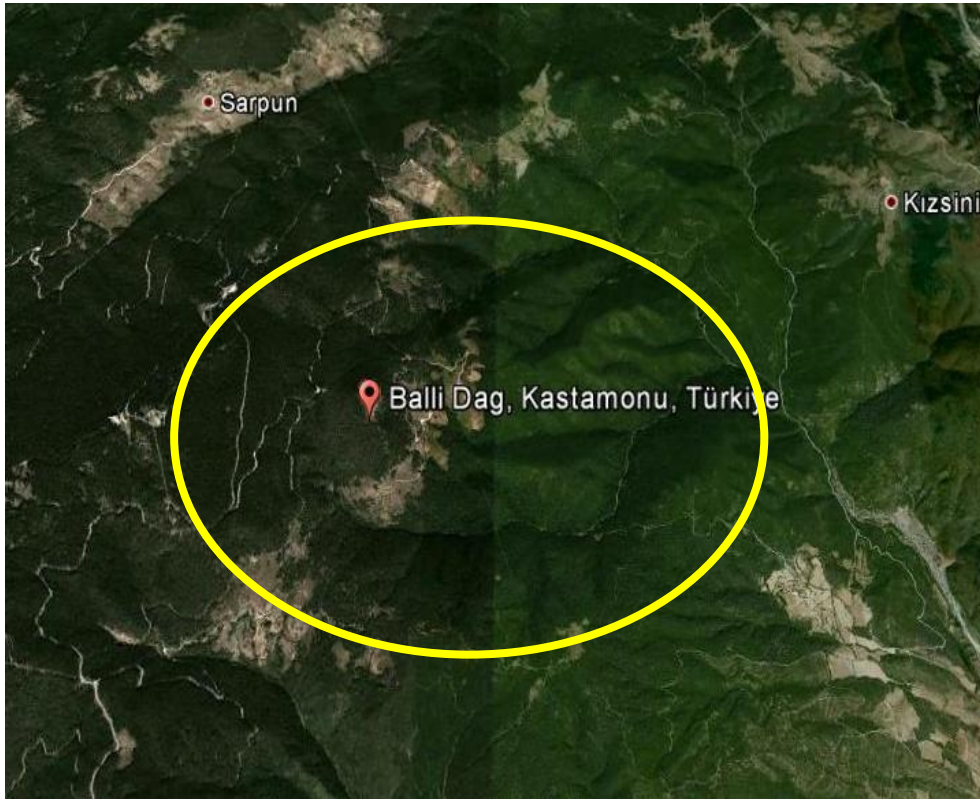
Dağ Bisikletçiliği :

Abana(Merkez), Yaralıgöz araba yolu ,Yüksekmah ve Hamza Mah.(Bozkurt), Koru Yaylası (Çatalzeytin), Küre İnebolu arası Doruk Mevkii Çuhadoruğu, Evrenye Devrekani güzergahı.(İnebolu), Sıragözü Yaylası ,Dere Yayla Bölgesi (21 ad. Küçük ve Büyük Yaylalar)(Araç), Elveren, Halaçoğlu, Kelebek, Ballıdağ,Eğriceova yaylaları, Yumurtacı Göleti(Daday),Ağlı-Daday arasında yol, Azdavay, Doğanyurt, Küre, Şenpazar, Cide-Daday-Azdavay ilçesi (zümrüt köyü hudutlarında Ardıç yaylası)

Doğa yürüyüşü :

İnsanların açık havada yürüyüş yaparken gerek spor, gerekse tabiattan haz alacağı imkanlar (manzara, botanik zenginliği gibi) ve kültürel değerler içeren rotalarda yapılan yürüyüşlerdir.

Yüksek mah. Hamza mah yolu, (Merkez), Harda çayı kirazlı köyü(3km) ,Karaçay çelebiler, Akçay kızılcaakaya istikameti (Çatalzeytin), Geriş tepesi İstiklal Yolu(İnebolu), Dere Yayla Bölgesi (21 ad. Küçük ve Büyük Yaylalar)(Araç)



Denizel Değerler:

Kıyı yürüyüşleri, koy gezileri, midye toplama gibi faaliyetlerini içerir. Kıyı yürüyüşleri, gününbirlik teknecilik (Abana-Bozkurt-Çatalzeytin-İnebolu), Ginolu Koyları, kalesi, falez, plajı, Ginoluda batık şehir, (Çatalzeytin), Batık dalışı (İnebolu), Cide, Doğanyurt.

Atlı Gezi için diğer alternatifler:

Çömlekçiler Köyü, Taşçılar göleti, Halaçoluğu yaylası güzergahı, Kelebek Mahallesi İksir Otel civarı, Talipler Köyü, Karamuk-Bıyıklı köyü güzergahı(Daday)

Bakir, estetik Küçük Koylar

- Çatalzeytin-Ginolu Koyu



Ginolu Koyu



Ginolu Koyu –Çatalzeytin

(Foto: Ziver KAPLAN)

- Cide Gideros koyu, Aydos, Çayyaka,
- İnebolu, Marçula Koyu ,Çakırlı Köyünün sahili, Kayran Köyünün sahili, Uzunkum (Kaymakam Plajı) (Doğanyurt),

Dağ-Yayla Gezisi İmkânı:

UluköyGöynükdağ Yaylası,Mamatlar Köyü Gürcü Yaylası (Bir kısmı Çatalzeytin sınırları içinde de kalıyor.), Uluyayla- Yaylatepeköyü , Alantepe köyü Soyuktepe Mevkii, Mamatlar köyü Deresökü Yaylası (Bozkurt), Kuru Yaylası , İtoğlu yaylası, Çukursökü yaylası, ÇaşurYaylası, Kadıçırağı Yaylası, Ayıgöynüğü, Delikonak, Ayıkoltuğu, Dericek(Çatalzeytin),Deresökü yayla mah.(Şahne türbesi mevkii), Örtülü Köyü Yaylası(küre sınırında) (İnebolu), Elveren, Halaçoğlu, Kelebek, Eğriceova yaylaları(Daday),Pınarbaşı Sorkun ve Kokurdan yaylaları,Cide Armutlu yaylası, Şenpazar ilçesi baragöz yaylası, Ağlı ilçe merkezi ,Azdavay Suğla yaylası, Durnacık yaylası, Gökçe ağaç Yaylası, Küre Belören yaylası ,Daday-Azdavay ilçeleri arasında

Ballıdağ Dağ , Sıragözü Yaylası, Fındıklı Yaylası, Munay Yaylası, Kirazlı Yaylası, Yuvalca Yaylası(Araç)

Medil mağarasının incelenerek detaylı tespiti yapılacaktır.

Peyzaj Güzelliği/Fotosafari:

Köy mimarisinin bozulmaması/bozulmadan korunması öne çıkarılmalıdır.Hem doğal hem de kültürel değerlerin birbiriyle uyumluluk gösteren değişik peyzajların bütünleştiği görselliği yüksek yerler. Kastamonu'nun bütün ilçeleri peyzaj güzelliği açısından zengindir.Peyzaj güzelliği açısından favori ilçeler Cide(Vadi Manzaraları ve yayla manzaraları ile), Pınarbaşı(Kanyonlar, orman, dağ köy-kırsal miras manzaraları ile), Azdavay (Kanyonlar, orman, ve köy-kırsal miras manzaraları ile), Küre (Vadiler, orman ve dağ manzaraları ile), Ağlı (köy havasında şehir peyzajı ile), Doğanyurt(Vadi ve deniz peyzajları ile),Şenpazar (Dağ köy ve orman peyzajı ile), Sıragözü Yaylası, Fındıklı Yaylası, Munay Yaylası, Kirazlı Yaylası, Yuvalca Yaylası, Asar Kulesi, Kapan Tepe Kulesi, Karataş Kulesi (Araç)

97

Yaylada konaklama:

İlçelerde yaylada konaklama imkanı basit çadır şeklinde yapılabilmektedir. Göynük Dağı Yaylası(Bozkurt), Çatalzeytin Yaylaları, Ballıdağ'da bulunan Elveren,Kelebek ve Halaçoluğu yaylaları, Çamkonak'ta bulunan Eyriceova yaylaları(Daday), Yöre halkı tarafından turizm acentesi kurulması teşvik edilmeli, tur operatörü acentesi sayısı artmalı ve yöre halkının da çalışması sağlanmalıdır.

Planlanmış ve Düzenlenmiş Doğa Gezisi Rotası:

Doğa Yürüyüşü ve Bisikletli Gezi Güzergahları tablosunda İlimiz yürüyüş rotaları listelenmiştir.

Sıragözü-Yuvalca Yayla Yürüyüş Parkuru ,Sıragözü-Fındıklı-Muna-Kirazlı Yayla Yürüyüş Parkuru, Yarılgöz Yürüyüş Parkuru (Devrekani), Küçük Hacet-Büyük Hacet Yürüyüş Parkuru(Merkez), Yukarıberçin Köyü-Büyük Hacet Yürüyüş Parkuru(Merkez), Bostan – Büyük Hacet Yürüyüş Parkuru(Merkez), Hacıveli Kanyonu



Yürüyüş Parkuru (Abana), Dipsizgöl Yürüyüş Parkuru(Tosya), Beyler Barajı-Sarpunalınca Mağarası Yürüyüş Parkuru (Devrekani) , Ballıdağ Yürüyüş Parkuru (Daday), Yeşilgöl Yürüyüş Parkuru (Tosya), Sorkun Yaylası - Ilgarini Mağarası-Topmeydanı Yürüyüş Yolu (Pınarbaşı), Sorkun Yaylası- Menük Mahallesi Yürüyüş Yolu (Pınarbaşı), Oruç Mahallesi - Sorkun Yaylası – Çaldibi Sırtı Yürüyüş Yolu (Pınarbaşı), Medil Mağarası Yürüyüş Yolu (Azdavay),Damla Mah.–Nalbantoğlu Mah. Yürüyüş Yolu(Azdavay),Şenpazar-Poyracık Şelalesi parkuru (Şenpazar), Dağlı-Harmangeriş Yürüyüş Yolu(Şenpazar),Salman-Kızılcasu-Zümrüt Köyü(Şenpazar), Şenpazar-Kızılcasu (Şenpazar), Harmangeriş-Muna(Cide) Şenpazar-Cide,Dağlı-Valla Kanyonu(Şenpazar-Pınarbaşı), Şenpazar-Azdavay (Ambarlı)Şenpazar-Azdavay , Şenpazar-Azdavay(Menteşe Değirmeni)Şenpazar-Azdavay ,Şenpazar-Ilıca Şelalesi, Şenpazar-Pınarbaşı , Poyracık Şelalesi-Azdavay Şelalesi(Şenpazar-Pınarbaşı), Şenpazar-Pınarbaşı,

Şenpazar-Pınarbaşı , Şenpazar-Ağlı Kalesi Şenpazar-Ağlı,Şenpazar-IlıcaŞelalesi-Valla Kanyonu-Ilgarini Mağarası-Sorkun Yaylası Şenpazar-Pınarbaşı, Azdavay-Yanıkali Konağı Azdavay Nalbantoğlu-Yanardağ-Ilıca Şelalesi (Azdavay-Pınarbaşı), Nalbantoğlu-Afetevleri-Ilıca Şelalesi (Azdavay-Pınarbaşı), Azdavay-Çatak Kanyonu Seyir Terası(Azdavay), Azdavay Şelalesi-Samancı-Tekşen Konağı, Azdavay Şelalesi Yanıkali Konağı(Azdavay), Azdavay-Nalbantoğlu- Zümrüt Köyü(Azdavay), Şenpazar-Ağlı Kalesi,Azdavay-Ağlı Kızılcasu Küre Ecevit Han-İstiklal Yolu Azdavay-Küre-Cide, Azdavay-Valay (Azdavay-Şenpazar) .

Tabiata Uyumlu-Dokusu Bozulmamış Kırsal Miras Gezisi:

Yemeni köyü camii (Abana), Merkez taş su değirmeni, İlişi Köyü su değirmeni, Dursun Köyü değirmeni, İbrahim Köyü değirmeni, Şeyhoğlu Köyünde samanlık-ambar, Keşlik köyünde ahşap cami, Beldeğirmeni köyü ahşap cami, Köseali-alantepe ahşap cami, Merkezde Sandıkçılıkaskıcılık (oyma işçiliği)(Bozkurt), Merkez ilçe Değirmenyanı (Çelebiler Mah.), Mamlay Değirmeni (Epçeler köyü), Karacakayadeğirmeni,Çatak değirmeni, Hamidiye Köyü değirmeni, Çağlar köyü ahşap cami, Kirazlı değirmeni, Kaşlıca köyünde sepet-küfe örmeciliği(Çatalzeytin), Merkezde Türkocağı binası, Askerlik şubesi ve cezaevi olarak kullanılan bina, Evrenye-Dibek arasında Bıçakçılar

Köyü (Bıçak imalatı)(İnebolu), Meyre Tapınağı (Aktaştekte Köyü-Daday), Pınarbaşı ilçesi Kerte-Horma Kanyonu civarında Çalkaya Köyü (antik kent)-Muratbaşı Köyü-Sümenler Köyü, Ersizlerdere mevkiinde Karadonu Köyü, Doğanlar Kalesi, Azdavayda Kayabaşı köyünde Nalbantoğlu Mah. ve Saba Mah.Azdavay Evlek köyü Muğlas Mah. Kırmacı Köyü Hacıömer Mah. Sarnıç Köyü, Azdavay Mehmetçelebi Köyü Merkez Mah., Ağlı AkdivanKöyü,

Küre-İnebolu arasında var olan, maden taşınmasında kullanılmış olan ve 1994 yılından beri kullanılmayan teleferik hattının turizme kazandırılması için projelendirilmesi. İstiklal yolunu takip edecek ve vadi ve nehirler üzerinden geçilen bir hat ortaya konabilecektir..

Pansiyonculuk:

Pansiyonluk yapmak için uygun ilçeler Azdavay Zümrüt Köyü, Pınarbaşı, Cide, Küre, Şenpazar'dır.Çatalzeytin Merkez – Kaşlıca Köyü'nde ve İnebolu'da da *düşük* seviyede pansiyonculuk yapılmaktadır.

Kır Havaasında Şehir Merkezleri:

Kır havaasında şehir merkezinde çok kısa mesafede tamamen kır yaşantısı aynı zamanda yine çok kısa mesafede şehir yaşantısı(banka, restoran,) görülebilen alanları ifade eder. Ağlı, Azdavay, Şenpazar, Pınarbaşı, Abana, Bozkurt, Çatalzeytin, İnebolu, Daday

Aktif Yayılacılık:

Göynük Dağı Yaylası ve Uluyayla(Bozkurt), Çatalzeytin Yaylaları

Kelebek Gözlemciliği:

Çatak kanyonu Ahat Köyü Örencik Mah., Buz Mağarası, Pınarbaşı Karafasıl Köyü, Ilıcada kış kelebeği (yüksek değer), Taşköprü, Akçay, Karaçay Dereleri(Çatalzeytin)

Kuş Gözlemciliği İmkani:

Bu bölgede kuş gözlemciliği kartal ve kuş yuvası gözlemi,çıplak gözle gözlenebilme, (ağaçkakan gözlenmesi gibi), yapılabilir. Tüm ilçelerde ormana bağlı kuş gözlemleri imkanı mevcuttur.Ginolu Mevkii(Çatalzeytin), Devrekani-Hacıhasan Köyü(İnebolu)

Sportif Olta Balıkçılığı İmkânı:

Azdavay Çatak kanyonu içindeki göletler(Tatlısu tekiri,sardalya), Küre karaman köyü karaman deresi (alabalık), Küre Çatak Barajı, Azdavay merkezi Saray Köyü Dereyücek Köyü, Ağlı Gölcüğez Köyü, Abana, Ezine Çayı(Bozkurt), Akçay,Karaçay, Kirazlıçayı(Çatalzeytin), Yumurtacı Göleti, Beyler Barajı, Taşçılar Göleti, Bezirgan Göleti, Cörümören Irmağı (Daday), Karaçonak Barajı(Merkez),

Kış SporlarıPotansiyeli :

İlçelerde kayak, kar yürüyüşü yapılabilmektedir.

Yaralığözün Bozkurt'a bakan kuzey yüzünde küçük çapta kayak yapılabilecek alanvar (Bozkurt)

Estetik Şelale Bulunan Yerler:

Azdavay Saray ve Çatak Şelalesi, (27 metreden dökülüyor), Şenpazar Poyracık Şelalesi, Abana'da kanyonda küçük bir şelale,Uçan Şelale(Çatalzeytin), Okçular Köyü -Okçular Şelalesi(Araç),

Estetik Göl/Baraj Olan Yerler:

Çatak baraj göleti, Tuzaklı Köyü - Tuzaklı göleti (Araç), Küçük Su Göleti(Taşköprü), Gürleyik, Gökçe ağaç Şelaleleri(Hanönü)

Botanik Gezilerine Uygun Saha:

Yaralığöz mevki vadileri(Bozkurt), Çatak Kuru Yaylası (Çatalzeytin)?,Pınarbaşı Sorkun Yaylası, Azdavay Suğla Yaylası, Ballıdağ ve Çatak Kanyon yolu, Cide Armutlu Yaylası Loç Vadisi, Küre Ersizler Karacehennem Vadisi ve Çuhadoruğu, Ağlı ilçesi Ballıdağ yolu,

Garantili Yaban Hayatı Gözlemi:

Yaralığöz ayı, karaca, yaban tavşanı(Bozkurt), Ginolu'nda kuş, Aşağısöğüt yaban domuzu, Kaymaz köyünde kurt gözlemi(Çatalzeytin, İnebolu'da yaban domuzu gözlemi, Azdavay Çatak ve Nalbantoğlu Mahallelerinde ayı ve geyik gözlemi, Cide Armutlu yaylası karaca gözlemi, Pınarbaşı Kurtgirmez'de ayı ve geyik gözlemi, Pınarbaşı Kokurdan Yaylası ayı, geyik ve kuş gözlemi, Azdavay Çamlıbük köyü Emre mah.

İzole İlginç Ekosistemler:

Sümenler Köyü Mevkii, Çatak Vadisi, Karkuyusu, Koru Yaylası(Çatalzeytin), Horma kanyonu, Kurtgirmez Köyü, Gümrütler Köyü Çatalçammevkii, Kokurdan Yaylası,

Yüksek Falezler:

Abana Hacıveli falezleri, Ginolu(Çatalzeytin), Doğanyurt-İnebolu arası falezler ,

Ormanaltı Florası Tanımına Gezi İmkkanı(mantar vb) :

Tüm ilçeler.

Köy Pazarları (dağ meyvelerinden reçel, marmelat, kurutulmuş meyve satılması kaydıyla) :

Tüm ilçelerde köy pazarı bulunmaktadır.

Çayır Şeklinde Gruplanmış Dağ Çiçekleri Gezisi :

Göynük (Bozkurt), Koru Yaylası(Çatalzeytin),Pınarbaşı Kokurdan Yaylası ile Namazgah Mevkii arasındaki alanda çeşitli orkide türleri bulunmaktadır.

Gastronomi Gezisi :

Kastamonu'nun bütün ilçelerinde yöreye özgü yöresel yemekler bulunmaktadır. Cide, Şenpazar, Pınarbaşı ve Azdavay, Daday İlçelerinin gastronomi değerlerinin öne çıkarılarak ziyaretçilerin daha fazla yöre halkına gelir bırakması sağlanmalıdır. Aynı zamanda Kastamonu Merkez ve tüm İlçelerinde doğal ürünlerin ceviz, turşu, fındık, pekmez, kurutulmuş sebze, kurutulmuş meyve, konserve gıdalar, reçel, vb. ürünlerin turizm pazarında değerlendirmesi turizme ilave değer katacaktır.

Festivaller:

Göynük, Mamatlar, Koçuğaz (Temmuz ilk haftası-Ağustos ilk haftası) , Görentaş Köyü kestane duası(Bozkurt), Dört divan Karacakaya, Koru yaylası şenlikleri (temmuz ayı),



Yukarı sökü kuşüzümü yayla şenlikleri (Temmuz ayı)(Çatalzeytin),Küre Belören Kızak yarışları, Ağlı Sinan Mah. Kızak yarışları

Yamaç Paraşütü:

Boyalı Kavak Yaylası ve Asar Kalesi (Araç), Geriş Tepesi(İnebolu)

Off-Road:

Yaralığöz, Ersizdere-İnebolu, Azdavay-Zümrüt Köyü, Doğanyurt-Cide, Dere yayla bölgesi(Araç), Tosya-Dipsizgöl-Gavurdağı.

Safari(Jeep ve ATV):

Daday, Azdavay, Pınarbaşı

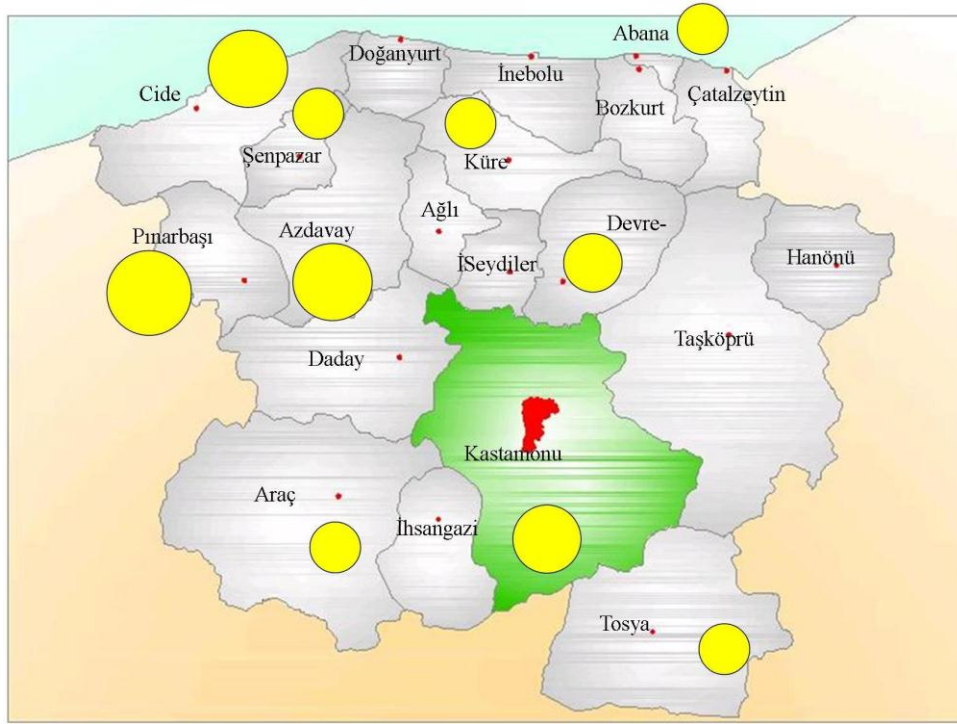
Doğa Gezisi Rotalarının Aktivite Çeşitliliği								
Aktivite/ Değer Doğa Gezisi Rotaları	Rafting	Canyoning/ Kanyon Yürüyüşü	Dağ Bisikletçiliği	Mağaracılık	At Biniciliği	Kampçılık	Doğa Yürüyüşü	Aktivite Toplamı
Daday İlçesi Çömlekçiler Köyü Güzergahı					X	X	X	3
Araç İlçesi Türklük Oluğu Mevkii-Halaçoğlu Yaylası-Taşçılar Köyü Hattı					X	X	X	3
Araç İlçesi Dere Yayla Bölgesi;Sıra Gözü-Gölcük- İkiornaz-Munay- Uğru-Kirazlı Hattı					X	X	X	3
Puvalza-Yazıköy- Asar Kale Yolu Hattı					X	X	X	3
Daday-Araç İlçeleri arası orman yolu hattı					X	X	X	3



Sıragözü- Yuvalca Yayla Yürüyüş Parkuru					X	X		2
Sıragözü- Fındıklı-Muna- Kirazlı Yayla Yürüyüş Parkuru					X			1
Yaralıgöz Yürüyüş Parkuru				X		X	X	3
Yukarıberçin Köyü-Büyük Hacet Yürüyüş Parkuru						X	X	2
Bostan-Büyük Hacet Yürüyüş Parkuru						X	X	2
Hacıveli Kanyonu Yürüyüş Parkuru		X				X	X	3
Dipsizgöl Yürüyüş Parkuru			X			X	X	3
Beyler Barajı- Sarpınalınca Mağarası Yürüyüş Parkuru			X	X			X	3
Ballıdağ Yürüyüş Parkuru			X				X	2
Yeşilgöl Yürüyüş Parkuru			X				X	2
Sorkun Yaylası- İlgarini Mağarası- Topmeydanı Yürüyüş Yolu			X	X	X		X	4
Sorkun Yaylası- Menük Mahallesi Yürüyüş Yolu			X		X	X	X	4
Oruç Mahallesi- Sorkun Yaylası- Çaldibi Sırtı Yürüyüş Yolu				X			X	2
Medil Mağarası Yürüyüş Yolu				X			X	2
DamlaMah.- Nalbantoğlu Mah. Yürüyüş Yolu			X			X	X	3
Şenpazar- Poyracık Şelalesi Parkuru			X				X	2
Dağlı- Harmangeriş Yürüyüş Yolu							X	1
Salman-Kızılca Zümrüt Köyü			X			X	X	3



Şenpazar-Kızılcasu				X			X	2
Harmangeriş-Muna(Cide)				X			X	2
Dağlı-Valla Kanyonu		X		X		X	X	4
Şenpazar-Azdavay 1(Ambarlı)						X	X	2
Şenpazar-Azdavay 2(Menteşe Değirmeni)						X	X	2
Şenpazar-İlica Şelalesi						X	X	2
Poyracık Şelalesi-Azdavay Şelalesi		X		X		X	X	4
Şenpazar-Pınarbaşı		X		X		X	X	4
Şenpazar-İlica Şelalesi-Valla Kanyonu-İlgarini Mağarası-Sorkun Yaylası		X		X		X	X	4
Azdavay-Yanıkali Konağı						X	X	2
Kızılkaya-Küre Ecevit Han-İstiklal Yolu						X	X	2



Kastamonu'nun doğa turizmi değerleri öne çıkan ilçeleri

Kastamonu'nun doğa turizmi yönünden öne çıkan ilçeleri;

- Merkez ilçe, (İlgaz Dağı Milli Parkı, Şerife Bacı Tabiat Parkı)
- Azdavay İlçesi, (Küre Dağları Milli Parkı)
- Pınarbaşı İlçesi, (Küre Dağları Milli Parkı)
- Şenpazar İlçesi, (Küre Dağları Milli Parkı)
- Devrekân ilçesi

- Tosya , (Dipsizgöl Tabiat Parkı)
- Abana ilçesi Cide ilçesi, (Küre Dağları Milli Parkı)
- Araç İlçesi olmaktadır.

Bu ilçelerde turizm odaklanması ve gelişimi için yapılması gerekenlere geçmeden önce Milletlerarası seviyede önemli olan sahaların özellikleri incelenerek doğa turizmi konusunda bu sahalardaki deneyimlerin neler olduğu, geliştirilebilmesi için gerekenler, diğer bölgelere yaygınlaştırılması imkanları irdelenecektir.

Kastamonu İli'nin Tabiat Parkları:

ŞEHİT ŞERİFE BACI TABİAT PARKI;

Şehit Şerife Bacı Tabiat Parkı Batı Karadeniz bölgesinde yer almakta olup; Deniz seviyesinden 700 m yükseklikte çam ağaçlarıyla kaplı düz bir alanda Kastamonu ili Merkez ilçesinde yer almaktadır. Kastamonu – Çankırı devlet karayolu üzerinde bulunan Tabiat Parkı Kastamonu Merkezine 12 km. uzaklıkta olup asfalt yolla ulaşım sağlanmaktadır. Kastamonu'dan tabiat parkına şehirlerarası otobüs ve minibüs ile ulaşım imkanı bulunmaktadır. Alana en yakın liman İnebolu limanı olup deniz ulaşım seferleri yoktur. Ticari gemi faaliyetleri vardır. Kastamonu havaalanı 2012 yılı sonunda tamamlanacaktır. Demiryolu ulaşımı yoktur. Ankara-Kastamonu karayolu uzunluğu 245 km., İstanbul-Kastamonu karayolu uzunluğu 508 km.'dir. Kastamonu ili meskun sahanın zemini, genel olarak eosen yaşlı kumtaşı formasyonlarından oluşmuştur. Düz kısımlar derelerin getirdiği tortular ile yamaçlardan gelen birikinti malzemelerinden ibarettir. Kumtaşı değişik kalınlıkta olup, güneybatı-kuzeydoğu yönünde yaklaşık 20-25 metre civarındadır. Bölge 1.Derece tehlikeli deprem bölgesindedir. Bölge geneli, Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Deprem Araştırma Daire verilerine göre 1. Derece deprem bölgesi içerisinde yer aldığından ve Kuzey Anadolu Deprem kuşağı içerisinde bulunduğundan yapılacak tüm yapı ve tesislerin projelendirilmesi ve uygulamasında bu özelliğin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Şehit Şerife Bacı Tabiat Parkını oluşturan Sarıçam (Pinus Silvestris) ve Karaçam (Pinus nigra) türleri arasında sayılabilir. Saha civarında ayı, tavşan, kirpi, yaban domuzu, sansar gelincik, karaca gibi memeli hayvanlara rastlanabilmektedir. Sahada ormana bağlı kuşlar yanında yer yer göçmen kuşlar da görülür.

Şehit Şerife Bacı Tabiat Parkı'nın öne çıktığı ve sunduğu aktiviteler;

- Dağ Bisikletçiliği ve Bisiklet Gezileri,
- ATV'lerle geziler,
- Aile/Yerli Turistler,

Şehit Şerife Bacı Tabiat Parkı Turizm Talebi Değerleri

Hali hazırdaki ziyaretçi sayısı (1 yıl)	5.500 kişi
Para harcama	Yeme-içme, piknik vb.
Ziyaretçi Profili	Arkadaş Grupları : %45 Aileler : %35 Tur grupları (tanıdık ve benzer talepteki kişilerin bir araya gelmesi şeklinde) : %10 Diğerleri : %10
Geliş sebepleri:	1- Stres Atma 2- Dostlarla vakit geçirme
Kıyaslanabileceği bir saha	

107

Şehit Şerife Bacı Tabiat Parkı Turizm Arzı Değerleri

Ulaşılabilirlik		
Sahanın Ulusal havaalanına yakınlığı	Kolay derecede yakın; 5 dakika	
Alana Ulaşım	Özel taşıt (x) Toplu taşıma (x) Diğerleri (x) (Bisiklet, motosiklet, yürüyüş, atlı vb.)	.
Ulaşım için problemler: Yoktur.		

Altyapı	Yetersiz	Yeterli	İyi	Açıklama
Taşımacılık ağı		X		Bazı bölgelerde yeterli
Yerel ağ (toprak, asfalt)		X		Bazı bölgelerde yeterli
Anayollara bağlantı		X		Bazı bölgelerde iyi



Yerel genel taşımacılık				Köylere minibüsler az
Programlar				Uzun devreli gelişme planı çerçevesinde henüz oluşturuluyor
Ücretler		X		
Ring patikaları		X		Var ve yenileri oluşturuluyor
İşaret levhaları	X	X		Yapılıyor, yer yer tamam,
Genel yer işaret levhaları	X			Yapılmakta
Bilgi panoları	X			Yapılmakta,
Araçlar için park kapasitesi		X		
Bilgi alma ve tercüme kolaylıkları	X			Yeterli değil,
Restoran sayısı	X			Turizme uygun nitelikliler yetersiz
Alanda bulunan tesisler				
Sahadaki tesisler	Yetersiz	yeterli	iyi	Durum açıklaması
Rekreasyonel tesisler	X			Uzun devreli gelişme planına göre yapılabilir.
Spor tesisleri	X			
Diğerleri	X			

Doğal Kaynakların Potansiyeli							
Kaynak adı	Var	1	2	3	4	5	Açıklama
Dağlar							Peyzaj, Jeomorfoloji,
Ormanlar	X					X	Peyzaj değeri
İzole alanlar							
Şelaleler							
Göller	-						Göl ekosistemi yoktur
Nehirler							
Yaylalar							
Mağaralar							
Yaban hayatı	X				X		
Memeli	X				X		
Kuşlar	X				X		
Kelebekler	X				X		
İklim	X				X		
Peyzaj dokusu	X				X		Çeşitlilik öne çıkar
Kanyonlar							Dev kanyonlar,
Tabiatla uyumlu kültürel miras							Tabiata uyumlu hayat tarzı,
1-5 arası değerlendirme şekli;							
1) İnsanlar sahayı özellikle bu kaynak için ziyaret ederler, çekirdek üründür,							

- 2) Kaynak alanı ziyaretçiler tarafından mutlaka ziyaret edilir,
- 3) Alanda kaynağın olması ziyaretçi deneyimine katkı sağlar,
- 4) Herhangi bir farklı şey sunmaz,
- 5) Turizm için ilginç değil,

DİPSİZGÖL TABİAT PARKI;

Dipsizgöl Tabiat Parkı Batı Karadeniz bölgesinde 41 derece 21' kuzey enlemi ile 33 derece 46' doğu boylamları arasında yer alır. Deniz seviyesinden yüksekliği 775 m'dir. Yüzölçümü 13.108.1 km² dir. Kastamonu ilinin geneli engebeli arazilerden oluşmaktadır. Kastamonu – Tosya ilçesi içinden Çiftler Köyüne geçilerek ulaşılır. Tosya – Ankara Karayoluna 9 km mesafededir. Yolun tamamına yakını asfalt olup ulaşım rahattır. Kastamonu İl Merkezine 95 km. ve Tosya ilçesine 25 km uzaklıktadır. Kastamonu ili meskun sahanın zemini, genel olarak eosen yaşlı kumtaşı formasyonlarından oluşmuştur. Düz kısımlar derelerin getirdiği tortular ile yamaçlardan gelen birikinti malzemelerinden ibarettir. Kumtaşı değişik kalınlıkta olup, güneybatı-kuzeydoğu yönünde yaklaşık 20-25 metre civarındadır. Bölge 1.Derece tehlikeli deprem bölgesindedir. Bölge geneli, Afet İşleri Genel Müdürlüğü, Deprem Araştırma Daire verilerine göre 1. Derece deprem bölgesi içerisinde yer aldığından ve Kuzey Anadolu Deprem kuşağı içerisinde bulunduğundan yapılacak tüm yapı ve tesislerin projelendirilmesi ve uygulamasında bu özelliğin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Saha içerisinde göl oluşumu bulunmaktadır. Gölü besleyen bir dere bağlantısı yoktur. Ancak saha üzerinden akar dere geçmektedir. Dipsizgöl Tabiat Parkını oluşturan Karaçam (Pinusnigra) olup, Gürgen (Carpinusbetulus) ve Meşe türleri (Quercus sp) öncelikli türler arasında sayılabilir. Saha civarında ayı, tavşan, kirpi, yaban domuzu, sansar gelincik, karaca gibi memeli hayvanlara rastlanabilmektedir. Sahada ormana bağlı kuşlar yanında yer yer göçmen kuşlar da görülür.

Dipsizgöl Tabiat Parkı'nın öne çıktığı ve sunduğu aktiviteler;

- Dağ Bisikletçiliği ve Bisiklet Gezileri,
- ATV'lerle geziler,

- Aile/Yerli Turistler,
- Yürüyüş ve Sırt Çantalı Geziler
- Fotosafariler

Dipsizgöl Tabiat Parkı Turizm Talebi Değerleri

Halihazırdaki ziyaretçi sayısı (1 yıl)	3.000 kişi
Para harcama	Yeme-içme, piknik vb.
Ziyaretçi Profili	Arkadaş Grupları: %30 Aileler : %55 Tur grupları (tanıdık ve benzer talepteki kişilerin bir araya gelmesi şeklinde) : %15
Geliş sebepleri:	Stres Atma, Dostlarla vakit geçirme, Doğa Turizmi
Kıyaslanabileceği bir saha	

110

Dipsizgöl Tabiat Parkı Turizm Arzu Değerleri

Ulaşılabilirlik		
Sahanın Ulusal havaalanına yakınlığı	Orta derecede yakın; 1- 2 saat	
Alana Ulaşım	Özel taşıt (x) Toplu taşıma (x)	.
Ulaşım için problemler: Yoktur.		

Altyapı	Yetersiz	Yeterli	İyi	Açıklama
Taşımacılık ağı		X		
Yerel ağ(toprak, asfalt)		X		
Anayollara bağlantı		X		
Yerel genel taşımacılık				
Programlar				Uzun devreli gelişme planı çerçevesinde henüz oluşturuluyor
Ücretler		X		
Ring patikaları		X		Var ve yenileri oluşturuluyor



İşaret levhaları	X	X		Yapılıyor, yer yer tamam,
Genel yer işaret levhaları		X		Yapılmakta
Bilgi panoları	X			Yapılmakta,
Araçlar için park kapasitesi		X		
Bilgi alma ve tercüme kolaylıkları		X		
Restoran sayısı	X	X		
Alanda bulunan tesisler				
Sahadaki tesisler	Yetersiz	Yeterli	İyi	Durum açıklaması
Rekreasyonel tesisler		X		Uzun devreli gelişme planına göre yapılabilir.
Spor tesisleri	X			
Diğerleri				

Doğal Kaynakların Potansiyeli							
Kaynak adı	Var	1	2	3	4	5	Açıklama
Dağlar							
Ormanlar	X			X			Peyzaj değeri
İzole alanlar							
Şelaleler							
Göller	X		X				
Nehirler							
Yaylalar							
Mağaralar							
Yaban hayatı	X				X		
Memeli	X				X		
Kuşlar	X				X		
Kelebekler							
İklim	X				X		
Peyzaj dokusu	X				X		Çeşitlilik öne çıkar
Kanyonlar							Dev kanyonlar,
Tabiatla uyumlu kültürel miras							Tabiata uyumlu hayat tarzı,
1-5 arası değerlendirme şekli; 1 İnsanlar sahayı özellikle bu kaynak için ziyaret ederler, çekirdek üründür, 2 Kaynak alanı ziyaretçiler tarafından mutlaka ziyaret edilir, 3 Alanda kaynağın olması ziyaretçi deneyimine katkı sağlar, 4 Herhangi bir farklı şey sunmaz, 5 Turizm için ilginç değil,							

YEŞİLYUVA TABİAT PARKI;

Abana-Çatalzeytin devlet karayolu üzerinde bulunan Tabiat Parkı Kastamonu Merkezine 97 km. ve Abana'ya 3 km. uzaklıkta olup asfalt yolla ulaşım sağlanmaktadır. Kastamonu Abana arası otobüs ve minibüs ile ulaşım imkanı bulunmaktadır. Alana en yakın liman İnebolu limanı olup deniz ulaşım seferleri yoktur. Ticari gemi faaliyetleri vardır. Kastamonu havaalanı 2012 yılı sonunda tamamlanacaktır. Demiryolu ulaşımı yoktur. Ankara-Kastamonu karayolu uzunluğu 245 km., İstanbul-Kastamonu karayolu uzunluğu 508 km.'dir.

Abana'da ana kayaç, Kretase'ya ait fliş serleridir. Ezine çay yatağında yer alan yeni alüvyonun genişliği yer yer 400 m.'ye ulaşır. İlçenin güneyi sert kalker ve kilaşlarından ibarettir. Kuzeyde Bahçe Dere civarında (Ezine Çayı'nın doğu-batı yamacında) flişin bileşimindeki kil oranı artar. Ayrıca örtü malzemedeki kalınlaşma görülür. Flişlerin genel doğrultusu doğu-batı, eğimleri ise N 40-80'dir. Jeoteknik yönden flişler yerleşime elverişli zeminlerdir. Alüvyon emniyetli taşıma gücü oldukça düşüktür. Fakat yerden genellikle örtü malzeme hiç yok veya çok incedir. Yeraltı suyu seviyesi alüvyonda 2 metreden daha derinde olup temellere hiçbir etkisi görülmemiştir. Abana, Türkiye deprem bölgeleri haritasına göre 4. Derece deprem bölgesinde bulunur. Saha içerisinde bulunmamakla birlikte sahaya yaklaşık 500 metre mesafede Hacıveli Kanyonu bulunmaktadır.

Yine sahanın kuzey sınırı olan Çatalzeytin-Abana Karayolunun bitişiği plaj olarak kullanılmaktadır. Saha eğimli arazi üzerine kurulmuştur. Yeşilyuva Tabiat Parkını oluşturan kayın (*Fagus orientalis*), gürgen (*Carpinus betulus*), kestane (*Castanea sativa*) ve meşe türleri (*Quercus sp.*) ile ibrelilerden Sarıçam (*Pinus silvestris*) ve Kızılçam (*Pinus brutia*) türleri arasında sayılabilir. Saha civarında tavşan kirpi, yaban domuzu, sansar gelincik karaca gibi memeli hayvanlara rastlanabilmektedir. Sahada ormana bağlı kuşlar yanında yer yer göçmen kuşlar da görülür.

Yeşilyuva Tabiat Parkı'nın öne çıktığı ve sunduğu aktiviteler;

- Aile/Yerli Turistler,
- Yürüyüş ve Sırt Çantalı Geziler
- Kanyonculuk –Canyoning,

- Doğa Gezileri,
- Fotosafariler,

Yeşilyuva Tabiat Parkı Turizm Talebi Değerleri

Hali hazırdaki ziyaretçi sayısı (1 yıl)	2.600 kişi
Para harcama	Yeme-içme, piknik vb.
Ziyaretçi Profili	Arkadaş Grupları: %55 Aileler : %35 Tur grupları (tanıdık ve benzer talepteki kişilerin bir araya gelmesi şeklinde) : %10
Geliş sebepleri:	Stres Atma, Dostlarla vakit geçirme, Doğa Turizmi
Kıyaslanabileceği bir saha	

113

Yeşilyuva Tabiat Parkı Turizm Arzu Değerleri

Ulaşılabilirlik		
Sahanın Ulusal havaalanına yakınlığı	Zor derecede ; 2 -3 saat	
Alana Ulaşım	Özel taşıt (x) Toplu taşıma (x)	.
Ulaşım için problemler: Yoktur.		

Altyapı	Yetersiz	Yeterli	İyi	Açıklama
Taşımacılık ağı		X		
Yerel ağ (toprak, asfalt)		X		
Anayollara bağlantı		X		
Yerel genel taşımacılık Programları				Uzun devreli gelişme planı çerçevesinde henüz oluşturuluyor
Ücretler		X		
Ring patikaları		X		Var ve yenileri oluşturuluyor
İşaret levhaları	X	X		Yapılıyor, yer yer tamam,



Genel yer işaret levhaları		X		Yapılmakta
Bilgi panoları	X			Yapılmakta,
Araçlar için park kapasitesi		X		
Bilgi alma ve tercüme kolaylıkları		X		
Restoran sayısı	X	X		
Alanda bulunan tesisler				
Sahadaki tesisler	Yetersiz	Yeterli	iyi	Durum açıklaması
Rekreasyonel tesisler		X		Uzun devreli gelişme planına göre yapılabilir.
Spor tesisleri	X			
Diğerleri				

Doğal Kaynakların Potansiyeli							
Kaynak adı	Var	1	2	3	4	5	Açıklama
Dağlar							
Ormanlar	X			X			Peyzaj değeri
İzole alanlar							
Şelaleler							
Göller							
Nehirler							
Yaylalar							
Mağaralar							
Yaban hayatı	X				X		
Memeli	X				X		
Kuşlar	X				X		
Kelebekler							
İklim	X				X		
Peyzaj dokusu	X				X		Çeşitlilik öne çıkar
Kanyonlar							Dev kanyonlar,
Tabiatla uyumlu kültürel miras							Tabiata uyumlu hayat tarzı,
1-6 arası değerlendirme şekli; 1 İnsanlar sahayı özellikle bu kaynak için ziyaret ederler, çekirdek üründür, 2Kaynak alanı ziyaretçiler tarafından mutlaka ziyaret edilir, 3Alanda kaynağın olması ziyaretçi deneyimine katkı sağlar, 4Herhangi bir farklı şey sunmaz, 5Turizm için ilginç değil,							

Milletlerarası seviyede bilinirliği olan sahalara;

4.4 KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI;



Karadeniz Bölgesi'nin batısında, Küre Dağları üzerinde yerleşik Milli Park, tamamen bir plato karakteri taşır. Küre Dağları Milli Parkı'nın kapladığı alanın yüzölçümü 37.753 hektara, çevresindeki tampon bölge ise 134.366 hektardır. Yakın çevresinde süregelen hayat, Milli Park sınırları içerisine yayılmamış ve milli park içerisinde hiçbir yerleşim kurulmamıştır. Yani, doğu-batı doğrultusunda uzanan Milli Park, yakın çevresi için fiziksel ve sosyal anlamda bir eşik niteliğindedir.

Batı'da Bartın Çayı'ndan başlayan Küre Dağları, yaklaşık 300 kilometrelik uzunluğuyla Doğu'da Kızılırmak'a ulaşır. "İsfendiyar Dağları" adıyla da anılan sıradağlar Kuzey'de Karadeniz'e, Güneyde Gökırmak'a uzanır. Hareketli topografik yapısıyla, bu sıradağlar önemli bir peyzaj çeşitliliğinin de ev sahibidir. Orman, akarsu, çayır ve mera, maki, kayalık alanlar ve mağaralar, kıyı ve geleneksel tarım alanları gibi ana ekosistem tiplerini bir arada barındıran zengin habitatlarını, Anadolu'nun kuzeyini bir baştan ötekine saran kıyısal dağ sisteminin parçası olmasına borçludur.

Küre Dağları, orta yükseklikte bir dağ sırası olarak sınıflandırılır. Zira en yüksek zirvesi, 2019 metre yüksekliğiyle Devrekâni ve Abana arasında yerleşik Yaralıgöz Dağı'dır. Sistem içerisindeki, tek alt-alpin bölge de işte bu zirvededir. 1746 metrelik Ballıdağ, 1282 metrelik Karakuz, 1804 metrelik Göynük ve 1657 metrelik Dikmen Dağları, Küre boyunca diğer önemli yüksekliklerdir. Küre Dağları'nın fazla girintili çıkıntılı olmayan Karadeniz tarafı kıyıya paralel uzanır. Denize ulaştıkları vadilerde akarsular, küçük koylar; aniden yükselen kıyıları ise falezler meydana getirir. Kıyı şeridinin tipik görüntüsünü bu koy ve falezler şekillendirir. Dağların kuzey eteğini izleyen kıyı yoluna Amasra, Kurucaşile, Cide, İnebolu, Abana, Çatalzeytin, Türkeli ve Ayancık sıralanmışken; güneyinde Ulus, Pınarbaşı, Azdavay, Kastamonu, Taşköprü ve Boyabat yer alır.

Küre Dağları Milli Parkı'nın Milli ve Milletlerarası Önemi

İlk coğrafyacılarından biri olan Strabon, 2000 yıl önce yazdığı Geographika adlı kitabında "en iyi cins şimşir ağacı en çok Amastris [Amasra] topraklarında yetişir" deyip Küre Dağları Milli Parkı ve çevresinin iklimine ve ormanlarına daha o zamanlardan dikkat

çekiyor. Evliya Çelebi ise Seyahatnamesi’nde Amasra yöresi ormanlarını yani Küre Dağları Mili Parkı bölgesini “ağaç deryası” olarak betimliyor.

Günümüzde tehlike altındaki “Karadeniz Nemli Karstik Orman” ekosistemlerinin, en iyi yabanıl örneklerine sahip Küre Dağları Milli Parkı, Avrupa’da korunması gereken 100 Orman Sıcak Noktası içinde yer alır. Sıcak Nokta, doğa korumacıların dünyada endemizm düzeyi yüksek ve aynı zamanda hızla habitat kaybına uğrayan alanları tarif etmek üzere kullandıkları terimdir.

Genetik,tür, habitat ve ekolojik süreçler çeşitliliği, nadir ve nesli tehlike altındaki türlerin varlığı, ekosistemlerin dış etkenlere hassaslığı, yaşlılığı ve olgunluğu; bir alanın doğa koruma açısından önemini ortaya koyan çeşitli etkenler arasında sayılır.

“Kuzey Anadolu ve Kafkasya Ilıman Kuşak Ormanları” Dünya Doğayı Koruma Vakfı’nın (WWF) doğa koruma açısından küresel düzeyde öncelikli 200 ekolojik bölgeden biridir. Küre Dağları Milli Park alanı da, 157 endemik bitki türü ve bunlar içinde nesli tehlike altında olan 59 bitki taksonu barındırdığından bu çok değerli bölgenin bir parçasıdır.

Taşıdığı tüm bu özellikler dolayısıyla alan 2000 yılında “Milli Park” statüsü ile koruma altına alındı. Buna ek olarak, korunması amaçlanan biyolojik çeşitliliği güvence altına almak için “tampon bölge” kavramı da Türkiye’de ilk kez Küre Dağları Milli Parkı ile gündeme geldi.

Küre Dağları Milli Parkı’nın Doğa Turizmi Potansiyelinin öne çıktığı ve sunduğu aktiviteler;

- Yürüyüş ve Sırt Çantalı Geziler
- Dağ Bisikletçiliği ve Bisiklet Gezileri,
- Atlı geziler,
- ATV’lerle geziler,
- Kanyonculuk –Canyoning,

- Rafting,
- Mağaracılık,
- Adrenalin gezileri (kaya tırmanıcılığı vb.)
- Yaban Hayatı ve Kuş Gözlemciliği (fauna gezileri),
- Doğa Gezileri,
- Bakir Orman Gezileri,
- Fotosafariler,
- Botanik gezileri,
- Kırsal Miras Gezileri,
- Doğa Eğitimi Programları,
- Bilimsel turizm,
- Aile/Yerli Turistler,
- Konferans ve İş Gezginleri,
- Geçerken Uğrayan Turist ve Deniz-Kum-Güneş Turisti,
- Enteresan Peyzajlara geziler (jeoturizm),
- Yayla gezileri,
- Köy ortamında ev pansiyonu konaklaması, çitlik turizmi,
- Köy ürünleri satın alma,
- Ahşap el sanatı ürünleri satın alma,

Küre Dağları Milli Parkı'nın Doğa Turizmi Yönetimi Amaçları:

- **Yüksek kalitede küçük ölçekli hizmetler**, yerli ve yabancı konuklara iyi bilgi ve açıklamalar içeren, iyi yönetilen doğa turizm köyleri ağı oluşturmak;
- **Nitelikli Alan Kılavuzları** yetiştirmek,
- **Nitelikli konaklama yerlerinin** oluşmasını teşvik etmek;
- **Rotalar**: Yürüyüş ve dağ bisikleti patikalarından oluşan bölgesel bir ağ kurmak, Doğa ve kültür gezileri için önemli **rotalar** ve noktalar belirleme ve bunlara ulaşım ve **bilgilendirme planı** geliştirme.
- **Ulaşım**: Her köyde MP ile bağlantılı servislerin olması;

Küre Dağlarının 11 turizm fırsatı

- 1- Panparks (Avrupa'nın seçkin milli parklar ağı) üyesi olması,
- 2- Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlerle ulaşım açısından iyi bağlantıların bulunması,
- 3- Doğa turizmi sahalarına talebin artması,
- 4- Yönetim birimleri olan Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Doğa Koruma ve Milli Parklar) 10. Bölge Müdürlüğü ve Küre Dağları Milli Park Müdürlüğü'nün müspet yaklaşım ve kararlılıkları,
- 5- Yakınlarında Amasra ve Safranbolu gibi ünlü turizm merkezlerinin bulunması nedeniyle Küre Dağları Milli Parkı'nı bölgesel turizm arzıyla bütünleştirme ihtimali,
- 6- Milletlerarası turizm pazarında iyi bir görüntüsünün olması,
- 7- Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı'nda doğa turizmi odaklı gelişme bölgesi içine almış olması ve bunun sağlayabileceği destekler,
- 8- Planlama için yeterli zaman olması, çünkü turizm için aşırı bir talep henüz yoktur.
- 9- Milli ve Milletlerarası STK desteği,
- 10- Tur operatörlerinin alana karşı müspet yaklaşımları,
- 11- AB üyesi olunacak olması.

Küre Milli Parkı'na gelen (konaklayan) turist sayısının artış oranı öngörüsü:
(Camilla Bann 2010)

2010		12.000 kişi	
2011	%10	13.200	“
2012	%15	15.000	“
2013	%30	20.000	“
2014	%40	27.000	“
2015	%30	36.000	“

Bu öngörünün temelleri ;

- Park ve alan tesislerinin iyileştirilmesi, daha fazla ziyaretçiyi çekmeye devam edecektir;
- PAN Parklar ağına dâhil olunması, 2012'den sonra büyük bir uluslararası farkındalığa neden olacaktır;



- Park yönetimiyle birlikte çalışacak PAN Park Grubu'nun kurulması, bölgenin özellikle yurtiçi pazarda artan pazarlanması ve duyurulması için yeni bir araç sağlayacaktır;
- Yurtiçi yenilikçi gezi işletmenleri ve yabancı gezi toptancılarının ilgisinin artması daha uzun kalışlı paketleri getirecektir;
- Bunlar için; Büyük aksamaların olmadığı dengeli bir uluslararası politik durum varsayılmaktadır..

Küre Dağları Milli Parkı'nın ekoturizm potansiyelinin yüksek olduğu bölgelerde Doğa Turizmi Potansiyelini daha da geliştirmek için aşağıdaki hususlar planlanmaktadır;

- Panparks sürecinden yararlanma,
- Yerel Hizmetlerin sunumu: konaklama, yöresel yiyecekleri sunan lokanta, yöresel ve parkla ilgili eşyalar satan perakende satış yerlerini artırma;
- Alan Kılavuzlarını geliştirici eğitim programları uygulama,
- Köy Turist Bilgi Noktaları (TBN) kurulması
- Toplu taşımaya önem verme,
- Tanıtıcı, bilgilendirici, açıklayıcı materyallerin sağlanması pazarlama etkinlikleri
- Etkinlikler, sanat ve el sanatları pazarları ve düzenli günlük geziler için belirli tarihleri olan yıllık program geliştirme,
- Alanda bir dağ bisikleti patikası ağı ve köyde bir bisiklet kiralama yeri oluşturma,
- Mimari mirası koruma,
- Özel kuş gözlem ve yaban hayatı iz sürme programlarının geliştirilmesi,
- Dağa doğru uzanan vadilerde seyir alanlarının oluşturulması,
- Yol boyunca bilgilendirme/açıklama panolarının yerleştirilmesi,
- Dağ/kanyon kurtarma sistemi kurma,
- Otel ve pansiyon işletmenlerine yeşil işletme eğitimi,
- Kıyı bölgesinden servislerle "KDMP yeşil bölgesi iç kesimini ziyaret" imkanının başlatılması,
- Bölgesel Turizm Organizasyonlarına (Amasra Safranbolu) entegrasyon,
- Kamuoyu çevre bilinçlendirme kampanyası,

- Küre Dağları Milli Parkı Turizm Kurulunun oluşturulması,

Küre Dağları Milli Parkı Turizm Talebi Değerleri

Halihazırdaki ziyaretçi sayısı	45.000 kişi, Küre Dağlarını gezmek maksatlı gelen ve konaklayan (turist) : 15.000 kişi Ziyaretçi(konaklamayanlar) : 30.000 kişi
Para harcama	Konaklama, yeme-içme, yanında yöresel el sanatı ve yöresel kurutulmuş veya konserve ürünler alınarak para ödenmektedir. Kişi başına ortalama en az 30 TL harcama yapıldığı gözlemlenmiştir.
Ziyaretçi Profili	Bireysel gezginler: % 15 Eşler: %15 Aileler: %25 Tur grupları (tanıdık ve benzer talepteki kişilerin bir araya gelmesi şeklinde): %35 Diğerleri: %10
Gelişlerinin ilk on sebebi:	3- Doğa Gezileri, 4- Fotosafariler, 5- Kanyonculuk –Canyoning, 6- Kırsal Miras Gezileri, 7- Mağaracılık, 8- Botanik gezileri, 9- Yaban Hayatı ve Kuş Gözlemciliği (fauna gezileri), 10- Bakir Orman Gezileri, 11- Doğa Eğitimi Programları 12- Adrenalin gezileri (kaya tırmanıcılığı vb.)
Kıyaslanabileceği bir saha	Saha Kazdağları Milli Parkı ile kıyaslanabilir özelliklere sahiptir.

120

Küre Milli Parkı Turizm Arzı Değerleri

Ulaşılabilirlik		
Sahanın Ulusal- Uluslararası havaalanına yakınlığı	Orta derecede yakın; 3 saat (2-4 saat arasında)	
Alana Ulaşım	Özel taşıt (x) Toplu taşıma (x) Diğerleri (x) (Bisiklet, motosiklet, yürüyüş, atlı vb.)	Ziyaretçinin Genel ulaşım kanaati: Azdavay ve Pınarbaşı kolay ulaşılabilir, Daha uzak olan; Cide ve Şenpazar zor ulaşılabilir



		durumdadır.
Ulaşım için problemler: Milli Parkın iç yolları arazili olmayan araç ulaşımı için genelde uygun nitelikli değildir.		

Altyapı	Yetersiz	Yeterli	İyi	Açıklama
Taşımacılık ağı	X	X		Bazı bölgelerde yeterli
Yerel ağ(toprak, asfalt)	X	X		Bazı bölgelerde yeterli
Anayollara bağlantı	X	X		Bazı bölgelerde iyi
Yerel genel taşımacılık	X			Köylere minibüsler az
Programlar	X			Uzun devreli gelişme planı çerçevesinde henüz oluşturuluyor
Ücretler		X		
Ring patikaları		X		Var ve yenileri oluşturuluyor
İşaret levhaları	X	X		Yapılıyor, yer yer tamam,
Genel yer işaret levhaları	X			Yapılmakta
Bilgi panoları	X			Yapılmakta,
Araçlar için park kapasitesi		X		
Bilgi alma ve tercüme kolaylıkları	X			Yeterli değil,
Restoran sayısı	X			Turizme uygun nitelikliler yetersiz

Restoranların durumu	Kategori	Sayısı	Açıklama
	Turistik	3	Turistler için otantik yemekler
	Yerel	16	Yakın İlçeler dahil
Yemek standartları	Yüksek standartlı yemek sunanlar : 2 Yeterli standartta yemek sunanlar: 12 Kötü standartta yemek sunanlar : 5		

Barınma imkanları	Kategori	Kuruluş sayısı	Yatak Sayısı
Oteller	İyi	6	180
Hosteller	-	-	-
Yatak&kahvaltı oteli	Orta	5	120
Rota üstü kulübeler	-	-	-
Bungalov tarzı	İyi	2	90
Kamp alanı	-	-	-



Diğerleri: Pansiyon	Orta	5	30
---------------------	------	---	----

Sahanın kendine has özellikleri;			
Sunduğu değerlerden	Tek-eşsiz olanlar var mı?	Var	Kanyonlar, Peyzaj
	Biraz farklı ama değerli olanlar	Var	Mağaralar, Otantik doku
	Diğer ilgi çeken yerlere benzer olanlar	Var	Mağaralar
Alan turist ziyaret döngüsüne girecek şekilde turistlerin ilgisini çekecek diğer alanlara yakın mı?	Evet	Amasra: Gastronomi turizmi Safranbolu: Kültür turizmi	Yöresel yemek altyapısı Amasra turistlerine, Kırsal miras Safranbolu turistlerine hitap edebilir
Alandaki yabanıl varlıklar	Bayrak türler	Ayı Geyik	Ayının en önemli yayılım sahalarından
	Diğer ilginç yaban hayatı	Beyaz akbaba, Karaca, yaban domuzu Vaşak	Yaban hayatı varlığı özel bir zenginlik içerir.
	Endemik bitkiler,		157 tür
	Kelebekler	Apollon kelebeği	50'den fazla tür

Tatmin edici yaban hayatı izleme imkanı	Memeliler		Kuşlar	Açıklama
Garanti edilen türler var mı?	X		X	Ayı, ötücü orman kuşları
Genellikle rastlanma ihtimali	X		X	Yaban domuzu ve kartal türleri
Şans veya mevsime bağlı olanlar	X		X	Karaca, geyik, akbaba türleri
Alanda bulunan tesisler				
Sahadaki tesisler	Yetersiz	yeterli	iyi	Durum açıklaması
Rekreasyonel tesisler	X			Uzun devreli gelişme planına göre yapılabilir.
Spor tesisleri	X			
Diğerleri	X			

Doğal Kaynakların Potansiyeli							
Kaynak adı	Var	1	2	3	4	5	Açıklama
Dağlar	X		X				Peyzaj, Jeomorfoloji,
Ormanlar	X			X			Peyzaj değeri
İzole alanlar	X			X			
Şelaleler	X		X				
Göller	-						Göl ekosistemi yoktur
Nehirler	X			X			
Yaylalar	X		X				
Mağaralar	X		X				Sayısı çok fazladır
Yaban hayatı	X			X			
Memeli	X			X			
Kuşlar	X		X				
Kelebekler	X			X			
İklim	X				X		
Peyzaj dokusu	X	X					Çeşitlilik öne çıkar
Kanyonlar	X	X					Dev kanyonlar,
Tabiatla uyumlu kültürel miras		X					Tabiata uyumlu hayat tarzı,
1-5 arası değerlendirme şekli;							
6) İnsanlar sahayı özellikle bu kaynak için ziyaret ederler, çekirdek üründür,							
7) Kaynak alanı ziyaretçiler tarafından mutlaka ziyaret edilir,							
8) Alanda kaynağın olması ziyaretçi deneyimine katkı sağlar,							
9) Herhangi bir farklı şey sunmaz,							
10) Turizm için ilginç değil,							

Küre Dağları Milli Parkı'nın Taşıma Kapasitesi Analizi

Küre Dağları Milli Parkı ve Çevresinde yaşayan paydaş ve ilgi grupları ile yapılan birebir görüşmeler, çalıştaylar ve yönetici gözlemleri neticesinde aşağıdaki veri grupları elde edilmiştir.

Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi Değerlendirme şekli: 1- Tamamen sağlanabiliyor, 2- genel olarak sağlanıyor, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla sağlanamıyor 5- Hiç sağlanamıyor					
Göstergeler	1	2	3	4	5
Tüm ilgi grupları turizmden elde edilen gelirden eşit pay alırlar				X	
Tüm ilgi grupları turizm gelişimine oranlı bir miktar para yatırımı yapabilir		X			
Yerel ekonomi için turizm faydaları açıktır		X			
Turizm gelişimiyle ilgili paydaşların ihtiyaç, istek ve önerileri ele alınıyor		X			
Tüm ilgi gruplarına önem veriliyor	X				
İlgi gruplarının birbiriyle olan ilişkileri iyi		X			
Beraber çalışmanın önemi biliniyor		X			



İyi bir işbirliği içindeler		X			
Belirli kararların alınma amacı saklanmıyor			X		
Yerel ilgi grupları karar almada söz sahibi		X			
Bölgesel ilgi grupları karar almada söz sahibi		X			
Diğer sektörler de turizm gelişimine fayda sağlıyor				X	
Turizm kırsal ekonomiye destek veriyor		X			
Geleneksel faaliyetler ve üretim türleri turizm gelişiminden sonra gelişme gösterdi		X			
Turizm gelişimi istihdamı artırma beklentilerini karşılıyor				X	
Yerel halk, özellikle gençler için yeni iş imkanı ortaya çıktı				X	
Kendi turizm işini kurmak isteyenlere yeterli destek veriliyor				X	
Turizm işi kurmak için eğitim ve öğretim veriliyor		X			
Planlı turizm uygulaması yapılıyor		X			
Yerel köyler ve kamusal alanın özelliği turizmden sonra zarar görmemiştir.		X			
Turizm temel olarak yerel mal ve hizmetlerden faydalanır	X				
Bölgemizi ziyaret eden turist sayısı yeterlidir				X	
Turizm kültürel mirasın devamına yardımcı oluyor		X			
Turizm endüstriyel mirasın sürdürülmesi için yardımcı oluyor			X		
Turizm gelişimi peyzaj dokusuna zarar vermiyor		X			
Turizm doğanın korunmasına yardımcı oluyor		X			
Turizm kültürel manzaranın korunmasına yardımcı oluyor		X			
Turizm hayat kalitesini artırıyor		X			

Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- 1- Küre Dağları Milli Parkı'nın sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi yönünden bir problem yaşamamaktadır.
- 2- Ekonomik beklentiler ve turizme hazırlıklar mevcuttur, bu sürecin iyi yönetilmesi gerekir,
- 3- Ekonomik kaynak ayrılmalı, kaynakların turizm gelişimi için yerinde kullanımı sağlanmalıdır.
- 4- Turizm sosyal hayat için müspet etkiler yapmış, kültür ve tabiatın korunmasına imkan sağlanmıştır.

Ekolojik taşıma kapasitesi analizi

Faaliyet	Genel etkiler	Korunan alan üzerindeki etki	Etki		
			Kabul edilebilir	Kabul edilemez	Kabul edilebilir ancak;
Kamping&piknik	Menfi	Katı atıklar			Katı atıklara ait çözümler gerekir.

Ahşap Hediyelik eşyaların satılması,	Müspet	Sahadan şimşir kesmeye sebep olabilir			Planlı ve yasal üretime dayanmalı
Dağcılık, trekking	Müspet		X		
Su sporları	Menfi	Tehlike içermekte	X		Güvenlik tedbirleri alındığı takdirde
Rafting	Müspet				Güvenlik tedbirleri alındığı takdirde
Olta balıkçılığı	Menfi	Balık türleri yetersiz sayıdadır		X	MP içinde balıkçılık öngörülmemektedir.
Normal spor etkinlikleri	Müspet				Sadece belirtilen yerlerde yapılırsa
Yeme içme	Müspet		X		Yöre yemekleri öne çıkmalı
Doğa yürüyüşü	Müspet		X		Patikalar dışına çıkılmamalıdır
Mağaracılık	Müspet		X		Belirtilenlerde ve kılavuz eşliğinde olmalıdır.
Kanyoning	Müspet		X		Belirtilenler yerlerde ve kılavuz eşliğinde olmalıdır.
Yaban hayatı gözlemi	Müspet		X		Belirtilen yerlerde ve kurallara uygun olarak
Bilimsel geziler	Müspet		X		Alan kılavuzu eşliğinde,

Ekolojik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- 1- Küre Dağları Milli Parkı'nda özellikle katı atık sorunu görülmektedir.
- 2- Kanyonlara ve dağ gezilerine tehlikeli güzergahlar olmaları ve ölüme sebep olan kazalar olduğu için alan kılavuzu eşliğinde gidilmesi zorunluluğu olacaktır. Ayrıca bazı sahalar ziyarete tamamen kapatılmalıdır.
- 3- Bir dağ kurtarma timi ve kanyon kurtarma timi kurulması mecburiyeti vardır.
- 4- Müspet olarak ele alınan faaliyetler taşıma kapasitesinin altında olduğundan artırılması ve izlenmesi alakalı tedbirler alınacaktır.

İzlemeye esas olan **Ekolojik Göstergeler** aşağıdaki şekilde incelenmiştir.

- 1- tamamen doğru , 2- genel olarak doğru, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla yanlış 5- Hiç yok

Ekolojik taşıma kapasitesinin etkileri;					
Ekolojik göstergeler	1	2	3	4	5
Bitkiler turizm artışından etkilenmemektedir		X			
Yürüyüş yollarından yürümeyen turistler bitkilere çok zarar veriyor				X	
Turizmden dolayı daha fazla toprak erozyonu meydana gelmektedir					X
Korunan alanımızın suları gözle görünür şekilde kirlenmektedir		X			
Turizm gelişimi sebebi ile balık miktarı azalmıştır				X	
Korunan alanın yer altı suları içme suyu olarak kullanılabilir			X		
Turistler yaban hayatı için rahatsız edici bir faktördür				X	
Turizmden dolayı flora ve faunada ölümler artmıştır				X	

Ekolojik göstergelerin değerlendirmesiyle;

- 1- Flora ve faunanın henüz turizmden etkilenmediği,
- 2- Patika dışına çıkan turistlerin olduğu, bunların zararlara sebep olabileceği, uyarı, işaretlemeler ve alan kılavuzu sistemi ile bunların çözülebileceği,
- 3- Turistlerin yaban hayatını az da olsa rahatsız ettikleri, rahatsız az da olsa ettikleri, bunun da etkin denetim, alan kılavuzu, uyarılar, otokontrol gibi mekanizmalar ile çözülebileceği düşünülmektedir.
- 4- Netice olarak, Küre Dağları Milli Parkı'nda ekolojik göstergeler henüz önemli bir tehlike işareti vermemektedir. Ancak olumsuzluklar; alan kılavuzu, saha görevlisi, işaretler, tabelalar, bilgilendirme ve uyarılar gibi iyi bir ziyaretçi yönetim programı ile önlenebilecektir.

126

Fiziki/İdari taşıma kapasitesi incelemesi ve değerlendirmesi aşağıya alınmıştır;

1-Akıcı,yeterli2- iyi, 3- fena değil, 4- kötü, 5- çok kötü

Fiziki/İdari taşıma kapasitesi							
	Yer	Kapasite	1	2	3	4	5
Altyapı	Korunan alana giriş yolları			X			
	Korunan alandaki yol ağı						X
	Korunan alan içindeki toplu taşıma araçları						X
Park girişi	Park etme				X		
	akış				X		
Park yeri imkanları	Yer sayısı				X		
	Biletleme						X
	yönlendirme					X	
Bilgi imkanları	İşaret levhaları				X		
	Yetkililer						X
	Ziyaretçi merkezi				X		
	Ofisler					X	

Yiyecek içecek temini	Tedarik				X		
Ticaret	Seçenekler				X		
Kolaylık tesisleri	Tuvaletler					X	
	Atıkların toplanması					X	
Patika ağı	Yeterlilik durumu				X		
Yaban hayatı izleme noktaları	Sayısı ve uygunluğu					X	
Aktiviteler	seçenekler			X			
	Paket doğa turları					X	
	Bisiklet kiralama					X	
	Araç kiralama				X		
	At-katır kiralama				X		
Çalışanlar	Yeterli sayıda						X
	Donanımlı				X		

Fiziki/idari taşıma kapasitesi yönünden yapıla değerlendirme;

- 1- İdaremiz personel yönünden yeterli donanımına sahip değildir, takviye edilmelidir,
- 2- Milli parkın yönetim planının olmaması yatırım yapma ve ziyaretçi ihtiyaçlarını karşılamada problemlere sebep olmaktadır,
- 3- Saha içindeki geziler için paket turlar oluşturulmalıdır, özel sektörün teşviki lüzumludur,
- 4- Alan kılavuzlarının sahada görev alması bilgi ihtiyacını da çözecektir,
- 5- Tabela, bilgi panosu, ikaz vb. işaretlemeler lüzumludur,
- 6- Sahada tuvalet vb. temel ihtiyaçların karşılanması için altyapı çalışmalarına ağırlık verilmelidir,
- 7- Ziyaretçi merkezlerinin işlerliği arttırılmalıdır,
- 8- Personelin donanımı arttırılmalıdır.

127

Psikolojik taşıma kapasitesi ile alakalı değerlendirmede ise herhangi bir problem yaşanmadığı görülmektedir. Bunun sebepleri arasında; Türk insanının hoşgörüsü önemli bir husustur, aynı zamanda doğa turistlerinin fazla lükse düşkün olmamaları, taleplerinin ziyadesi ile karşılanabilmesi sebebiyle sorun yaşanmamaktadır.

Taşıma kapasitesinin tüm yönleri ile incelenmesini müteakip genel değerlendirmesi şu şekilde yapılabilir;

- 1- Taşıma kapasitesine ulaşılmamıştır, ekosistem ve korunan alan turizmden kısa vadede zarar görecektir durumda değildir,
- 2- Toplum Milli Parkla ilgili beklentilere sahiptir, bu beklentilerin turizmin artışı ile bir bölümünün gerçekleşmesi mümkündür,
- 3- İnsanların beklentilerinin yönetilmesi gereklidir, bazı beklentiler uygulanamaz özellikler taşımaktadır,

- 4- Kastamonu ili, Pınarbaşı, Azdavay, Şenpazar ve Cide ilçeleri KDMP'nin gelişmesini beklemekte ve pay sahibi olmak istemektedirler.

KÜRE DAĞLARI MİLLÎ PARKI'NDA UYGULANAN BAŞARILI BİR PROJE: Orman Koruma Alanları Yönetiminin Güçlendirilmesi Projesi

Küresel Çevre Fonu (GEF) destekli “Orman Koruma Alanları Yönetiminin Güçlendirilmesi” isimli Orta Ölçekli Proje, 2008-2012 yılları arasında Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı(UNDP) Türkiye Ofisi ve Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF-Türkiye)işbirliğinde yürütülmüştür.

Projenin ana amacı; Küre Dağları Milli Parkı ve çevresinde doğa koruma ve sürdürülebilir kaynak yönetimini sağlamak üzere katılımçılık esasına dayalı, etkin ve bütüncül bir yönetim modelini oluşturarak Türkiye'deki ormanların ulusal korunan alanlar sistemindeki yerinin ve yönetsel etkinliğinin geliştirilmesidir.

Türkiye'nin Sürdürülebilir Kalkınma En İyi Uygulama Örneklerinden Biri; Proje Haziran 2012'de Brezilya'da gerçekleştirilen Rio+20 Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı'nda sürdürülebilir kalkınma ve yeşil ekonomi uygulamalarıyla Türkiye'yi temsil eden en iyi 24 uygulamadan birisi seçilerek Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na ödül kazandırdı. Küre Dağları Milli Parkı deneyimleri Rio de Janeiro'daki binlerce katılımcıya sunumlar, posterler, broşürler ve kısa filmlerle anlatıldı. Tüm dünya için örnek oluşturacak en iyi uygulamalar arasında özel sektör, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden uygulamalar yer alıyor. 181 başvuru arasından seçilen 24 en iyi uygulama örneği, Türkiye'ninRio+20 Zirvesine sunduğu ulusal raporun bir parçası olarak, ülkemizin bu alandaki deneyimini sergileme açısından önemli bir fırsat olarak diğer ülkelerin sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirmelerinde örnek oluşturacaktır.

PAN Parks Sertifikası; Alanın eşsiz yabanılıığı ve yöre halkının etkin katılımını sağlayan proje uygulamalarının doğanın korunması ve yöre halkının sosyo-ekonomik hayatına yansımalarının sonucu olarak Küre Dağları Milli Parkı Avrupa'da seçkin korunan alanları simgeleyen PAN Parks (Korunan Alanlar Ağı Parkları) sertifikasını

aldı. 2006 yılından beri devam eden sertifika süreci, 2012 yılının Nisan ayında yapılan uluslararası bağımsız denetim ile tamamlandı ve Küre Dağları Milli Parkı, Türkiye'nin ilk ve Avrupa'nın 13. PAN Parks sertifikalı korunan alanı oldu.

4.5 ILGAZ DAĞI MİLLİ PARKI

Ilgaz Dağı Milli Park alanının tamamı 1997 yılında ilan edilen 'Kastamonu-Çankırı Ilgaz Kış Sporları Turizm Merkezi' içerisinde kalmaktadır. Karadeniz ve İç Anadolu Bölgeleri arasındaki geçiş kuşağında yer alması, Ilgaz Dağlarının zengin bir tür ve habitat çeşitliliğine sahip olmasını sağlamıştır.

Milli Park'ın;

- Topoğrafik yapısı,
- zengin orman ve bitki örtüsü,
- Yüksek yaban hayatı potansiyeli,
- Eşsiz manzara güzellikleri,
- Zengin rekreasyon kaynakları,
- Kış turizmi olanakları ve
- İnsan sağlığına faydalı atmosferi, alanın ana kaynak değerlerini oluşturmaktadır.

129

Alandaki Rekreasyonel Kullanımlar: Ilgaz Dağı Milli Parkı ziyaretçilerin botanik gezileri, dağ yürüyüşü (trekking), doğa yürüyüşleri, bisiklet turları, dağ tırmanışı, koşu, fotoğraf çekimi, böcek ve hayvanları inceleme, kuş gözlemciliği, piknik gibi rekreasyonel ihtiyaçlarına cevap verebilecek potansiyele sahiptir.

Milli Park uzun süreli dağ yürüyüşleri, doğa/ekoloji gruplarının ve izcilerin en çok tercih edeceği olanaklara ve kaynaklara sahiptir. Zengin orman altı bitki varlığı ve jeolojik yapısı nedeniyle birçok amatör grup yılın farklı mevsimlerinde bu bölgeyi tercih etmektedirler.

Ilgaz Dağı Milli Parkı içinde 1990 yıllarından bu yana kış turizmi aktivitesi sürdürülmektedir. Milli Park içinde ve sınırında bulunan tesisler kış aylarında büyük

çoğunluğu İstanbul ve Ankara'dan kayak yapma amacıyla gelen ziyaretçilere hizmet verecek şekilde yapılanmıştır.

Günöbirlik Sahalar ve Rotalar: Ilgaz Dağı Milli Parkı, gelen ziyaretçilerin günöbirlik kullanım alanlarından faydalanarak hem yaz aylarında hem de kış aylarında güzel vakit geçirmelerini sağlamaktadır. Milli Park içerisinde, ziyaretçilerin günöbirlik ihtiyaçlarını karşılamaları için, Baldıran mevkiinde, mevcut alabalık tesisinin bulunduğu alanda ve Karayolları Bakımevi karşısında günöbirlik kullanım alanları öngörülmektedir. Bu alanlar dışında mevcut kullanımda olan 'Tesisler Bölgesi Günöbirlik Kullanım Alanı' bulunmaktadır. Ayrıca Arpasekisi Yaylası planlanması düşünülen günöbirlik kullanım alanıdır.

Ilgaz Dağı Milli Parkı içerisinde yürüyüş amacı ile düzenlenmiş iki parkur bulunmaktadır.

1-Ilgaz Dağı Kayak Merkezi – Arpasekisi Yaylası – Kozançal Tepe – Karakeçilik Tepe – Ilgaz Dağı Kayak Merkezi: Yaklaşık 8 km uzunluğundaki güzergah üzerinde, oteller ve kayak pistleri, pek çok endemik bitki türünün bulunduğu Arpasekisi Yaylası ve Kozançal Tepe'den, eşsiz güzellikteki Uludağ göknarı ormanları görülebilmekte, Karakeçilik Tepe'den alanın büyük bir bölümü izlenebilmektedir.

2-Karakeçilik Tepe-Samanpazarı Pınarı-Milli Park Güney Sınırı-Haydarın Sırtı-Tanıtım Merkezi: Yaklaşık 5 km uzunluğundaki güzergah üzerinde, eşsiz güzellikteki orman alanları, dereler, dinlenme tesisi ve tanıtım merkezi görülebilmektedir. Ziyaretçi Merkezi'nin 2012-2013 yılları itibariyle yapılması planlanmaktadır.

Flora:

Alan, flora bölgesi olarak; *Euro-Siberian* (Avrupa-Sibirya) ana flora bölgesinin Oksin alt flora bölgesinde yer almaktadır. Milli Park içerisinde doğal yayılışını gerçekleştiren ve orman ekosistemini oluşturan türler; Uludağ göknarı(*AbiesnordmannianacStev.*) *Spach. subsp. bornmüllerianaMattf.*) ile sarıçam (*Pinussylvestris L.*)'dır. Bu türlerin genelde saf Uludağ göknarı ile temel meşcereyi Uludağ göknarının oluşturduğu Uludağ göknarı + sarıçam karışık seçme ormanları mevcuttur.

Milli Park Alanı ve yakın çevresinde **617 takson** belirlenmiştir. Genel olarak “orman”, “çalı” ve “alpin bitkiler” olmak üzere üç grupta toplanan bitki formasyonları arasında en geniş yayılışa sahip olanı ormanlardır. Ilgaz Dağları vejetasyon açısından ilginç olduğu kadar floristik açıdan da ilginç ve zengindir. Alanda şu ana kadar yapılan floristik çalışmalar sonucunda milli park içerisinde 51 familyaya ait 234 tür ve türaltı seviyede takson tespit edilmiştir. Bu taksonlardan 37’si ülkemize özgü endemiktir ve endemizm oranı %15,8’dir. Bu endemiklerden 4’ü sadece Ilgaz Dağı’nda yayılış göstermektedir. Bu türlerden *Arabisabietina* ve *Barbareatrichopoda* ‘nın tehlike kategorisi “Vahim” (CR), *Corydaliswendelboisubsp. congesta* ve *Ornithogalumwiedemannii* var. *reflexum* ‘un tehlike kategorisi “Tehlikede (EN)”’dir. Bu türler *Abiesnordmannianasubsp. bornmuelleriana* ormanlarının altı ve açıklıklarında yayılış göstermektedirler. Buna ilave olarak Tehlikede kategorisinde yer alan *Verbascumponticum* türü ve 4 tür de “Zarar Görebilir (VU)” kategorisinde yer almaktadır.

Ilgaz Dağı Milli Parkı Turizm Talebi Değerleri

Halihazırdaki ziyaretçi sayısı	Gece konaklayan (turist) :20.000 Kişi (yaklaşık) Ziyaretçi(konaklamayanlar) : 30.000 kişi (yaklaşık)
Para harcama	Günübirlik gelenler günde ortalama 80 TL, Konaklayanlar: 180 TL harcıyorlar.
Ziyaretçi Profili	Bireysel gezginler : %15 Eşler: % 20 Aileler : % 30 Tur grupları (tanıdık ve benzer talepteki kişilerin bir araya gelmesi şeklinde) : % 30 Diğerleri : %5
Gelişlerinin ilk on sebebi:	1- Kış Sporları Turizmi, 2- Doğa gezileri, 3- Manzara seyir, Fotoğraf Çekimi 4- Doğa Eğitimi Programları 5- Adrenalin gezileri (kaya tırmanıcılığı vb.) 6- Yaban Hayatı ve Kuş Gözlemciliği (çok nadir)
Kıyaslanabileceği bir saha	Saha aynı zamanda Kış Sporları Turizm alanı olması sebebiyle Uludağ Milli Parkı ile kıyaslanabilir.

131

Ilgaz Dağı Milli Parkı Turizm Arzu Değerleri

Ulaşılabilirlik	
Sahanın Uluslararası	Ankara’ya 200 km, İstanbul’a 550 km uzaklıkta.



havaalanına yakınlığı		
Alana Ulaşım	Özel taşıt (x) Toplu taşıma (x) Diğerleri (x) (Bisiklet, motosiklet, yürüyüş, atlı vb.)	Ziyaretçinin Genel ulaşım kanaati:
Ulaşım için problemler:		

Altyapı	Yetersiz	Yeterli	İyi	Açıklama
Taşımacılık ağı		X		
Yerel ağ(toprak, asfalt)		X		
Anayollara bağlantı		X		
Yerel genel taşımacılık		X		
Programlar				
Ücretler		X		
Ring patikaları				
İşaret levhaları		X		Yapılmakta
Genel yer işaret levhaları				
Bilgi panoları	X			Panolar yapılmakta.
Araçlar için park kapasitesi	X			
Bilgi alma ve tercüme kolaylıkları	X			
Restoran sayısı		X		
Restoranların durumu	Kategori			Sayısı Açıklama
	Turistik			8
	Yerel			
Yemek standartları	Yüksek standartlı yemek sunanlar : Yeterli standartta yemek sunanlar: 8 adet Kötü standartta yemek sunanlar :			
Barınma imkanları	Kategori		Kuruluş sayısı	Yatak Sayısı
Oteller			10	1400
Hosteller				
Yatak&kahvaltı oteli			8	1354
Rota üstü kulübeler	Yağmur barınağı		3	--
Bungalov tarzı	--		--	--
Kamp alanı	--		--	--
Diğerleri: Pansiyon	--		--	--

Sahanın kendine has özellikleri;			
	Nitelik	Durum	Açıklama
Sunduğu değerlerden	Tek-eşsiz olanlar		



	var mı?		
	Biraz farklı ama değerli olanlar		
	Diğer ilgi çeken yerlere benzer olanlar		
Alan turist ziyaret döngüsüne girecek şekilde turistlerin ilgisini çekecek diğer alanlara yakın mı?			Kastamonu, İnebolu, Cide Safranbolu, Beypazarı gibi turistik yerlere yakınlığı bulunmaktadır.
Alandaki yabancı varlıklar	Bayrak türler		Yapılan bir çalışma yok
	Diğer ilginç yaban hayatı		Yapılan bir çalışma yok
	Endemik bitkiler,	Var	
	Kelebekler	Var	

Tatmin edici yaban hayatı izleme imkanı	Memeliler		Kuşlar	Açıklama
Garanti edilen türler var mı?	Var		Var	Ayı, Sincap, keklik, ağaçkakan, serçe
Genellikle rastlanma ihtimali	Var		Var	Karaca, Şahin
Şans veya mevsime bağlı olanlar				Kızılgeyik
Alanda bulunan tesisler				
Sahadaki tesisler	Yetersiz	Yeterli	iyi	Durum açıklaması
Rekreasyonel tesisler		X		Uzun devreli gelişme planına göre yapılabilir.
Spor tesisleri	X			
diğerleri				

Doğal Kaynakların Potansiyeli							
Kaynak adı	Var	1	2	3	4	5	Açıklama
Dağlar	Var	X					
Ormanlar	Var		X				
İzole alanlar	Yok						
Şelaleler	Yok						
Göller	Yok						
Nehirler	Yok						



Yaylalar	Yok						
Mağaralar	Yok						
Yaban hayatı	Var						
Memeli				X			
Kuşlar				X			
Kelebekler				X			
İklim		X					
Peyzaj dokusu			X				
Kanyonlar	Yok						
Tabiatla uyumlu kültürel miras							
1-5 arası değerlendirme şekli; 1) İnsanlar sahayı özellikle bu kaynak için ziyaret ederler, çekirdek üründür, 2) Kaynak alanı ziyaretçiler tarafından mutlaka ziyaret edilir, 3) Alanda kaynağın olması ziyaretçi deneyimine katkı sağlar, 4) Herhangi bir farklı şey sunmaz, 5) Turizm için ilginç değil,							

İlgaz Dağı Milli Parkı'nın Taşıma Kapasitesi Analizi

İlgaz Dağı Milli Parkı ve Çevresindeki paydaş ve ilgi grupları ile yapılan birebir görüşmeler, çalıştaylar ve yönetici gözlemleri neticesinde aşağıdaki veri grupları elde edilmiştir.

Değerlendirme şekli: 1- Tamamen sağlanabiliyor, 2- genel olarak sağlanıyor, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla sağlanamıyor 5- Hiç sağlanamıyor

134

IDMP Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi					
Göstergeler	1	2	3	4	5
Tüm ilgi grupları turizmden elde edilen gelirden eşit pay alırlar				X	
Tüm ilgi grupları turizm gelişimine oranlı bir miktar para yatırımı yapabilir		X			
Yerel ekonomi için turizm faydaları açıktır		X			
Turizm gelişimiyle ilgili paydaşların ihtiyaç, istek ve önerileri ele alınıyor		X			
Tüm ilgi gruplarına önem veriliyor		X			
İlgi gruplarının birbiriyle olan ilişkileri iyi		X			
Beraber çalışmanın önemi biliniyor				X	
İyi bir işbirliği içindeler				X	
Belirli kararların alınma amacı saklanmıyor		X			
Yerel ilgi grupları karar almada söz sahibi				X	
Bölgesel ilgi grupları karar almada söz sahibi				X	
Diğer sektörler de turizm gelişimine fayda sağlıyor		X			
Turizm kırsal ekonomiye destek veriyor				X	
Geleneksel faaliyetler ve üretim türleri turizm gelişiminden sonra gelişme gösterdi				X	
Turizm gelişimi istihdamı artırma beklentilerini karşılıyor				X	
Yerel halk, özellikle gençler için yeni iş imkanı ortaya çıktı				X	
Kendi turizm işini kurmak isteyenlere yeterli destek veriliyor				X	



Turizm işi kurmak için eğitim ve öğretim veriliyor				X	
Planlı turizm uygulaması yapılıyor		X			
Yerel köyler ve kamusal alanın özelliği turizmden sonra zarar görmemiştir.				X	
Turizm temel olarak yerel mal ve hizmetlerden faydalanır				X	
Bölgemizi ziyaret eden turist sayısı yeterlidir		X			
Turizm kültürel mirasın devamına yardımcı oluyor				X	
Turizm endüstriyel mirasın sürdürülmesi için yardımcı oluyor				X	
Turizm gelişimi peyzaj dokusuna zarar vermiyor				X	
Turizm doğanın korunmasına yardımcı oluyor		X			
Turizm kültürel manzaranın korunmasına yardımcı oluyor				X	
Turizm hayat kalitesini artırıyor				X	

Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- 1- Ilgaz Dağı Milli Parkı'nın sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi yönünden bir problem yaşamamaktadır.
- 2- Ekonomik beklentiler mevcuttur, bu sürecin iyi yönetilmesi gerekir,
- 3- Ekonomik kaynak ayrılmakta ve alt yapı yatırımları yapılmakta, kaynakların saha koruma ve turizm gelişimi için yerinde kullanımı sağlanmaktadır.
- 4- Turizm Kastamonu için müspet etkiler yapmış, kültür ve tabiatın korunmasına imkan sağlanmıştır. Ilgaz İlçesi için de faydaları söz konusudur.

135

Ekolojik taşıma kapasitesi analizi					
Faaliyet	Genel etkiler	Korunan alan üzerindeki etki	Etki		
			Kabul edilebilir	Kabul edilemez	Kabul edilebilir ancak;
Kamping&piknik			X		Alanda bazı düzenlemeler yapılması gerekir.
Ahşap Hediyeelik eşyaların satılması,	Yok		X		
Dağcılık,trekking			X		Alan kılavuzları ve profesyonel sporcular eşliğinde olması gerekir.
Su sporları	Yok				
Rafting	Yok				
Olta balıkçılığı					
Normal spor etkinlikleri	Yok		X		
Yeme içme			X		Konaklayan ziyaretçiler yeme

					içme konusunu otellerinden karşılamakta, gününbirlik ziyaretçiler ise genelde yanlarında getirdikleri yiyecek ve içeceklerden karşılamaktadırlar. Bu konuda alanda düzenli rekreasyonel alanlarının oluşturulması gerekmektedir.
Doğa yürüyüşü			X		Alan kılavuzları eşliğinde olması gerekir.
Mağaracılık	Yok				
Kanyoning	Yok				
Yaban hayatı gözlemi	Yok		X		
Bilimsel geziler			X		

Ekolojik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

136

- 1- Ilgaz Dağı Milli Parkı'nda özellikle kışın katı atık sorunu görülmektedir.
- 2- İnsanların dağ gezisi yapma istekleri çok yaygındır, kar fırtınasında kaybolma ve tehlike içerdiğinden kılavuzlarla yapılması gereklidir,
- 3- Gününbirlik ziyaretçiler taşıma kapasitesinin üstünde olduğundan sayısını sınırlandırılması, yeni sahaların açılarak talebin karşılanması gerekir, bu meyanda çalışmalar devam etmektedir.

İzlemeye esas olan **Ekolojik Göstergeler** aşağıdaki şekilde incelenmiştir.

1- tamamen doğru , 2- genel olarak doğru, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla yanlış 5- Hiç yok

Ekolojik taşıma kapasitesinin etkileri; 1- tamamen doğru , 2- genel olarak doğru, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla yanlış 5- Hiç yok					
<i>Ekolojik göstergeler</i>	1	2	3	4	5
Bitkiler turizm artışından etkilenmemektedir			X		
Yürüyüş yollarından yürümeyen turistler bitkilere çok zarar veriyor				X	
Turizmden dolayı daha fazla toprak erozyonu meydana gelmektedir		X			

Korunan alanımızın suları gözle görünür şekilde kirlenmektedir				X	
Turizm gelişimi sebebi ile balık miktarı azalmıştır					X
Korunan alanın yer altı suları içme suyu olarak kullanılabilir			X		
Turistler yaban hayatı için rahatsız edici bir faktördür		X			
Turizmden dolayı flora ve faunada ölümler artmıştır					X

Ekolojik göstergelerin değerlendirmesiyle;

- 1- Flora ve faunanın turizmden fazla etkilenmediği,
- 2- Patika dışına çıkan turistlerin olduğu, bunların zararlara sebep olabileceği, uyarı, işaretlemeler ve alan kılavuzu sistemi ile bunların çözülebileceği,
- 3- Turistlerin yaban hayatını az da olsa rahatsız ettikleri, bunun da etkin denetim, alan kılavuzu, uyarılar, otokontrol gibi mekanizmalar ile çözülebileceği düşünülmektedir.
- 4- Netice olarak, Ilgaz Dağı Milli Parkı'nda henüz ekolojik göstergeler henüz önemli bir tehlike işareti vermemektedir. Ancak, alan kılavuzu, saha görevlisi, işaretleri tabelalar, bilgilendirme ve uyarmalar ile *iyi bir ziyaretçi yönetim programı ile olumsuzluklar önlenilebilecektir.*

137

Fiziki/idari taşıma kapasitesi incelemesi ve değerlendirmesi aşağıya alınmıştır;

1-Akıcı,yeterli2- iyi, 3- fena değil, 4- kötü, 5- çok kötü

Fiziki/idari taşıma kapasitesi							
	Yer	Kapasite	1	2	3	4	5
Altyapı	Korunan alana giriş yolları			X			
	Korunan alandaki yol ağı			X			
	Korunan alan içindeki toplu taşıma araçları						
Park girişi	Park etme					X	
	Akış					X	
Park yeri imkanları	Yer sayısı					X	
	Biletleme					X	
	yönlendirme					X	
Bilgi imkanları	İşaret levhaları				X		
	Yetkililer				X		
	Ziyaretçi merkezi	Yok					
	Ofisler	Yok					
Yiyecek içecek temini	Tedarik		X				

Ticaret	Seçenekler						
Olanaklar	Tuvaletler			X			
	Atıkların toplanması					X	
Patika ağı	Yeterlilik durumu			X			
Yaban hayatı izleme noktaları	Sayısı ve uygunluğu	3 adet		X			
Aktiviteler	seçenekler						
	Paket doğa turları						
	Bisiklet kiralama						
	Araç kiralama						
	At-katır kiralama						
Çalışanlar	Yeterli sayıda						X
	Donanımlı				X		

Fiziki/idari taşıma kapasitesi yönünden yapıla değerlendirme;

- İdaremiz personel yönünden yeterli donanımına sahip değildir, takviye edilmelidir,
- Alan kılavuzlarının sahada görev alması bilgi ihtiyacını da çözecektir,
- Tabela, bilgi panosu, ikaz vb. işaretlemeler lüzumludur, yapılmaktadır,
- Sahada tuvalet vb. temel ihtiyaçların karşılanması için altyapı çalışmalarına ağırlık verilmektedir,
- Ziyaretçi merkezi açılacaktır, çalışmaları devam etmektedir.
- Saha küçük olup, zamanla gelişecek rekreasyonel ihtiyaçlara imkan verememektedir. Bu sebeple Hacett Dağları yönünde ve İhsangazi İlçesi yönünde 4000 ha. Kadar saha ile Ilgaz İlçesinden batı yönü istikametinde 2000 ha. Olmak üzere toplam 6000 ha. Saha artışı ile toplamda 7000 ha lık bir saha her türlü uygulamaya uygun imkanı sağlayabilecektir.
- Personelin donanımı artırılmalıdır.

Psikolojik taşıma kapasitesi ile alakalı değerlendirmede ise kayda değer herhangi bir problem yaşanmadığı görülmektedir. Oteller arasında tatlı rekabetin olması, bunun yanında müşteri paylaşımı yapmaları yararlı görülmektedir.

Günübirlik gelen ziyaretçilerin bazen tartışma yaşadıkları, otopark vb. sebeplerle tartıştıkları görülmektedir. Buna istinaden otopark yerleri artırılmıştır.

Taşıma kapasitesinin tüm yönleri ile incelenmesini müteakip genel değerlendirmesi şu şekilde yapılabilir;

- 1- Taşıma kapasitesine ulaşılmamıştır, ekosistem ve korunan alan turizmden kısa vadede zarar görecektir, durumda değildir,
- 2- Kurumlar özellikle Ilgaz İlçesi Milli Parkla ilgili beklentilere sahiptir, bu beklentilerin turizmin artışı ile bir bölümünün gerçekleşmesi mümkündür,
- 3- İnsanların beklentilerinin yönetilmesi gereklidir, bazı beklentiler uygulanamaz özellikler taşımaktadır,
- 4- Çankırı Ilgaz İlçesinin Milli Park Merkezinin Ilgaz'a alınması talebi bulunmaktadır. Kastamonu ili halkı bu talebe şiddetle karşıdır.

4.6. KASTAMONU İLİ VE İLÇELERİNİN KIYASLAMA YÖNTEMİ İLE KISA DEĞERLENDİRMESİ

(KIYASLAMA ÇALIŞMASI)

Karşılaştırma yöntemi, kapsam dahilindeki unsurun benzerleri ve rakipleri ile arasındaki farkı görmesi ve daha ilerlemesine itici güç olması amaç edinilerek verimlilik artırma yöntemidir.

Karşılıklı bilgi alışverişi olarak değerlendirilen bu yöntemde, kopyalama değil, kendi ürünlerimize yönelik ilham almak, uyarlamak hedeftir. Gelecek eğilimlerini şimdiden görüp, müşterinin isteklerini şimdiden karşılamaya hazırlıklı olmayı gerektirir.

Karşılaştırma yapılan ilçenin/ilin başarılı oluşu hususta takip ettiği yolun ilçemizde/ilimizde alınabilirliği araştırılmaktadır.

BENCHMARKING YÖNTEMİ İLE DOĞA TURİZMİ POTANSİYELİ YÜKSEK OLAN BAZI İLÇELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ			
KASTAMONU İLİ			
İlçe	Kıyaslanan İl/ilçe	Kıyaslama sebebi,	Örnek Alınacak Deneyim
Merkez	Safranbolu	İklim, doğa ve şehir yapısı	Safranbolu tarihi dokunun yanı sıra doğaya yönelik turizmde de öne çıkmıştır.
Abana	Sinop	İklim, doğa	Sinop ili deniz kültürü ile orman kültürünün birleştiği özelliklere sahiptir, maket gemi yapımı ve denize bağlı turizm ile örnek alınması gereken özelliklere sahiptir.
Azdavay	Çamlıhemşin	İklim, doğa ve şehir yapısı	Azdavay milli parkın yanında olmak ve ondan ziyaretçilerin konaklama, doğa turu vb. şekilde yararlanmasında Çamlıhemşin örneğinden faydalanabilir.

Cide	Akçakoca	İklim, doğa ve şehir yapısı	Cide deniz ve orman kültürünün orijinallliği ile gelişebilir, bu hali ile Akçakoca'ya benzerliği fazladır, burasının gelişme deneyimlerini kullanmalıdır.
Küre	Nallıhan	İklim, doğa ve şehir yapısı	Nallıhan, hediyelik eşya üretimi vb. konularda başarılı çalışmalar yapmaktadır,
Pınarbaşı	Çamlıhemşin	İklim, doğa ve şehir yapısı	Pınarbaşı milli parkın yanında olmak ve ondan ziyaretçilerin konaklama, doğa turu vb. şekilde yararlanmasında Çamlıhemşin örneğinden faydalanabilir.
Şenpazar	Çamlıhemşin	İklim, doğa ve şehir yapısı	Şenpazar milli parkın yanında olmak ve ondan ziyaretçilerin konaklama, doğa turu vb. şekilde yararlanmasında Çamlıhemşin örneğinden faydalanabilir.

Sonraki bölümde verilecek doğa turizmi stratejilerinde yapılan detaylı karşılaştırmaların sonuçlarına göre stratejik faaliyetler oluşturulmuştur.

BÖLÜM 5

140

5.1 KASTAMONU'DA DOĞA TURİZMİ STRATEJİLERİ

Gelişme Stratejileri

STRATEJİ:1

“Doğa turizmi yatırım projelerine uygulanmak için teşviklerin sağlanması ile Kastamonu'da turizm sektöründe yatırımların arttırılması”

STRATEJİ:2

“Doğa turizmi ürünlerinin, turistik kalkınma sürecinde zarar görmek yerine, faydalı olan yerel çevre, toplum ve yöre kültürüyle uyum içinde işlenmesi”

STRATEJİ:3

“Yüksek potansiyele sahip ilçelerde yerel kalkınmada turizmin güçlü bir araç olarak öne çıkarılması”

STRATEJİ:4

“Ürün çeşitliliğini artırma yoluyla, gelirlerin artırılmasının sağlanması”

Pazarlama Stratejisi

STRATEJİ:1

“Milletler arası, ülke geneli, bölgesel ve yerel ölçekte markalaşmanın hedeflenmesi, ülke çapında tanıtım ve pazarlamaya ek olarak varış noktaları bazında tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine başlanması”

STRATEJİ:2

“Doğa turizmi ürünlerinin her bileşeninde toplam kalite yönetiminin, sertifikasyonun ve özellikle Küre Dağları Milli Parkı çevresinde PANParks Kriterlerinin etkin kılınması”

STRATEJİ: 3

“Toplumsal farklı kesimlerine uygun fiyatta, kaliteli turistik ürün alternatiflerinin sunulması, faydalandırmada yüksek ekonomik güç sahibi olmanın gerekmemesi ”

141

Ziyaretçi Yönetimi Stratejisi

STRATEJİ: 1

“Koruma ilkeleri ve PANParks ziyaretçi yönetim kriterlerinin ile yaygınlaştırılması, bunun yanında, müşteri beklentilerine de dayalı sürdürülebilir ziyaretçi yönetiminin sağlanması”

İzleme ve Değerlendirme Stratejisi (Turizmin etkilerinin ve sürdürülebilirliğin izlenmesi)

STRATEJİ:

“Turizmin etkilerinin izlenmesi için, izleme birimlerince göstergelerden yararlanılması”

5.2 KASTAMONU'DA DOĞA TURİZMİ İÇİN STRATEJİK UYGULAMA İLKELERİ:

1. Doğa Turizmini geliştirme politikaları; doğayı ekonomik rant kaynağı olarak görmemesi,
2. Doğa Turizminden beklentilerin net, uygulanabilir, sürdürülebilir seviyeden daha fazla yükseltilmemesi,
3. Doğanın doğası ile oynanmaması ve karşılıklı zarar görme sonucunun çıkmaması için herkesin doğanın içinde sorumluluklarını bilmesi, başkalarına hatırlatması (otokontrol) ve kamu duyarlılığının gelişmesi,
4. Doğada yapılan tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması,
5. “Ekoturizm; Doğa Turizminin alt kümesidir” bu sebeple doğaya yönelik turizm söylemlerinde ekoturizmden ziyade “Doğa Turizmi” kavramının kullanılması,
6. Doğa Turizminin değerlerinin garanti edilmesi açısından, doğayı etkileyen yatırımlarda ekosistemin değeri, ekosistem servislerinin değeri, yatırımın maliyeti ve sürdürülebilirliğin maliyeti unsurları kıyaslamasının yapılması, kıyaslamada doğadan yana hareket edilmesi(doğaya pozitif ayrımcılık yapılması),
7. Doğa turizmine konu alanların bu planın (Kastamonu Doğa Turizm Master Planı) alt planları mahiyetinde alan bazında hazırlanacak Doğa Turizmi Yönetim Planlarıyla yönetilmesi,
8. Doğa turizminin de içinde yer aldığı alternatif turizm arayışları gün geçtikçe önem kazanmakta, daha aktif ve eğitici tatiller tercih edilmekte, milli parklar ve diğer korunan alanlara duyulan ilgi artmakta, daha kısa süreli ve küçük gruplar halinde seyahat eğilimleri gözlemlenmektedir. Bu sebeple turizm endüstrisinin sürdürülebilir kalkınma konusunda daha çok sorumluluk alıcı politikalar üretmesi,
9. Turizmin emek sektörü olduğu ve son ürünün yalnızca insan tarafından sağlanabildiğine dikkat edilerek bu konuda kalifiyeliğin eğitim vb. mekanizmalarla geliştirilmesi,
10. Doğa Turizmine yönelik kongre, konferans, sempozyum ve çalıştayların sıklıkla yapılması, problemlerin ve çözümlerinin tartışılması,
11. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansının destekleyeceği öncelikli konular içerisinde kırsal kalkınma boyutu sebebiyle doğa turizminin de yer alması,

12. Her türlü doğa turizm aktivitelerin gerçekleştirilmesinde kadınlara önemli rol verilmesi doğa turizmi uygulamalarında kadınların öncelikli olması ve yüksek oranda kadın aktivitelerinin desteklenmesi, gerekli olup; kadın için ön görülen rolün kadının iş yükünü artırıcı ek yük mahiyetinde olmaması,
13. Doğa turizmi işletmelerinin kendilerine tarımsal ya da üretim girdisi sağlayan işletmelerin sürekli gelir paylaşımı açısından koordine ve işbirliği içinde olmalarının desteklenmesi, tedarik zinciri geniş istihdamı sağladığı için gelir paylaşımının geniş kitlelere yaygınlaştırılmasının esas alınması,
14. Gelişme planı ve stratejisi için öncelikle kaynak analizi yapılması zorunludur. Bir alanın sahip olduğu kaynaklar, o alanın kalkınması için bir sermaye veya potansiyel oluşturmaktadır. Bu kaynakların analizi de önemli veri ve bilgi oluşturulmasını temin etmektedir.
15. Doğa Turizminin doğal kaynaklara sürdürülebilir ekonomik değer kazandırmanın bir yolu olarak değerlendirilmesi, doğa etkinliklerinde çok fazla turist fazla gelir anlayışının yerine taşıma kapasitesine uygun sayıda turist, maksimum doğa deneyimi ve yüksek gelir hedeflenmesi,
16. Doğal ortamlarda karşılaşılan sorunlara doğal çözümler bulunması,
17. Turist için yolda geçen zamanlar istenmeyen ve kayıp süreler olarak görüldüğünden sahanın çekiciliğine rağmen ziyaretçi sayısını düşürebilir. Bu sebeple kolay ve kısa zamanda ulaşılabilirlik, yol üzerinde yeterli yönlendirme ve bilgilendirme imkanlarının olması ve bu hizmetin sürekliliğinin sağlanması,
18. Kıyılardaki koylara karadan patika yollarla ulaşım temin edilmeli aynı zamanda bu sahalara günübirlik olarak kayık, bot, tekne vb. ile de ulaşım imkanının sağlanması, bu ulaşımın paket gezi formatında dizayn edilmesi,
19. Otantik ve geleneksel dokunun mimaride korunması,
20. Yeni yapıların ekolojik mimari yaklaşımıyla taş, ahşap, kerpiç vb. ağırlıklı geleneksel yapı malzemeleri kullanılarak yapı kültürümüze uygun yapıların doğa turizmi uygulamalarında öne çıkarılması ve bu konudaki iyi uygulamaların örnek alınması,
21. Doğa turizm uygulamalarında tesislerin doğa teması, bitki teması, hayvan teması gibi temalarla donatılmalıdır. Örneğin tesislerde kullanılan çarşaf, örtü gibi

- ürünlerin doğadan esinlenerek oluşturulan bitki, hayvan, doğa figürleri ile dizayn edilmesi,
22. Doğal ve kültürel varlıklar o bölgenin imajıyla bütünleşen özel anlamlara sahiptirler. İmaj, sembolik bir hatırlatıcıdır. Örneğin, Kastamonu İli yöresel mimariyi yansıtan konaklar, yöresel el dokumacılığında kullanılan desenler gibi yöreyi hatırlatıcı imajların öne çıkarılması,
23. Doğa turizminde markalaşmanın önemli ve öncelikli hedefler arasında yer alması,
24. Büyük şehirlere göç etmiş fakat yazları memleketine dönerek tatil yapan, yurt dışında çalışan/yaşayan hemşerilerimizin de önemli ve öncelikli turist hedef kitlesi olarak seçilmesi,
25. Üniversite bünyesindeki kulüpler, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullar nezdinde yapılacak kamplarda Kastamonu'yu anlatan ve sembolize eden sinemadan tiyatroya, müzikten karikatüre, heykelden teknolojiye yöresel el sanatlarının atölye uygulamalarıyla zenginleştirilerek doğal alanların çekim merkezi haline getirilmesi,
26. Yapılarda yenilenebilir enerji kaynaklarının (güneş enerjisi, rüzgar enerjisi gibi) kullanımının sağlanması, küresel ısınma tehdidine, doğanın kirlenmesine, ekolojik ayak izinin büyümesine ve benzeri sorunlara karşı yenilenebilir enerjinin kullanımı, geri dönüşümlü ürünler kullanımı doğa turizmi uygulamalarında ve turizm desteklemelerinde temel uygulama politikası olması,
27. Kente göç sebebiyle köylerde boş bulunan konaklamaya müsait köy evlerindeki kapasitenin ev pansiyonculuğu, apart şekilde kiralama, devre mülk olarak satış veya kiralama modellerinden biriyle değerlendirilmesi,
28. Pansiyonculuk uygulamalarını desteklemek maksadıyla pansiyonculuk yapılan yerlerde organik tarım uygulamalarında yöresel ürünlerin geleneksel yöntemlerle üretilmesi,
29. Kente göç olgusu sebebiyle; kırsal alanda doğa turizmi aktörü olarak görev alacak insan kaynağı azdır. Planlamalarda bu hususun dikkate alınması önemli olup; köylünün alışık olmadığı fabrikalarda vasıfsız eleman olarak çalışmak yerine doğa turizmi faaliyetleri kapsamında aktif rol alarak, misafir ev sahibi ilişkisi ile üretimde yer alması ve gelir elde etmesi sağlanmalıdır. Bu sebeple Kastamonu'dan İstanbul ve diğer şehirlere göç eden veya halen Kastamonu'da olup gelecek

- planlarını Kastamonu dışında yapan kişiler için de uygulanabilir girişim alternatiflerinin oluşturulması,
30. Uygulama deneyimi kazanmak ve yöre halkına örnek olması bakımından kamu veya özel girişimci yatırımlarıyla pilot uygulamaların yapılması,
31. Tur operatörlüğünün turist gelmesindeki önemli rolü dikkate alınarak Kastamonu’da (İl ve İlçelerde) tur operatörlerinin sayısının artırılması için tur operatörlüğüne başlangıç manasında maddi teşviklerin sağlanması,
32. Doğa Turizmin değerlerinin yüksek olduğu sahalara endüstriyel baskının kontrolü için karar alma mekanizmalarının (Üniversiteler, STK’lar dahil edilerek) eşgüdümün sağlanması,
33. Doğa Turizminde yönetim mekanizması oluşturulmasında otorite paylaşımının esas olması,
34. Biyolojik çeşitlilik değerlerinin belirlenmesi doğa turizmi açısından kullanılabilecek alanların ortaya konulması ve haritalandırılması,
35. Kuşları, bitkileri ve diğer yabani canlıları gözlem turizminin en büyük eksikliği bu canlıların yerlerini bulup tanıyacak uzman rehber eksikliği olduğundan bu konuda rehber yetiştirilmesi,
36. Doğa Turizmine uygun olup; talebin aşırı artabileceği hassas sahalarda öncelikli olarak ele alınmalı ve hassas sahalarda doğa turizmi bilincinin gelişmesine bağlı olarak sonraki yıllarda kontrollü olarak faaliyete açılması,
37. Sürdürülebilir Doğa Turizmi; Kastamonu kırsalında, henüz toprakları kirlenmemiş, kentsel dönüşüme uğrayıp betonlaşmamış, doğal çevresi ve kırsal kültürel dokusunu koruyan yörelerde, sertifikalı organik tarım üretimi yaparak, otantik mimari ve yerel kültür değerleri ile yaşayan bir anlayışı içermesi,
38. Doğa Turizminin temel kaynağı olan çevrenin korunması için yerel yönetimlerce yöre insanına doğa korumaya yönelik çevre bilincini geliştirici eğitim programlarının düzenlenmesi,
39. Doğa turizmi planlamalarında ve plan uygulamalarında hayvan ve bitkilerin dönemsel ve genel hassasiyetleri temel önemli ilke olarak göz önüne alınacaktır.
40. Katılımcılık Uygulama Modelinin, özellikle doğa turizminde daha da fazla öne çıkan temel başarı faktörü olarak ele alınması,

41. Doğa turizmi uygulamalarında duyarlılığın yaygınlaştırılması ve sorumluluğun paylaşılması için ilgili tüm kurumlar ve yöre halkının birlikte hareket edebileceği ve etkin görev alacağı otokontrol sisteminin oluşturulması lüzumludur.
42. Doğa Turizmi uygulamalarının sosyal yapının korunması kaydıyla yöre halkına ekonomik fayda, ekolojik sürdürülebilirlik faydası ve sosyal fayda sağlaması halinde hayata geçirilmesi,
43. Doğa Turizmi etkinliklerinin doğayı tanıma ve tecrübe etme üzerinde odaklanması,
44. Doğa Turizmi etkinliklerinin sürdürülebilirliği ve zenginleştirilmesi için İl düzeyinde kamu, dernekler, üniversitede konu ile ilgili çalışan akademisyenler ve sektör paydaşlarının danışma organı olarak bir çatı altında yer alması,
45. Doğa Turizmi etkinlikleri çerçevesinde insanda iyilik hali (wellness) programlarının (sağlığın korunması ve geliştirilmesine yönelik egzersiz ve fiziksel aktivite, doğal beslenme, psikolojik yaklaşımlar, yoga vb) geliştirilmesi ve uygulanması,
46. Engelliler daha çok imkandan mahrum olduklarından dolayı, engellilerle ilgili pozitif ayrımcılık içeren tesisler yapılmalı ve özel doğa etkileşim mekanizmaları kurulması sağlanması,
47. Günümüzde doğa yürüyüşü, doğa fotoğrafçılığı ve kampçılık en çok talep gören turizm çeşitleri olup; doğa turizmi arzının orta ve uzun vadede diğer etkinlikleri de içerecek şekilde zenginleştirilmesi,
48. Mevcut Doğa Turizmi uygulamalarının kırsal kalkınmayı sağlaması ve ekolojik turizm ilkelerine uygunluk yönünden incelenmesi, mümkün olan dönüşüm modellerinin geliştirilerek uygulanması,
49. Sürdürülebilir turizm gelişimi stratejisi (STGS) belirlenirken, bir bölgenin geleceğine ilişkin sürdürülebilir bir dayanak ortaya konulmalı ve yerel halkın katılımının yanı sıra bölgenin kalkınma potansiyelini oluşturan özgün kaynak değerlerinin korunmasına dayalı bir yöntem izlenmeli,
50. Doğa turizminde mutlu turist, mutlu turizm işletmecisi ve mutlu yöre halkı, temiz korunmuş ve kaliteli bir çevrenin hedeflenmesi,
51. Hizmet kalitesinin arttırılması maksadıyla turizm işletmecilerinin periyodik olarak geliştirme (oryantasyon) eğitimlerine tabi tutulması,

52. Sahanın ziyaretçiye sunumunu ve algılanmasını sağlamak üzere tabela, bilgi panosu, broşür, web sitesi gibi kolaylıkların önceden hazırlanması, bunların sahanın doğal dokusunu yansıtan orijinalliğine uygun malzeme, görsel ve metinlerden oluşması,
53. Hediyeelik eşya sektörü yörenin tanıtımında ve yöreye gelir bırakmada öncelikli olarak planlanıp seçkin çok tercih edilen tüm doğal değerlerin bulunduğu yerlerde hediyeelik eşya satış stantlarının oluşturulması,
54. Hediyeelik eşyaların yöresel dokuya uygun ve yöresel doğal değerleri, doğaya dayalı kırsal mirası yansıtırıcı özellikler içermesi,
55. İlin tanıtımı amaçlı Doğa Film Festivalleri düzenlenmesi,
56. Kastamonu’da bulunan kuş ve kelebek türlerin korunmasına yönelik olmak üzere gönüllük esasına dayalı olarak yerel dernekler ve yerel yönetimlerce etkin çalışmaların yapılması,
57. İlin tanıtımı amaçlı Doğa Film Festivalleri düzenlenmesi,
58. İlimizde yapılan adrenalin grubu sporlarının; yarasa uçuş pisti, adrenalin balkonları, doğa spor performans yarışları, doğa spor festivalleri, milletler arası kaya tırmanışları ve inişlerinden oluşan eylemler grubundan oluşturulması,
59. Yatırım planlamalarında çevresel etkiler yönünden titizlik göstermeleri önemli olduğu gibi turizme etkileri yönünden de değerlendirmenin yapılması, ülkemizde Turizm Etki Değerlendirmesi kavramı gündeme getirilmesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca yönetmelik çalışmalarının yapılması,
60. Turizm toplam gelirlerinin arttırılması maksadıyla Kastamonu’da yapılmakta olan kitle turizmi uygulamalarıyla doğa turizmi uygulamalarının kombine edilmek suretiyle turistlerin İlimizde kalma sürelerinin arttırılmasını sağlamak için kitle turizmi-doğa turizmi etkinliklerini içeren turizm destinasyon paketlerini ivedilikle oluşturulması,
61. Kastamonu İlinin turizm potansiyeli yeterince değerlendirilememektedir. Bunun en büyük sebeplerinden biri ise konaklama imkanlarının bazı yerlerde fazla bazı yerlerde kısıtlı olmasıdır. Konaklama sürelerinin az olması ildeki konaklama imkanlarının dengesiz dağılımı ve aktivitelerin azlığı sebebiyle destinasyonlarının zenginleştirilememesi yüzündendir. Turizm faaliyetlerini geliştirme de öncelikli

olarak konaklama imkanlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Daha fazla konaklamanın yapılması, kalış gün sayısının arttırılması için aktivitelerin arttırılması, destinasyonların zenginleştirilmesi ve tanıtımın arttırılmasının yanında ev pansiyonculuğu, butik otel, hostel tarzı konaklama imkanlarının da arttırılması gerekmektedir.

Ayrıca;

62. Doğa eğitimlerinde ekolojik döngüyü ve geri dönüşüm faktörlerini canlı olarak tanıtan simülasyonlar yoluyla anlatılması uygun olacaktır.
63. Acil durum çağrılarına cevap verecek ekipler ve ekipmanlar hazır olarak bulundurulmalı, plan dahilinde kontroller yapılmalı, görülen olumsuzlukların giderilmesi için caydırıcı cezalar uygulanmalıdır.
64. Doğa ile iç içe olan köylerde doğal ürünlerin üretimi özendirilmeli, doğal ürünlerin sunumuna yönelik olarak gerekirse ambalaj, etiket, pazarlama konusunda destek için projeler üretilerek uygulanması sağlanmalıdır.
65. Doğa turizmi yaparken bireysel değil bölgesel kalkınmayı da hedeflemektir, Dolayısıyla bölgenin kalkınması anlamını taşır.
66. Sahip olunan bu değerlerin şekil değiştirmemiş olmaları; yani kimliklerini ve doğallığını kaybetmemiş olması esas teşkil eder.
67. Mimari açıdan; bölge mimarisinin özelliklerine sadık kalarak restore edildiği ve modern dünya mimarisinin de kullanım kolaylığı imkanlarını taşıyabildiği, gelen turisti sadece konaklama amaçlı değil konfor imkanlarının da sunulabildiği uluslararası turizm standartlarını yakalayabilmiş buna karşın ekolojik ayak izi önemsiz seviyede olan tesis. otel. ev pansiyonculuğun geliştirildiği bir eko turizmin sunulabilmesidir.
68. Bölgenin iklim şartları; mevsimsel turizme yönelik faaliyetlerin geliştirilmesini sağlar. Kış mevsiminin yoğun geçtiği bölgelerde kış turizmine yönelik, yaz aylarının yoğun geçtiği bölgelerde de yaz şartlarına yönelik faaliyetler için gerekli şartların oluşturulması önemlidir. Bölge 4 mevsim yaşama imkanı veriyorsa bu açıdan çok daha şanslıdır.
69. Turizm yapılacak olan bölgeye ulaşımın kolaylığı; önemli unsurlardan bir tanesidir. Dünya turizmine de açılmak isteniyorsa bağlı olunan şehirde havaalanının olması,



turizm bölgesine kolaylıkla ulaşılabilir yol taşımacılığın mevcut olması öncelikli tercih nedenlerindendir.

70. Turizm konusunda bölgede eğitilmiş ve deneyimli kişi ve kuruluşların önderliğinde; eğitilmiş ve bilinçli kişilerce uygulanıyor olması, uluslararası en az 1 yabancı dilin bölgede kullanılabiliyor olması gerekli turizm değerlerini yakalayabilmekte çok önemlidir.
71. Turizm bölgesinin şehir ya da bir ilçe merkezine yakınlığı; ihtiyaç duyulduğunda sağlık ve sosyal imkanlara sahip olunabilmesi açısından çok önemlidir.
72. Doğru yapılacak bir turizm planlaması; öncelikli olarak bu unsurları içinde barındırabilen ve henüz kimliğini kaybetmemiş bölgelerin tespitiyle başlamalı ve “bölge-bağlı olduğu ilçe-bağlı olduğu şehir-Türkiye kalkınması” anlayışı içerisinde biran evvel devlet, belediye, üniversite, STK ve ilgili özel ve kamu kuruluşları tarafından, herkesin kendi üzerine düşen görevleri biran evvel yerine getirerek elbirliğiyle bölgesel kalkınmayı ve doğayı korumayı hedeflemelidir.

EK-Uygulama Eylem Planı

1. KAPASİTE GELİŞTİRME Amaç: ilgili paydaşların turizm(doğa turizmi) açısından kapasitelerini geliştirmek

Eylem no	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi								Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler
							2	2	2	2	2	2	2	2		
							0	0	0	0	0	0	0	0		
							1	1	1	1	1	2	2	2		
							3	4	5	7	9	1	3	3		
1	1	Doğa Turizmi gelişme politikalarının belirlenmesi,	Doğa Turizmini geliştirme politikaları doğayı ekonomik rant kaynağı olarak görmemesi sağlanmış olacaktır. Doğa Turizminden beklentilerin net, uygulanabilir, sürdürülebilir seviyeden daha fazla yükseltilmemesi sağlanacaktır.	Valilik, Ky, İTM, OSİ, Üni.,	Yöre insanı, turizm paydaşları,	2013										
2	1	Doğa turizminde doğanın korunmasının sağlanması için kamu duyarlılığının geliştirilmesi,	Kamu duyarlılığının geliştirilmesi ile doğanın doğası ile oynanmaması sağlanacaktır.	OSİ, MEM,	Üni.	2013										
3	1	Doğada yapılan tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması	Doğada yapıla tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması ile turizm kalitesi sağlanacak ve turistlerin kaliteli turizm beklentileri karşılanmış olacaktır.	OSİ, İşletmeler, KTM, Acentalar	Üni.	2013										
4	2	Doğa Turizm Master Planının alt planlarının yapılması,	Gelişim planında alınan kararların detaylandırılıp alt planları oluşturacak olan Doğa Turizm Yönetim Planlarının yapılması ile alan yönetimleri sağlanacaktır.	Tüm paydaşlar, ilgi grupları		2013										



5	1	Atık Yönetim Alt Planı yapılması	Atık yönetim alt planı mevcut ya da turizmden kaynaklanacak atıkların bertarafı ve yönetimi hususlarını düzenleyecektir.	OSİ, İÖ, ÇŞ, Muhtarlar, Belediye Başkanlıkları,	STK'lar, yöre halkı, geri dönüşüm şirketleri, Turizm İşletmecileri(Tİ)	2013													
6	2	Tanıtım ve Pazarlama Alt Planı yapılması	Doğa turizm değerlerinin pazarlanması için tanıtımı yapılacaktır.	İTM, OSİ, Turizm İşletmecileri(Tİ)	Ün. STK.,	2014													
7	1	Alt Yapının Geliştirilmesi Alt Planı yapılması	Alt Yapının Geliştirilmesi Alt Planının yapılmasıyla alt yapı sorunlarına çözüm getirilecektir.	İÖİ, OSİ, Belediye Başkanlıkları (BB), Muhtarlar (M), Orman İşletmeleri(Oİ)	STK'lar, yöre halkı,	2013													
8	1	Ziyaretçi Yönetim Planı yapılması	Doğa gezisi yapan ziyaretçilerin, doğa turistlerinin doğadaki aktivitelerinin planlanması ve doğru yönlendirilmesi sağlanacaktır. Akıllı tabelalar, Barkod okuyucu sistemler, akıllı telefonların sağladığı sistemlerden faydalanılacaktır.	OSİ, İTM, Oİ, Tur Operatörleri(TO), Seyahat Acenteleri(SA), Turizm İşletmecileri(Tİ)	Ün., STK'lar,	2013													
9	2	Taşıma Kapasitesinin İzlenmesi Alt Planı yapılması	Taşıma kapasitesi temel sınırlayıcı olduğundan doğanın korunmasındaki önemli işlevi sebebiyle izleme planı yapılacaktır.	OSİ, İTM, Ün., Oİ, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü (ASHİM), Turizm	STK'lar, Jandarma Komutanlığı, Emniyet Müdürlüğü(E	2013													



				İşletmecileri(Ti)	M), M												
10	2	Uygulamaları Kontrol ve Geribildirim Alt Planı yapılması	Uygulamaların planlara uygunluğu ve zamanında yapılmasının raporlanmasına ait çalışma planının içerir.	OSİ, İTM, Ky, Konsey,	ÇŞ,STK'lar, Turizm İşletmecileri(Ti)	2014											
11	1	Ürün Geliştirilmesi ve Tasarımı Alt Planı yapılması	Doğa turizmine sunulacak ürünlerin kırsal kalkınma hedefi doğru kaynak kullanımı, gelir getiricilik ve marka yaratma açısından geliştirilmesi planıdır.	İTM, OSİ, BilimSanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, Ticaret ve Sanayi Odası, Ün., TO, SA, Halk Eğitim Müdürlüğü(HEM), Turizm İşletmecileri(Ti)	Tanıtım Ajansları, Panpark Yönetimi, yöre halkı, STK'lar	2013											
12	1	Kapasite Geliştirme Alt Planı yapılması	Doğa turizminde rol alacak tüm paydaşların sundukları mal ve hizmet üretiminde kullandıkları; bilgi, donanım, makine teçhizat, hammadde, üretim süreci, tanıtım ve pazarlama mekanizmaları vb. nin geliştirilmesi sağlanacaktır. Bu gelişme büyüme olarak değerlendirilebilir.	İTM, OSİ, BilimSanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, Ticaret ve Sanayi Odası, Ün., TO, SA, Halk Eğitim Müdürlüğü(HEM), Turizm İşletmecileri(Ti)	Tanıtım Ajansları, Panpark Yönetimi, yöre halkı, STK'lar	2013											
13	2	İletişim Alt Planı yapılması	Gerek ziyaretçilerin zamanının iyi yönetilmesi ve algılamaların artması gerekse yönetim işleyişinin süratli ve doğru	OSİ, İTM, M, Ky, BB, STK'lar, Turizm	Ün., Bilim Sanayi Müdürlüğü,	2014											



			olarak yapılmasını, potansiyel ziyaretçilere ulaşılmasını temin edecektir.	İşletmecileri(Ti)	HEM, ASHİM,GHS,													
14	1	Güvenlik Alt Planı yapılması	Doğa tehlikelerle dolu olduğundan güvenliğin geniş sahalarda yüksek seviyede sağlanması amaçlanacaktır.	J, Ky, Oİ, OSİ, AFAD, EM, Sağlık Müdürlüğü(SM), Turizm İşletmecileri(Ti)	AKUT gibi profesyonelleşmiş STK'lar,	2013												
15	2	Finans Temini Alt Planı yapılması	Sürdürülebilirliğin temel şartlarından biri finansın temini ve uygun yerlerde kullanımıdır. Sahaya dışarıdan finansın girmesini temin edecek bir plan yapılacaktır.	OSİ, Ün.,İÖİ,Ky,Turizm İşletmecileri(Ti)	Kalkınma Ajansları(KA), KOSGEB, Bankalar,	2014												
16	1	Kaynak Kullanımı Alt Planı yapılması	Kaynaklar; insan kaynağı, doğanın sunduğu işlenmemiş hammadde ve aynı olarak ifade edilebilecek doğa turizmi hizmetlerine sunulmak üzere kullanılacak değerlerin planlanmasını içerir.	Orman Bölge Müdürlüğü(OBM), OSİ, yöre halkı, İÖİ, BB, Ky,	Ün, STK'lar,	2013												153
17	2	Maliyetleri İzleme Alt Planı yapılması	Mal ve hizmet üretimi sürecinde karlılık, tasarruf, verim, kaynak kullanımında etkinlik hususlarının maliyet/fayda analizlerine tabi tutularak sürekli izlenmesine yönelik planlardır.	İTM, Turizm İşletmecileri(Ti)	Serbest Mali Müşavirler Odası(SMMO)	2014												
18	2	Rekabet Edebilmenin Geliştirilmesi Alt Planı yapılması	Üretilen mal ve hizmetlerin rekabet edebilirliği, rekabet stratejileri, fiyat politikaları gibi uygulamaları içerir.	Tİ, İTM, Ky, BB, Ticaret ve Sanayi Odası(TSO),	Ün.,	2014												



19	2	Yenilikçilik/ İnovasyon Alt Planı yapılması	Üretilen mal ve hizmetlerin yeni bir anlayış, yaratıcı, pratik, farklılık yaratan şekilde sunulması, bunların üretim sürecinin de aynı şekilde yaratıcı, pratik, farklılık yaratan yeni bir süreçle yönetilmesidir.	TSO, BSTM, Tİ, OSİ, İTM,	Ün.	2014												
20	1	Girişimciliği Geliştirme Alt Planı yapılması	Plan kapasitenin kullanımı için lüzumlu olan girişimcilerin sahaya gelmesini ve saha içerisindeki insanlara iş fikri ortaya konmasını sağlayacaktır. Aynı zamanda finans kaynaklarını saha lehine Harekete geçirecektir.	KA,TSO,TM,BSTM, Tİ, Yöre halkı, KOSGEB, HEM,	Ün. , Bankalar	2013												
21	2	Ortaklar Arasında Otokontrol ve Hizmet Kalitesini Geliştirme Alt Planı yapılması	Otokontrolün bir araç olarak mal ve hizmet üretiminde kalitenin korunması ve yükseltilmesi için kullanımına yönelik plandır.	Yöre halkı, BB, Ky, M, Tİ,SA, TO, STK'lar,	OSİ,İTM,	2014												
22	2	Toplam Kalite Yönetimi Alt Planı yapılması	Mal ve hizmetlerin çeşitlenmesine müteakip kalitede meydana gelebilecek sapmaların önlenmesi ve kabul görmüş sertifika programlarından kalite sertifikasının sağlanmasına yönelik plandır.	BSTM, TSO, Tİ, Meslek Odaları(MO),OSİ,	Ün.,TURSAB	2014												
23	1	Engelli Grupların Hizmete Erişimi Alt Planı yapılması	Engellilerin de sunulan hizmetlerden eşit şekilde yararlanmasını kolaylaştıracak her türlü uygulamaların ortaya konmasına yönelik plandır.	STK'lar, ASHİM, Tİ, BB, İÖİ, OSİ,	Ün.,	2013												
24	1	Kadın Emeğini Geliştirme ve Kadının Turizm Gelirinden Daha Yüksek Oranda Pay	Kadınların doğa turizminde aktif rol alması, gelir yönetiminde söz sahibi olması, bireysel gelirlerin artması, buna karşılık sosyal, aile	Yöre halkı, Tİ,BSTM, ASHİM, STK'lar, KOSGEB,	Ün.,Kadın Dernekleri,	2013												



		Almasının Sağlanması Alt Planı yapılması	ve kişisel hayatını etkileyecek ek iş yükü altına sokulmamasını temin etmek maksadıyla sürdürülebilir gelir ve iş imkanlarına kavuşturulmasına yönelik bir plandır.	KA,Ky, BB,														
25	1	Özel Gruplara çocuk/yaşlı/genç Pozitif Ayrımcılık Uygulamaları Alt Planı yapılması	Engelliler dışında kalan özel grupların(genç, çocuk, yaşlı) sunulan hizmetlerden pozitif ayrımcılık sağlanacak şekilde yararlanmasını kolaylaştıracak her türlü uygulamaların ortaya konmasına yönelik plandır	GSM,MEM,ASHİM ,BB,Tİ,OSİ,iÖİ	ÜN.	2013												
26	1	Av Koruma ve Kontrol Planı yapılması	Av turizmine sunulan veya doğa turizmi sebebiyle hayatları etkilenebilecek av varlığının sürekliliğinin garanti edilmesi için koruma ve kontrolüne yönelik plandır.	OSİ,Oİ,J,Avcı Dernekleri(AD), Fahri Av Müfettişleri(FAM)	EM, Yöre halkı,	2013												
27	1	Biyogüvenlik Alt Planı yapılması	Genlerin korunmasına, saha dışına çıkarılmasının önlenmesine yönelik her türlü tedbirin yer alacağı plandır.	OSİ, J, Ün, Gümrük Muhafaza Müdürlükleri(GM M)	STK'lar, yöre halkı, Alan Kılavuzları (AK), Rehberler(R), Tİ,	2013												
28	2	Çevresel Etkilerin İzlenmesi Alt Planı yapılması	Turizm uygulamalarının doğadaki çevresel etkilerinin izlenmesine ve alınacak acil tedbirlere yönelik plandır.	ÇŞ,OSİ,Tİ,BB,iÖİ,K y,	STK'lar, yöre halkı, AK, R,Tİ,	2013												
29	1	Sorumluluk alıcı politikalar	Doğanın sorumlu kullanımı, taşıma kapasitesinin gözetilmesi, doğaya pozitif	OSİ, Valilikler,Üni. Dernekler ,		2013												



		üretimi	ayrım yapılması yönünde ilke, strateji ve kararların oluşturulması	işletmeciler															
30	1	Kalifiyeliğin eğitim vb. mekanizmalarla geliştirilmesi,	Turizmin emek sektörü olduğu ve son ürünün yalnızca insan tarafından sağlanabildiğine dikkat edilerek bu konuda yapılacak olan eğitimlerle kalifiyeliğin geliştirilmesi sağlanacaktır.	OSİ, HEM, Üni		2013													
31	1	Doğa Turizmine yönelik Kongre, Fuar, Konferans, Sempozyum vb. bilgi aktarım, tanıtım ve tartışma mekanizmalarının işletilmesi.	İlimizde Doğa Turizmine yönelik Kongre, Fuar, Konferans, Sempozyum ve Çalıştayların sıklıkla yapılması ile problemlerin ve çözümlerinin tartışılması sağlanacaktır.	OSİ, İTM, Üni.	İşletmeciler	2013													156
32	1	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansının önceliklerinde doğa turizminin de yer almasının temini,	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansının destekleyeceği öncelikli konular içerisinde kırsal kalkınma boyutu sebebiyle doğa turizminin de yer almasının temini,	KUZKA; OSİ; İTM, Valilik Makamı		2013													
33	1	Doğa Turizm eğitimi	Yerel halkının doğa turizmi hakkında eğitimi, doğa turizme sunulabilecek ürünlerin geliştirilmesi ürünleri geliştirilmesi konusunda eğitilmesi.	İTM, OSİ,	Belediyeler, muhtarlıklar STK'lar	2013													



			Bu konuda plan süresince en az 25 kurs açılarak toplam 450 kişinin eğitilmesi																
34	1	Doğa turizmi Konseyi ve Doğa Turizm-Ekoturizm Dernekleri Kurulması	Doğa Turizm hedef birliğinin sağlanması, İşbirliği için sözleşme imzalanması. Özellikle İstanbul'da bulunanların bu derneklere üye kabulü ve yörede yapılacak olan her aktivitede en yüksek şekilde katılım sağlamalarının yanında yöre ile ilgili iş fikri geliştirmelerinin sağlanması gerekli görülmektedir.	İTM, Kişiler, Özel girişim	Muhtarlıklar, belediyeler, KY	2013													
35	1	Hizmet ve Ürün kalitesinin geliştirilmesi, işletmecilerin oryantasyon eğitimine tabi tutulması,	Doğa turizmi hizmetlerinin kademeli olarak geliştirilmesi için bir yerel nitelikler standardı oluşturulması, Geleneksel köy evlerinin pansiyona dönüştürülmesi projelerinin yapılması, Geleneksel düğün kompozisyonunun canlandırılması /yaygınlaştırılması, Plan dönemi sonunda standartlara uygun en az 130 adet ev pansiyonu oluşturulması	KY, İTM, OSİ, İÖİ, B Özel girişimciler,	Belediyeler, muhtarlıklar,	2013													157
36	1	Doğa koruma eğitimcileri yetiştirmek	Doğa eğitimi için görev alacak eğitimcilerin eğitilmesi, plan dönemi içinde 30 adet eğitimci eğitmek,	OSİ, ÜNİVERSİTELER	TUBİTAK, WWF-Türkiye, TEMA Vakfı, DKMPGM	2013													
37	1	İnsan kaynağının geliştirilmesi	Göç sebebiyle genç insanların şehirde olması, doğa turizmi için gerekli insan kaynağını öncelikle şehirlere göç etmiş olan yöre insanlarından temin edilmesi gerekir.	BŞD, İTM, Ky, BB, OSİ, Yöre halkı, KA, KOSGEB, Tİ,M,	STK'lar	2013													



			Bu maksatla girişim fikirleri, finans destekler ve tanıtım politikaları uygulanacaktır.														
38	1	Yöre halkının doğa eğitimi	Doğayı anlatmak için yöre halkın eğitilmesi, ayrıca çocukların eğitimi, Plan dönemi boyunca 3500 yetişkin, 4000 çocuğa doğa eğitimi verilmesi,	OSİ; ÜN, KY, HEM	Muhtarlıklar, belde belediyeleri,	2013											
39	2	Gönüllülük sisteminin oluşturulması	Doğa gönüllülerinin seçimi Plan dönemi boyunca her ilçede 15 er adet gönüllü seçilmesi	OSİ, ÜN, KY, B	WWF, TEMA	2013											
40	3	Deneyim paylaşımı	Deneyim paylaşım programları oluşturulacaktır, kıyaslama bölgeleri ile ve ülke düzeyinde deneyim paylaşımı için 10 adet karşılıklı gezi düzenlenecektir.	Yöre halkı, KY, İTM, İÖİ, Özel girişimciler		2014											158
41	2	Alan Kılavuzu/ Rehber eğitimi	37 Alan kılavuzu 2012 yılında eğitilmiş ve alan kılavuzu olmaya hak kazanmıştır, sayılarının artırılması ve kılavuzluğun etkin bir sistem halinde korunan alanlarda uygulanması temin edilecektir. Aynı zamanda istihdam için de lüzumludur. Küre Dağlarında tamamı yöre halkından ve istanbul'a buradan göç etmiş olanlardan olmak üzere plan döneminde 150 adet Alan Klavuzu yetiştirilmesi	OSİ, ÜN, B, Ky, MEM	WWF TEMA	2014											



42	2	Haritaların oluşturulması	Ekoturistler için rotaların yer aldığı haritaların oluşturulması ve basımı,	İTM, OSİ, KY, İÖİ	WWF	2013												
43	2	İlgi gruplarının eğitimi	Hedef birlikteliği için ilgi gruplarının workshoplarla, toplantılarla hedeflere yönlendirilmesi, hedef birliğinin sağlanması 11 yıl boyunca, her yıl 1 workshop düzenlenecektir.	İTM; OSİ; VALİLİK, KY B	belediyeler	2013												
44	2	PANParks kriterlerinin paylaşımı, Panparks irtibat noktalarının kurulması,	PANParks kriterlerinin paylaşımı için tüm ilgi grupları ile iletişim kurulması, ortak hareket edilmesi için anlaşma sağlanması, ilgi grupları ile sahada 1 veya 2 adet toplantı yapılacaktır.	OSİ, İTM		2013												
45	2	Üniversitelerle işbirliği	Her türlü faaliyetin planlanma, geliştirme ve uygulama safhalarında Kastamonu içinde ve yakınındaki üniversitelerden bilimsel destek alınması için işbirliği yapılacaktır,	OSİ, İTM,	Dernekler	2013												159
46	1	Yöre halkı için profesyonel av kılavuzu eğitimi	Av turizmine profesyonel yaklaşım sağlanacaktır. Kırsal kalkınmaya yardımcı olmak maksadıyla yöreden istihdam sağlanacaktır.	OSİ,HEM,ÜN ,		2013												
47	2	Adrenalin grubu sporlarının geliştirilmesi,	İlimizde yapılan adrenalin grubu sporları; yarasa uçuş pisti, adrenalin balkonları, doğa spor performans yarışları, doğa spor festivalleri, milletler arası kaya tırmanışları ve inişlerinden oluşan gruplardır.	OSİ,GHSM, STK'lar,BB,	Ün, Yöre halkı	2014												



48	3	Yabancı dil eğitimi	Yabancı ziyaretçilerle iletişim sağlanacaktır.	OSİ, HEM, ÜN.		2013											
49	1	Kurtarma Timlerinin kurulması	Dağ, kanyon ve mağara kurtarma Timlerinin kurulması sonucunda ziyaretçilerin güvenliği sağlanacaktır.	OSİ, AFAD, Kaymakamlıklar		2013											
50	1	Yaralıgöz mevkiinin tabiat parkı olarak ilan edilmesi,	Yaralıgöz mevkiinin görsellik değerleri ve orman ekosistemi potansiyelleri yüksek olduğundan ziyaretçilerin hizmetine açılmış olacaktır.	OSİ	Üni,	2013											
51	1	Abana'da Hacıveli Kanyonu'nun tabiat anıtı olarak ilan edilmesi,	Abana'da Hacıveli Kanyonu'nun tabiat anıtı olarak tescili ile rekreasyonel ve tanıtıcı düzenlemeler yapılarak ziyaretçilerin hizmetine açılmış olacaktır.	OSİ	Üni,	2013											
52	1	Çatalzeytin'deki Ginolu Koyu'nun tabiat parkı ilan edilmesi,	Çatalzeytin'deki Ginolu Koyu gerek görsel özellikleri gerekse kıyı ekosistemi olarak seçkin özelliklere sahip olması sebebiyle tabiat parkı olarak tescil edilerek gerekli rekreatif faaliyetlerin başlatılması sağlanacaktır.	OSİ	Üni,	2013											160
53	1	Araç ilçesi yaylalarının tabiat parkı ilan edilmesi,	Araç İlçesi Yaylaları ile öne çıkan bir bölgedir. Yaylaların birkaçının tabiat parkı olarak tescil edilmesi yaylada konaklama imkanı sağlayacağı gibi biyolojik çeşitliliğin korunmasında faydalı olacaktır.	OSİ	Üni,	2013											
54	1	Küre ilçesi Ersizler Vadisi'nin tabiat parkı ilan edilmesi,	Eşsiz özelliklere sahip olan Ersizler Vadisinin tabiat parkı olarak ilan edilmesi ile biyoçeşitliliği ve rekreasyonel değerleri	OSU		2013											



			sürdürülebilir şekilde yönetilebilecektir.														
55	1	Azdavay-Daday arasında kalan Ballıdağ'ın tabiat parkı ilan edilmesi	Ballıdağ orman ekosistemi olarak estetik, yüksel orman biyoçeşitliliği, aynı zamanda dağ ve yayla gezisi, sıhhat için faydalı imkanlar sunmaktadır. Açıklık sahaları daha çok kapsayacak şekilde Tabiat Parkı olarak tescili gereklidir.	OSİ	Üni	2013											
56	1	Azdavay Suğla Yaylası, Pınarbaşı Kokurdan Yaylasına koruma statüsü verilmesi,	Azdavay Suğla Yaylası, Pınarbaşı Kokurdan Yaylası gibi yayla ekosistemleri de koruma statüsü verilmesi ve aynı zamanda uygun rekreasyonel faaliyetlerin planlanarak halkımızın faydalanmasına sunulması sağlanacaktır.	OSİ,	Üni,	2013											
57	1	Küre Belören Yaylası, Tosya Hacettepesi-Kösençayırı, Hanönü Gürleyik Gökçe ağaç Şelalelerinin sunduğu doğa turizmi değerlerinin uygun statü ile taçlandırılması,	Küre Belören Yaylası, Tosya Hacettepesi-Kösençayırı, Hanönü Gürleyik Gökçe ağaç Şelaleleri gibi doğal oluşumlar da yüksek görsel özellikler içerdiği gibi turizm için kullanılabilirlik, turizm uygulamalarının yapılabilirliği hususlarında imkanlar gerekli değerlendirmeler yapılacak uygun statüler kazandırılacaktır.	OSİ		2013											161
58	1	Mevcut tescilli ve gelişme planları olan sahaların plan değişikliklerinin yapılması,	Dipsizgöl Tabiat Parkının alanının genişletilmesi ve konaklama imkanının sağlanması gerekmektedir. Bu saha sağlık turizm hava değişimi için çok uygundur. Yürüyüş ve doğa sporları ve doğa eğitimi öne çıkarır şekilde uzun devreli gelişme	OSİ, yerel yönetimler, girişimciler, Dernekler	Üni.	2013											



			planı revizyonu gereklidir.																
59	2	Deniz Milli Parkı	Kıyılardaki dik falez ve kayalıkların çok sayıda koy ve mağara içermesi deniz memelileri ve balık yaşamı için müspet etki yapmaktadır. Bu sahalarda özellikle Doğanıyurt-Cide arasında ve İnebolu Abana arasında DENİZ MİLLİ PARKI tescil edilmelidir.	OSİ,		2014													
60	2	Biyosfer rezervleri oluşturulması,	Doğa korumada etkin bir yönetim modeli olan biyosfer rezervi yönetiminin Küre Dağları Milli Parkı, Kartdağ(Azdavay), YHGS, Ahatlar ve Balamba Taiat Parkları (Bartın) alanlarını kapsayacak şekilde bir sahada uygulamak üzere Kavaklı-Yenice Biyosfer Rezervi adı altında ilan edilmesi sağlanacaktır.	OSİ,OBM,Kamu Kurumları, Yöre halkı,UNESCO Türkiye Temsilciliği, Yerel Yönetimler	STK'lar	2014													
61	1	Yeni tescil edilecek olan tabiat parkı, milli park gibi sahaların uzun devreli gelişme planlarının ve yönetim planlarının yapılması,	Bu master planda tescil edilmesi ön görülen tabiat parkı, tabiat anıtı, milli park, biyosfer rezervi gibi sahaların gerekli planları, uzun devreli gelişme planları ve yönetim planları ile alt planlarının yapılmasıdır.	OSİ, OBM, Yerel yönetimler	Üni. Dernekler	2014													
62	1	Tescil edilmiş ya da tescili yapılmamış tüm sahaların doğa yürüyüşü trekkinglerle birbirine bağlanması,	Doğa yürüyüşü meraklılarına tüm tescil edilmiş ya da tescili yapılmamış sahaların tanıtımının yapılması ve bu alanların güzelliklerinin ziyaretçilerle paylaşımı sağlanmış olacaktır.	OSİ, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü,		2013													



63	2	Tarihi İstiklal Yolunun Doğa Turizmi kapsamında değerlendirilmesi,	İstiklal Yolu İnebolu'dan başlayıp Küre Dağlarını aşarak Ilgaz Dağı'na ve Çankırı üzerinden Ankara'ya varan Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında çok önemli rol oynayan İstiklal Yolu, yol üzerinde bulunan han ve yollar aslına uygun restore edilerek yol üzerinde yürüyüş ve anma törenleri yapılacaktır.	OSİ, İKTM,		2014													
64	2	Küre-İnebolu arasında var olan teleferik hattının turizme kazandırılması,	İstiklal Yolu ile beraberce tesisin işler hale getirilmesi yöreye değer katacaktır.			2015													

2.FİZİKSEL ALTYAPININ OLUŞTURULMASI Amaç; altyapıyı geliştirmek,

Faaliyet no.	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi								Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler
							2	2	2	2	2	2	2	2		
							0	0	0	0	0	0	0	0		
							1	1	1	1	1	1	2	2		
							3	4	5	7	9	1	3			
65	1	Atık yönetimi	Katı atık vahşi depolama engellenecektir. Ayrıca özellikle belediyeler ve atıksu oluşturan tüm evsel ve endüstriyel atıksular arıtılacak ve turizm alanları korunmuş olacaktır.	Muhtarlıkla (M) belediyeler,(B)il özel idaresi (İÖİ)	Dernekler D Çevre ve Şehircilik md ÇŞM	2014										
66	1	Alan düzenleme	Kamping alanlarının ve günübirlik alanların düzenlenmesi, uygun yerlerde, ilçe planına	İl Turizm Md.(İTM)	D, ÇŞM	2014										



			uygun olmak üzere en az 3 motokaravan yeri düzenlenecektir.	Kaymakamlıklar, (KY) İÖİ															
67	1	Hizmet üniteleri geliştirme	Favori seçilen ilçelerde alan içinde kalan, atıl binaların onarımı ve turizmde kullanımı, sağlanacaktır.	KY, İÖİ, Orman ve Su İşler Md(OSİ) Özel girişimciler(ÖG)	D;	2014													
68	1	Turizm Bilgilendirme Merkezleri kurulması	Favori ilçelerde bilgilendirme merkezleri kurulacaktır. Bu merkezlerin atıl okul binaları veya köy evlerinin kiralanması veya restorasyonu ile oluşturulması. 2019 q kadar 5 ayı yerde bilgilendirme merkezi kurulacaktır.	İTM, OSİ, KY, B, İÖİ	Dernekler WWF	2014													
69	1	Patika düzenlemeleri (trekking yol ağı oluşturma ve düzenleme)	3.Bölümde Trekking güzergahı olarak tespiti edilen tüm sahalarda patika düzenlemeleri ve her türlü tanıtıcı, bilgilendirici elemanların yapımı ve yerine konması 2017 yılına kadar tamamlanacaktır.	İTM, OSİ, Ky, B, İÖİ,	Dernekler	2013													164
70	2	Doğa Müzesi kurulması	Favori ilçelerde Doğa Müzesi ve Ekolojik Yorum Merkezleri kurulması için çalışmalar yapılacaktır.	OSİ, İTM, Ky, B, İÖİ	Dernekler, Üniversiteler	2014													
71	3	Mağaraların Ziyarete Açılması	3.bölümde bilgileri verilen mağaraların ekoturistlerin ziyaretine açılması için gerekli düzenlemeler yapılması	İTM, PSİ Ky İÖİ	Dernekler, Üniversiteler	2014													



72	2	Ziyaretçi merkezleri kurulması	Ziyaretçi merkezi vizyonunun katılımcılıkla oluşturulması, favori ilçelerde ziyaretçi merkezlerinin kurulması için çalışmalara başlanacaktır.	İTM OSİ Ky B İÖİ	Dernekler, KTM, Belediyeler, Muhtarlıklar	2015												
73	2	Karavan&mobil ev kamp yeri	Favori ilçelerde Karavan ve taşınabilir ev organize kamp yerleri oluşturulması	OSİ, İTM, Ky, B, İÖİ	Dernekler	2015												
74	2	Dağ bisikleti parkurları	Favori ilçelerde Dağ bisikleti patikası ağı için altyapı, araştırma ve organizasyonun tamamlanması,	OSİ; İTM, Ky, İÖİ; B	Dernekler	2014												
75	1	Ulaştırma imkanlarının artırılması	Havaalanının açılmasıyla ziyaretçilerin kolay ulaşım imkanı sağlanacaktır.	Valilik, İÖİ		2013												
76	1	Kırsal kesimlerdeki yol kalitesinin artırılması	Köy ulaşım yollarının ve orman yangın yollarının iyileştirilmesiyle ziyaretçilere kaliteli ulaşım imkanı sağlanacaktır.	Valilik, İÖİ, OGM, OSİ		2013												165
77	1	Çekim noktası olan sahalara düzenli ulaşım servislerinin konulması,	Küre Dağları Milli Parkı, Ilgaz Dağı Milli Parkı, Ilıca Şelalesi, Yaralıgöz, ErsizlerDere, Çatak, Valla Kanyonları, Armutlu Yaylası gibi çekiciliği çok yüksek sahalara düzenli ulaşım servisleri konulmasıyla ziyaretçilere ulaşım kolaylığı sağlanacak ve gelen turistler gelir bırakabilecektir. Aynı zamanda diğer sahalarda da bu turların uğrak noktaları arasında olabilecektir. BU turlar gastronomik değerler ile desteklenecektir.	BB, Ky, İÖİ, Tİ, Müstecir(M),		2013												
78		Şerife Bacı Tabiat Parkı'nda	Şehit Şerife Bacı Tabiat Parkı'nda konaklama tesislerinin yapılması ile	OSİ														



		konaklama tesisleri yapılması,	ziyaretçilere konaklama imkanı sağlanmış olacaktır.																
79	1	Ilgaz Dağı Milli Parkı'nın sahasının genişletilmesi.	Saha küçük olup, zamanla gelişecek rekreasyonel ihtiyaçlara imkan verememektedir. Bu sebeple Hacett Dağları yönünde ve İhsangazi İlçesi yönünde 4000 ha. Kadar saha ile Ilgaz İlçesinden batı yönü istikametinde 2000 ha. Olmak üzere toplam 6000 ha. Saha artışı ile toplamda 7000 ha lık bir saha her türlü uygulamaya uygun imkanı sağlayabilecektir.	OSİ, OBM	Üni.														
80	1	Küre Dağları Milli Parkı'nda restoran, kafe gibi kolaylık tesislerinin yapılması,	Küre Dağları Milli Parkı'nda restoran, kafe gibi kolaylık tesisleri yapılması ile ziyaretçilerin yeme içme gezinme imkanlarını temin etmeleri sağlanmış olacaktır.	OSİ, İÖİ		2013													166
81	1	Küre Dağları Milli Parkı'nda bazı bölümlerinin Açık Hava Doğa Eğitim Merkezi olarak planlanması,	Bu merkezde sertifikalı doğa eğitim programlarının oluşturulması TATİL+DOĞA EĞİTİMİ temasıyla insanların tatil yapması ve aynı zamanda doğa eğitimi almaları sağlanacaktır. Doğa eğitimlerinin uygulanması doğa turizminde ek hareketlilik getirecektir.	OSİ	Üni.	2013													
82	1	Butik otel ve pansiyonların artırılması	İl ve ilçelerde butik otel ve pansiyonculuğun artırılması ile ziyaretçilerin konaklama ihtiyaçları en üst seviyeye getirilecektir.	Ky, Turizm İşletmeleri, İKTM, Kaymakamlıklar Belediyeler,		2013													



				Muhtarlıklar														
83	1	Yürüyüş platformlarının yapılması	Kanyonlara yürüyüş için yürüyüş platformlarının ve işaretlemelerin yapılması ziyaretçi güvenliğini sağlayacaktır.	OSİ, Kaymakamlıklar		2013												
84	1	Kanyonlarda yürüyüş platformlarının yapılması	Kanyonlara yürüyüş için yürüyüş platformlarının ve işaretlemelerin yapılması ziyaretçi güvenliğini sağlayacaktır.	OSİ, Kaymakamlıklar		2013												
85	2	Şifalı su ve çamurların şifalı/sağlığı uygunluğunun araştırılması	Sağlık turizmine katkı sağlayacaktır.	OSİ, İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlükleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri		2014												
86	2	Sportif olta balıkçılığına uygun iskelelerin yapılması	Sportif olta balıkçılığı meraklılarına ve sportif olta balıkçılığı turizmine altyapı oluşturulmuş olacaktır.	OSİ, İl Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlükleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri		2014												167
87	1	Kuş gözlem kulelerinin yapılması	Uygun sulak alanlara kuş gözlem kuleleri yapılarak kuş gözlemciliği ve kuş gözlemciliğine dayalı turizm altyapısı oluşturulmuş olacaktır.	OSİ	STK	2013												
88	1	Turizm alanlarına manzara seyir noktası ve seyir terasları yapılması	Turizm alanlarında seyir noktası ve seyir terasları yapılarak cazibe arttırılacaktır.	Özel İdareler, Belediyeler, Kaymakamlıklar Muhtarlıklar, OSİ		2013												



89	2	Turizm alanlarına kuru tuvalet yapılması	Yaya, atlı ve bisikletli doğa gezi güzergahları üzerinde uygun yerlere kuru tuvaletler yapılarak gezi parkurlarında atık yönetimi sorununa çözüm getirilmiş olacaktır.	OSİ, İl Özel İdaresi, Kaymakamlıklar															
----	---	--	--	--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.ENVANTER, ÜRÜN OLUŞTURMA, ÜRÜN ÇEŞİTLENDİRME VE GELİŞTİRME, SERTİFİKALANDIRMA, TANITIM VE PAZARLAMANIN YAPILMASI Amaç: mevcut doğa turizm/ekoturizm ürünlerinin ortaya çıkarılması, geliştirilmesi, tanıtımı ve pazarlamasını yapmak.

Eylem no.	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi								Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler
							2	2	2	2	2	2	2	2		
							0	0	0	0	0	0	0	0		
							1	1	1	1	1	2	2	2		
							3	4	5	7	9	1	3			
90	1	Kültürel ürün envanteri ürünleri sunuma hazır hale getirme	Geleneksel yaşam tarzı ve kültüre ilişkin olarak doğadan toplanan veya üretilen gıda maddeleri, doğal materyalden üretilen el sanatları vb. değerlerin tespiti, satılabilir hale getirilmesi, sözlü değerlerin envanteri, bunların turizme sunulabilir hale getirilmesi	iTM, OSİ, Ky, HEM,	Dernekler, üniversiteler	2014										
91	1	Doğal ürün envanteri sunuma hazır hale getirme	Doğada gizli kalmış, henüz keşfedilmemiş olan turizme sunulabilecek değerlerin ortaya çıkarılması ve sunuma hazır hale getirilmesi,bunların basılı katalog haline getirilmesi sağlanacaktır.	İÇOM, Tarım İl Müdürlüğü(iTM), özel girişimciler	Üniversiteler	2013										



92	1	Milli ve Milletlerarası seviyede tanıtım	Sunuma ve tanıtıma ait senaryonun katılımcılıkla oluşturulması ve çerçevede Milli ve Milletlerarası düzeyde tanıtım materyallerinin basımı(1 WEB sitesi, yeterli miktarda broşür, rota haritası, CD, 2 tanıtım filmi vb.)	OSİ; İTM, Ky, B, İÖİ,		2014											
93	2	Havayolu şirketleri, otobüs firmaları gibi ulaşım araçlarında sunulan dergilerde Küre dağlarından makale, yazı ve görsellerle bahsedilmesi,	Kastamonu ili ve Küre dağlarının doğa turizm değerleri milli ve milletlerarası alanda tanıtılması sağlanmış olacaktır.	OSİ, THY, İTM, Valilik		2014											
94	1	Ekolojik ürün satış merkezleri	Favori ilçelerde yöre insanının ürettiği ekolojik ve doğadan toplanan ürünlerin satışına yönelik her ilçede en az 1 tane olmak üzere 10 adet satış yerlerinin oluşturulması, vatandaşların üretim ve satış için yönlendirilmesi.	İTM, Oİ, Tarım Md. İÖİ B	WWF ÇEKÜL TATUTA	2014											169
95	1	Ev pansiyonculuğu	Favori ilçelerde aynı kalite standardındaki Pansiyonların pazarlama ağı içine alınması sağlanacak,	İTM; B, Ky, İÖİ, Özel Gr.		2014											
96	2	Kalış süresinin arttırılması	Konaklama imkanlarının yetersizliği ve aktivite eksikliği kalış süresini kısaltmaktadır. Bu eksikliklerin giderilerek tanıtım politikalarıyla kalış süresi arttırılacaktır.	İTM, Tİ, Yöre halkı,	KOSGEB, KA,	2015											
97	1	Yöredeki tur operatörlerinin sayısının	Yöreden olan tur operatörleri sayesinde tüm destinasyonlar canlılık kazanır ve çok sayıda	İTM, TURSAB,	Ün, OSİ,,	2013											



		arttırılması,	turistin gelmesi, doğru yönetimi, yönlendirilmesi, kaynağı iyi bilmesi iyi bir pazarlama ve tanıtım yapma imkanı sağlar.	TSO, BŞD													
98	1	Tur operatörlerine saha tanıtımı ve Ekotur destinasyonları	Tur operatörlerine sahanın gezdirilerek tanıtımı, görüşlerinin alınması, isteklerinin değerlendirilmesi, destinasyon şekillendirmelerinin yapılması, bu destinasyonlar üzerinde hizmet kalitesi ağı kurulması, destinasyonları destekleyici, olumlu etkileyici eklerin tespiti. Yıl içinde tur operatörleri kanalı ile gelen turist sayısının 250.000 kişiye çıkarılması sağlanacaktır.	İTM, OSİ; Valilik, K, B, İÖİ,	Dernekler, KTM	2014											
99	2	Müşteri beklenti ve memnuniyet anketleri	Ziyaretçilerin beklentileri ve verilen hizmetlerden memnuniyetinin periyodik olarak ölçülmesi, her yıl 250 şer kişi ile, sezon başı, ortası ve sonunda toplam 3 anket yapılacaktır.	İTM OSİ KY	ÜNİV	2013											170
100	3	Fuar sempozyumlar, festivaller Doğa film festivallerinin yapılması,	Fuar ve sempozyumlara aktif katılımlarla stand oluşturma, Kastamonu konulu sempozyum düzenleme, festivallerin kültürel değerleri öne çıkaran hale getirilmesi, her yıl en az 2 milli fuara katılacaktır.	İTM, OSİ, tarım d. HEM,	Belediyeler, Dernekler ÜN	2014											
101	1	Ortaklıklar oluşturma	Park dışından hizmet sunucularıyla park yönetimi ve park içinden hizmet üreticileri arasında daha kaliteli ve düzenli hizmet sunumu amacıyla ortaklıklar oluşturma, Dış paydaş oluşturmak için arayışlar sürdürülecektir.	İTM, OSİ, Tic. Ve San Odası, Valilik Makamı, Ky B Özel Gr.	Dernekler, Pansiyoncular ,	2014											



102	2	Eko köy ve Eko beldeler	Saha içinde doğal ve kültürel değerleri bozulmamış veya küçük bir çaba ile bu değerlerinin sunumu ve korunması kolayca başarılabilecek ve ekolojik uygulamaların sürdürülebilirliği söz konusu olan ZÜMRÜT Köyü'nün ve benzer her ilçede 1 olmak üzere ayrıca 9 köyün Ekoköy olarak dizaynı ve sunulması, bu konuda diğer koruma alanlarına örnek olacak pilot uygulama yapılması,	İTM, OSİ, Ky, İÖİ,	Muhtarlıklar WWF TATUTA	2014												
103	1	Gastronomik değerler	Doğa turizm değerlerine ek olarak gastronomi değerlerinin ilave edilerek ziyaretçilerin daha fazla yöre halkına gelir bırakması sağlanacak turizme ilave değer katılacak ve üretimin sürekliliği sağlandığı gibi yöre yemekleri de kaybolmayacaktır.	Tİ, Yöre halkı, İTM, MEM, GTH, SA, TO	Ün, STK'lar,OBM	2013												171
104	2	Satış-Tutundurma çalışmaları	Doğa turizm değerleri dağıtım programı yapılacaktır. Doğa turizm tutundurma programı hazırlanacaktır. Bu amaçla, gerekli kişisel satış, reklam, tanıtım ve satış geliştirme etkinlikleri belirlenecektir.	İTM, OSİ, Tic. Ve San Odası, Özel Gr.,	Dernekler, Belediyeler	2013												
105	1	Yerel standardı koruma	Eko-turizm hizmetlerinin kademeli olarak geliştirilmesi için bir yerel nitelikler standardı oluşturulması, bu şekilde orijinalliğin korunması ile bozulma ve kültürel melezleşmenin önüne geçilmesi	İTM OSİ Ky	Dernekler	2013												
106	2	Yeni ürünler ve Ürün geliştirme	Yeni ürünlerin geliştirilmesi, yeni dizaynlar, yerel kültür elemanlarının figüre edilmesi, bilinmeyen veya kaybolmaya yüz tutmuş,	İTM ÜNİV OSİ Ky HEM	Dernekler, Üniversiteler,	2015												



			yöresel yemeklerin sunulabilir hale getirilmesi bunların kataloglar halinde basımının sağlanması,																
107	2	Hediyelik eşya sunumu,	Hediyelik eşya sektörü yörenin tanıtımında ve yöreye gelir bırakmada öncelikli olarak planlanıp seçkin çok tercih edilen tüm doğal değerlerin bulunduğu yerlerde hediyelik eşya satış stantlarının oluşturulması. Hediyelik eşyaların yöresel dokuya uygun ve yöresel doğal değerleri, doğaya dayalı kırsal mirası yansıtıcı özellikler içermesi,	Ün., Tİ, BSTM, HEM, Cezaevi,	Yöre halkı	2014													
108	2	İyi örnekleri öne çıkarma	Yılda bir kez Örnek pansiyon, Örnek lokanta, Örnek Ürün satış yeri seçimi, bunlara göre kalite standartlarının diğer aynı faaliyette bulunan kişi ve kurumlara yaygınlaştırılması	İTM OSİ İÖİ Ky	Dernekler	2015													172
109	2	Pilot uygulamalar,	Uygulama deneyimi ve geri bildirim sağlamak, aynı zamanda örnek teşkil etmesi için; işletmecilik örnekleri, sunum örnekleri, tanıtım örnekleri, yeni ürünler vb. ni tasarlayarak uygulamasını yapmak.	OSİ, İTK,Tİ, Yöre halkı, Ky, BB, SA, TO, Ün,	STK'lar	2015													
110	1	Sertifika/kalite standardı programı	Pansiyonculara, lokantalara, ekolojik ürün üreticilerine yönelik sertifika ve kalite standardı programının hazırlanması ve uygulanması	İTM HEM Ky B OSİ	Üniversiteler, Dernekler, Hizmet üretkenler	2014													



111	1	İmaj oluşturma	İmajın hatırlatıcı ve öne çıkarıcı etkisinden faydalanmak için ilimize en uygun imaj ögesinin tespiti çalışması yapılacaktır.	İTM, OSİ, Tİ, TSO,	Ün., Yerel medya	2013											
112	2	Marka oluşturma	Sunulan doğal değerler, mal ve hizmetlerin zaman içerisinde belirli bir kalite seviyesini yakalaması, orijinalliği seçkinliğinin tüm pazarlarda kabul görececek marka olarak adlandırılabilir düzeyde çıkarılması, markalaşma sağlanacak.	OSİ, İTM, BSTM, TSO, Tİ,	Yöre halkı, Ün., STK'lar,	2014											
113	2	Yeni tesisler	Zamanla gelişim gösteren ve potansiyeli artan yerlere belirlenmiş ekoturizm standartlarına uygun yeni eko-turizm tesisleri	Özel Gr. OSİ, KYİÖİ, İTM	Dernekler, Belediyeler	2015											
114	2	Kurallar sistemi	Tur operatörlüğü, Rota kılavuzluğu, pansiyonculuk ve yerel ürünlerin satışı konusunda halkın da benimsediği bir iş düzenini ve kurallar sistemini ortaya koyan mekanizma geliştirmek,	İTM OSİ Ky B Tur operatörleri, Hizmet üretkenler		2014											173
115	1	Organik tarım	Korunan alanlarda organik tarımla üretim prensiplerinin yerleştirilmesi, plan dönemi sonunda sahaların yüzde 30 unda organik tarımın yapılıyor olmasının sağlanması,	İTM, OSİ, İL tarım Md.	Muhtarlıklar, Dernekler,	2014											
116	1	Yapı sistemi	Favori ilçelerde, köy, belde ve ilçelerde yeni yapılacak yapıların tamamen yerel mimariye uygun olmasının zorunlu hale getirilmesi	B, ÇŞM, M. Ky	Dernekler Mimarlar Odası	2014											
117	1	Devremülk, kiralama sistemi oluşturulması	Köylerde atıl vaziyette bulunan köy evlerinin devremülk olarak satışı, kiralama sistemi ile apart tarzda turizm hizmete kazandırılması,	STK'lar, Yöre halkı, emlakçılar, TO, SA, M, TSO, İTM,	İÖİ, Büyük Şehirlerdeki Dernekler(BŞD)	2013											



118	2	"Yeşil evler" teması,	Enerji verimli kullanan, kendisi enerji üreten, atıklarını dönüştüren ev sistemlerinin yaygınlaştırılmasıdır.	Yöre halkı, ÇŞ, İÖİ, BB, OSİ, Ti	Ün, STK'lar	2014												
119	1	Avlamlarda av sayısının artırılması	Avlamlarda av potansiyelini artıracak ve av turizminin cazibesini arttıracaktır.	OSİ, Avlak İşletmecileri		2013												
120	1	Avlamlarda av kaynağına yem takviyesinin yapılması	Avlamlarda av potansiyelini artıracak ve av turizminin cazibesini arttıracaktır.	OSİ, Avlak İşletmecileri, Avcı Dernekleri		2013												
121	1	Avlakların tanıtılması	Avlaklar ve av kaynakları fuarlar, yabancı ve yerli televizyonlar, av dergileri vb. kaynaklarla ya da yerli ve yabancı av turizm acentalarıyla görüşerek tanıtılması sağlanacaktır.	OSİ, Avcı dernekleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Avlak işleticileri		2013												
122	1	Karstik yapıların tanıtılması	Kastamonu'da sayıca çok fazla olan karstik yapılarının tanıtımlarının yapılması ile ziyaretçi potansiyeli artacaktır.	OSİ, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Turizm STKları		2013												174
123	1	İç sularda sportif olta balıkçılığına uygun yerlerin belirlenmesi	Sportif olta balıkçılığı meraklılarına yeni alanlar belirlenmiş olacaktır.	İl Kültür ve Turizm Müd., Balıkçılık STK, Üniversiteler, OSİ, DSİ, Özel İdasi		2013												
124	1	Sportif olta balıkçılığı alanlarının tanıtılması	Sportif balıkçılık gruplarına ve tüm bu aktiviteyle ilgilenenlere balıkçılık sahalarının tanıtımı yapılmış olacaktır.	OSİ, İl Kültür ve Turizm Müd., Turizm Acentaları		2013												



125	1	Kuş envanterlerinin çıkarılması	Kuş gözlemciliği gruplarından faydalanarak alanların kuş envanterinin çıkarılması sağlanacaktır.	Kuş Gözlemciliği STKları, OSİ, Üniversiteler		2013											
126	1	Yayla Pansiyonluğu ve yayla turizminin geliştirilmesi	Yayla turizmi meraklılarına yeni alanlar oluşturulmuş olacaktır.	Vatandaşlar, Orman Bölge Müdürlüğü, Turizm Acentaları, OSİ		2013											

4.İZLEME VE DEĞERLENDİRMeye YÖNELİK EYLEMLERAmaç: doğa turizm/ekoturizmfaaliyetlerinin izlenmesine ilişkin kriterlerin belirlenmesi, izlemenin yapılması, raporlama, değerlendirme ve geri bildirimlerin yapılması.

Eylem no.	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi							Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler
							2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019		
127	1	Değişimin sınırlarının belirlenmesi	Doğal ve kültürel değerleri etkileyen tüm turizm faaliyetlerinin kabul edilebilir değişimin sınırlarının belirlenmesi, bu	OSİ, İTM, Üniversiteler	WWF, Dernekler	2014									



			çalışmanın hedefi yöresel düzeyde kabul edilebilir sınırların tespitidir.																
128	1	PANParks gerçekleştirme programının izlenmesi	PANParks uygulamalarının izlenmesi, ilerlemenin raporlanması,	OSİ; İTM	Dernekler	2014													
129	1	Çevresel etkilerin izlenmesi	indikatörlere göre izlenecektir.	ÇŞM OSİ B	Dernekler, KTM	2014													
130	1	Ekonomik etkilerin izlenmesi	indikatörlere göre izlenecektir	İTM, Tarım Md Ky B Tic San Od.	Dernekler, Üniv.	2014													
131	1	Sosyal ve kültürel etkilerin izlenmesi	indikatörlere göre izlenecektir	OSİ, İTM Üniv	Dernekler,	2014													
132	1	Sürdürülebilirliğin izlenmesi	indikatörlere göre izlenecektir	OSİ; ÇŞM	Dernekler,	2014													
133	1	Uyumun izlenmesi	Kurallar sistemine uyumun izlenmesi, uyumsuzluğun sözkonusu olduğu hususları inceleme, uzlaşma arayışı, çözüm geliştirme, raporlama ve değerlendirme, yaptırım uygulama,	İTM, OSİ Özel girişimciler, Hizmet üreten herkes,	Dernekler	2014													
134	1	İzlemenin raporlama, değerlendirme ve geri bildirimlere dönüştürülmesi	Doğal ve kültürel değerlere etki yapan Faaliyetlerin sınırlara göre durumunun izlenmesi ve raporlama, değerlendirme ve geri bildirimlerinin yapılması,	OSİ, İTM ÜNİV	Dernekler	2014													

KAYNAKLAR

- AK Prof. Dr. İbrahim, KANTAR Prof. Dr. Faik:** Türkiye’de Ekolojik Hayvancılık Potansiyeli ve Geleceği.
- AKPINAR Elif, BULUT Yahya, 2010:** Ülkemizde Alternatif Turizm Bir Dalı Olan Ekoturizmi Çeşitlerinin Bölgelere Göre Dağılımı Ve Uygulama Alanları, III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, 20-22 Mayıs 2010.
- AKTAN Coşkun Can, 2007:** Kurumsal Sosyal Sorumluluk, İşletmeler ve Sosyal Sorumluluk, İgiad Yayınları, 2007.
- ALİAĞAOĞLU Alpaslan, NARLI Mehmet, 2012:** Edebî Miras Turizmi ve Türkiye’de Edebî Mekânlar, bilig sayı 60, 2012.
- ALTANLAR Aslı, AKINCI KESİM Güniz, 2011:** Sürdürülebilir Turizm Planlaması İçin Yöre Halkı ve Yerli Turistlerin Davranış ve Beklentilerini Anlamaya Yönelik Bir Araştırma; Akçakoca Örneği, Ankara Üniversitesi Çevrebilimleri Dergisi Cilt: 3, Sayı: 2, Aralık 2011.
- ARICAK Burak, AYDIN Miraç, SIVACIOĞLU Ahmet, KALAYCI Ayşe, 2009:** Korunan Alanların Yönetim Planının Hazırlanmasında Cbs Uygulamaları: Küre Dağları Milli Parkı Örneği, 3. Deü Cbs Sempozyumu, 10-11 Aralık 2009.
- ASLIM Gökhan, YİĞİT Ali, İZMİRLİ Serdar, YAŞAR Aşkın, 2012:** Hayvan Koruma Kavramı ve Biyoetik Çerçevesinde Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları, Kafkas Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi, 2012.
- ATIL Aslı, GÜLGÜN Bahriye, YÖRÜK İsmail, 2005:** Sürdürülebilir Kentler ve Peyzaj Mimarlığı, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 2005.
- AVCI Ümit, 2002:** Samsun ve Bazı Civar İllerin Rhopalocera (Lepidoptera) Faunasının Tespiti Üzerine Çalışmalar, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, Cilt 33, Sayı 4, 2002.
- AYDIN Oğuz, 2012:** AB’de Kırsal Turizmde İlk 5 Ülke ve Türkiye’de Kırsal Turizm, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 14 (23): 39-46, 2012.
- AYDİNÖZÜ Duran, 2004:** Karadeniz Bölgesi’nin İlk Yayla Kent Projesi; Hıdırnebi, Kastamonu Eğitim Dergisi Cilt:12 No:1, Mart 2004.
- AYDİNÖZÜ Duran, SOLMAZ Fazlı, 2003:** Doğu Karadeniz Bölümü Yaylacılık Faaliyetlerine Bir Örnek: Giresun Kümbet Yaylası, GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 23, Sayı 3, 2003.

- BADEMLİ Raşit Raci, 1997:** Doğal, tarihi ve kültürel değerlerin korunması, Haziran 1997.
- BEUNDERS Niek, TAPANİNNEN Matti, 2009:** Sürdürülebilir Turizm Ders Notu. Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
- COSKUN HEPCAN Çiğdem, ÖZKAN Bülent, 2005:** Botanik Bahçelerinin Kentsel Dış Mekanlar Olarak Kullanıcılara Sunduğu Olanakların Belirlenmesi, Ege Üniv. Ziraat. Fak. Derg., 2005.
- ÇAKMAK Dr. N. Münci, 2008:** Biyolojik Çeşitliliğin Hukuken Korunması ve Kamu Yararı, 2008.
- DAĞDAŞ Said, KALLİMCİ Mustafa, 2010:** HONAZ DAĞI MİLLİ PARKININ İŞLEV ZENGİNLİĞİ Ve KULLANIM PLANLAMASI, III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, 20-22 Mayıs 2010.
- DENİZ Bülent, KILIÇASLAN Çiğdem, KARA Barış, GÖKTUĞ Tendü Hilal, KUTSAL Erdinç, 2011:** Evaluation of the tourism potential of Besparmak Mountains in the respect of protection – use balance, Procedia - Social and Behavioral Sciences, Volume 19, 2011.
- DİNÇER SEN Saadet, 2010:** Turizmin Çevresel Etkinlikleri ve Bir Çözüm Olarak Ekoturizm, 2010.
- DOLMACI Nilgün, BULGAN Gülay, 2013:** Turizm Etiği Kapsamında Çevresel Duyarlılık, Journal of Yasar University, 2013.
- DURSUN Ayşe, 2006:** Bölgesel Kalkınmada Turizmin Rolü: Isparta Örneği, 2006.
- ERTUNA Bengi, GÜNEY Sibel, GÜVEN Özlem, AYDEMİR Nilay, 2012:** Yerel Halkın Kırsal Turizm Gelişimine Katılma İsteğini Etkileyen Unsurlar:Kastamonu Örneği, Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi, 2012.
- GÖKÇE Fikret, 2006:** Yerel Destinasyonlarda Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Swot (Fütz) Analizi Tekniği: Giresun Örneği, Ocak 2006.
- GÜNEŞ Yrd. Doç. Dr. Gül, 2008:** TURİZMİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ VE EKOTURİZM, Popüler Bilim Sayı:177 Kasım 2008.
- GÜNEŞ Yrd. Doç. Dr. Gül, 2011:** KORUNAN ALANLARIN YÖNETİMİNDE YENİ BİR YAKLAŞIM:KATILIMCI YÖNETİM PLANLARI, EKONOMİ BİLİMLERİ DERGİSİ Cilt 3, No 1, 2011.

GÜNEŞ Yrd. Doç. Dr. Gül: Korunan Alanlarda Hes Tehditi.

GÜNEŞ Yrd. Doç. Dr. Gül: Sürdürülebilir Turizm Ve Türkiye Geleneksel Turizm Anlayışı

GÜRBÜZ Ahmet, 2002: Turizmin Sosyal Çevreye Etkisi Üzerine Bir Araştırma, Teknoloji Yıl 5 Sayı 1-2, 2002.

GÜRBÜZ Ahmet, 2005: Kastamonu'ya Gelen Yerli Turist Profilini Belirlemeye Yönelik Bir Uygulama, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı: 2, 2005.

GÜZEL Öğr. Gör. Özlem: Türkiye'de İç Turizm Pazarı Analizi Ve Pazarı Canlandırmaya Yönelik Alternatif Turizm Olanakları.

HAYIR Meryem, TONGUÇ Çiğdem Demir, 2007: The Problems That Are Faced In The Turkish Plateaus During The Transition Period From Cattle Breeding To Tourism, University Of Craiova, 2007.

İZGİ Mehmet Tevfik, 2007:Osmaniye İlinin Turizm Potansiyelinin Bölgesel Kalkınma Politikaları Açısından Değerlendirilmesi ve Sürdürülebilir Turizmin Gelişimi İçin Bir Model Önerisi, 2007.

KAN Mustafa, GÜLCUBUK Bülent, KÜÇÜKÇONGAR Murat, 2012: Coğrafi İşaretlerin Kırsal Turizmde Kullanılma Olanakları, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi 14 (22): 93-101, 2012.

KAPIKIRAN Yılmaz, 2010: Türkiye'de Çevre Sorunları Bağlamında Sivil Toplum Örgütlerinin İşlevsellikleri, 2010.

KARADENİZ Vedat, 2009: GÖKGÖL MAĞARASI VE TURİZM POTANSİYELİ, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 4/8 Fall 2009.

KARAKUZULU Zerrin, 2007: The Relationship Between The Ecological Agriculture And Tourism In Turkey, 2007.

KESİMOĞLU Merve Damla,2011: Ilgaz Dağı Milli Parkı'nda Kış Turizminin Değerlendirilmesi, 2011

KISA Ahmet, 2008: Türkiye'deki sivil toplum kuruluşlarının çevre ve ormancılık politikalarındaki yeri, 2008.

- KIZILIRMAK İsmail, 2006:** Türkiye’de Düzenlenen Yerel Etkinliklerin Turistik Çekicilik Olarak Kullanılmasına Yönelik Bir İnceleme, Sosyal Bilimler Dergisi Sayı: 15, 2006.
- KİPER T., ARSLAN M., 2007:** Anadolu’da Doğa Turizmi Kapsamında Doğa Yürüyüşü Güzergahlarının Belirlemede Örnek Bir Çalışma, Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi, 2007.
- KORKMAZ Mehmet, BAŞKALKAN Sibel Nihal, 2011:** Eğirdir Gölü ve çevresinde turizm gelişiminin sürdürülebilirliği üzerine değerlendirmeler, SDÜ Orman Fakültesi Dergisi, Cilt 12, Sayı 1, 2011.
- KUTER Nazan, 2007:** Çankırı Kenti Ve Çevresinin Turizm Açısından Değerlendirilmesi, ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Dergisi Cilt:9 Sayı:11, 2007.
- KUTER Nazan, 2008:** Ilgaz Dağı Milli Parkı’nın Orman Peyzajı Ve Estetiği Açısından Değerlendirilmesi, SDÜ Orman Fakültesi Dergisi, Cilt 1, 2008.
- KÜÇÜKKAYKI Ebru Ceren, ŞİRİN Ümit, ÇALIŞKAN Hakan, ŞENYÜZ Yakup, 2013:** Preliminary Work On Longhorned Beetles Fauna Of Kaz Dağları (İda Mountain) And Near With Two New Subspecies (Coleoptera: Cerambycidae), Mun. Ent. Zool. Vol. 8, No. 1, January 2013.
- KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, 2007:** Türkiye Turizm Stratejisi, 2007.
- MENTEŞ İsmail, 2009** http://www.kdmp.gov.tr/PAN_Parks_calismalari.pdf
- MENTES, İ., 2001, Ilgaz Dağı Milli Parkının Korunan Alan Olarak İrdelenmesi ve. Yönetimi Doktora Tezi, K.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.**
- ORUÇ Onur, 2004:** Bir Alternatif Turizm Türü Olan Doğa-Atlı Spor Turizminin Kastamonu Örneği Üzerinde İrdelenmesi, 2004.
- ÖREN Muhammet, UYAR Güray, KEÇELİ Tamer, 2012:** The bryophyte flora of the western part of the Küre Mountains (Bartın, Kastamonu), Turkey, TÜBİTAK, 2012.
- ÖZBEK Hikmet, SZALOKI Dezso, 1998:** A contribution to the knowledge of the Meloidae (Coleoptera) fauna of Turkey along with new records TÜBİTAK, 1998.
- ÖZDEMİR Ünal, ZAMAN Serhat, SEVER Ramazan, 2004:** Rekreatif Açısından Ulukaya Şelalesi ve Kanyonu, Doğu Coğrafya Dergisi, Cilt 9, Sayı 12, 2004.



- ÖZKUL Emrah, DEMİRER Dilek, 2012:** Şehirlerin Turistik Markalaşmasında Kalkınma Ajanslarının Rolü, Bölge Planları Üzerine Bir Doküman İncelemesi, İşletme Araştırmaları Dergisi, 12-15 Nisan 2012.
- PEHLİVANOĞLU Burcu, 2011:** Konaklama Yapılarında Ekolojik Yaklaşımlar, İnönü Üniversitesi Sanat Ve Tasarım Dergisi, 2011.
- SARAÇOĞLU Nedim, 2006:** Enerji Ormancılığının Kırsal Kalkınmaya Katkısı, Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi, 26-28 MAYIS 2006.
- SOYKAN Füsün, 2003:** Kırsal Turizm Ve Türkiye Turizmi İçin Önemi, Ege Coğrafya Dergisi, 2003.
- ŞAFAK İsmail, 2009:** AV VE YABAN HAYATI YÖNETİMİNDE ÇATIŞMALAR, 27 Haziran 2009.
- ŞEREFİOĞLU Coşkun, 2009:** Kalkınmada Kırsal Turizmin Rolü- 2007-2013 Yılları Arasında Ülkemizde Uygulanacak Olan İpard Kırsal Kalkınma Programındaki Yeri, Önemi Ve Beklenen Gelişmeler, 2009.
- TEMEL F., ÖZALP M., 2007:** Monumental Castanea Satıva Mill. Individuals On The Slopes Of Genya Mountain, Artvin, Turkey, 2007.
- TIRIL Alpay, 2006:** Bir Turistik Çekicilik Olarak Türkiye'nin Biyolojik Çeşitliliği, Kırsal Çevre Yıllığı, 2006.
- TOKSOY Devlet, AYAZ Hüseyin, ŞEN Gökhan, 2008:** Socio-Economic Characteristics Of Forest Villages In Artvin, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Vol 9, No 1, 2008.
- TOPER KAYGIN Azize:** Batı Karadeniz Bölümünde Abies bornmülleriana Mattf. Ağaçlarında Tespit Edilen Bazı Zararlı Böcekler ve Bunların Önemi.
- TUNCER M. Mustafa, KAYA Ömer Naci, 2010:** Kızılırmak, Yeşilirmak İle Kelkit Vadisinde Doğal Yayılış Gösteren Menengiç (Pistacia Terebinthus L.) Ağaçlarının Toprak Ve Ekolojik Özelliklerinin Ortaya Konması, Meyve Verme Potansiyellerinin Belirlenmesi, III. Ulusal Karadeniz Ormancılık Kongresi, 20-22 Mayıs 2010.
- ÜN Emre, TUTAR Asst. Prof. Dr. Filiz, TUTAR Prof. Dr. Erdinç, ERKAN Çisil, 2012:** Ekonomik Kalkınmada Kırsal Turizmin Rolü: Türkiye Örneği, 2012.
- YENİ Ercan, 2005:** Ölü Ağaç Yönetimi, Çevre ve Orman Şurası Tebliği.



YENİ Ercan, 2005: Bizim Mangrovlarımız; Subasar Orman Ekosistemlerinin Karakteristikleri ve Yönetim İlkeleri, Çevre ve Orman Şurası Tebliği.

YENİ Ercan, GÜNEŞ Gül ve ark. 2009: Küre Dağları Milli Parkı Sürdürülebilir Turizm Gelişme Stratejisi (STGS). Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi.

YENİ Ercan 2012: Karadeniz Yağmur Ormanları ve Subasar Ormanlarının Ekosistem Yapısı ve Biyolojik Çeşitliliğinin Mukayesesi, Biyolojik Çeşitlilik Sempozyumu bildirgesi.

YENİ Ercan 2012: Biyolojik Çeşitliliğin Değeri Ve Biyolojik Çeşitlilik Kayıplarının Ekonomik İfadesi. Biyolojik Çeşitlilik Sempozyumu bildirgesi. Biyolojik Çeşitlilik Sempozyumu bildirgesi.

YENİ Ercan 2012: Batı Karadeniz’de Ekoturizmin Biyolojik Çeşitliliğe Bağımlılığının Sebep Olduğu Ekolojik Sürdürülebilirlik Problemlerine Çözümler.

YILDIRIM Tanay B., AK Tutku, ÖLMEZ Zuhale, 2007: Assessment of the natural-cultural resources in Çanakkale for nature-based tourism, 2007.

Url-1 <www.ekoturizmgrubu.org>, alındığı tarih 2013.

Url-2 <www.uludagaricilik.org>, alındığı tarih 2013.

www.kastamonu.gov.tr

www.abana.gov.tr

www.azdavay.gov.tr

www.cide.gov.tr

www.doganyurt.gov.tr

www.daday.gov.tr

www.senpazar.gov.tr

www.pinarbasi.gov.tr

www.inebolu.gov.tr

www.catalzeytin.gov.tr

www.bozkurt.gov.tr

www.devrekani.gov.tr



www.agli.gov.tr

www.seydiler.gov.tr

www.arac.gov.tr

www.ihsangazi.gov.tr

www.hanonu.gov.tr

www.taskopru.gov.tr

www.tosya.gov.tr

www.kure.gov.tr

<http://www.dogadernegi.org/doganin-korunmasi-icin-dogaya-gidiyoruz.aspx> 2013

www.ormansu.gov.tr

www.dkmp.gov.tr

<http://bolge10.ormansu.gov.tr>

www.kdmp.gov.tr

www.kurepanpark.com